СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 | РАЗ НА ТИЖДЕНЬ | ONCE A WEEK | PRICE $1.00

РІК CX | П'ЯТНИЦЯ, 18 КВІТНЯ 2003 РОКУ | ЧИСЛО 16 | VOL. CX | FRIDAY, APRIL 18, 2003 | No. 16

Христос воскрес! Воістину воскрес!

Його Воскресіння - то наше безсмертя

Великоднє послання Постійної Конференції Українських Православних Єпископів поза межами України

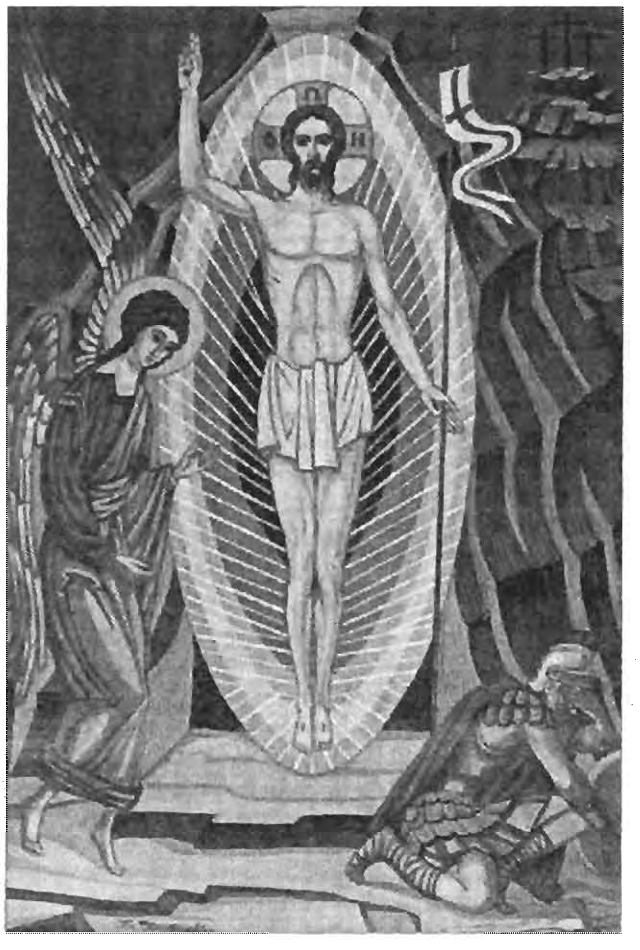
Всечесному духовенству, у Христі дияконству преподобному чернецтву та побожним дітям нашої Церкви в Україні і поза Україною

Христос Воскрес! Воістину Воскрес!

Лише вчора ми разом з Господніми учнями були свідками жаху і трагедії Голгофи, коли Сина Божого було розп'ято на хресті! Лише вчора ми, стоячи перед святою Плащаницею, з тяжким серцем промовляли: „Ісусе Христе, Сине Божий, помилуй нас!". А сьогодні ми разом з жінками-мироносицями прийшли до гробу Господнього і побачили, що камінь відвалено, а небесний посланець, котрий сидів на цьому камені, спитав: „Чого шукаєте живого між мертвими? Він воскрес!".

Камінь відвалений не для того, щоб Ісус міг вийти, а радше для того, щоб впустити нас, щоб і ми могли виголосити: „Воістину Воскрес!",- щоб впустити нас, щоб наша віра відновилась; впустити нас, щоб ми впевнились, що ворога життя раз і назавжди знищено, подолано. Побачивши, що гріб

(Закінчення на стор. 16)

Мал.: Б. Доманик

Христос - посеред нас

Великоднє пастирське послання Митрополита УКЦ Стефана Сороки

Мої брати єпископи, духовні отці, преподобні сестри, мої брати і сестри в Христі

Христос Воскрес!

Я знаю, що у цей трудний час ваші серця і думки огорнуті смутком. Війна в Іраку з її невинними жертвами з обох країн, спонукає нас молитися за швидке завершення, яке принесло б свободу і демократію для всіх, хто втягнутий у цю війну. Особливе місце в наших серцях займає біль тих сімей, в яких військовослужбовці зараз знаходяться поза межами країни, – насамперед за них, за їхнє щасливе повернення наші молитви. Нестабільна політична й економічна ситуація, яка склалася у багатьох частинах світу, включаючи нашу рідну Україну, а особливо становище родин, розділених і розкиданих по сьому світу, непокоїть нас. Багато людей залишилися без праці, переживають нестатки, сумніви, ще більше потребують нашої молитви й розради.

Власне такі часи, як цей, особливо вимагають від нас сили Воскреслого Христа. Ісус Христос піднявся у світлицю Тайної вечері, де на Нього чекали перелякані апостоли. Він вселив у них свій спокій, свою впевненість, що Він завжди буде з

(Закінчення на стор. 16)

Визволений Ірак напередодні нового життя

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – Упродовж неповного місяця часу війська коаліції значно посилили та розширили свої зусилля у визволенні Іраку. Воно проявляється не тільки в бойових діях зі залишками прихильників режиму Садама Гусейна, але також у розшуках осіб з його правління та матеріялів і речовин, придатних для виготовлення зброї масового знищення.

Головним психологічним моментом було повалення мешканцями Багдаду, з допомогою американських вояків, величезного пам'ятника Садамові Гусейнові в центрі міста 9 квітня. Хоча це не було військовою акцією, однак яскраво засвідчило перед світом перемогу коаліції над режимом С. Гусейна.

16 квітня американські військовики батальйону особливого призначення, з підтримкою чотирьох десяток морських піхотинців, зробили наскок на помешкання Ріґаб Таги – іракського мікробіолога прозваного „д-р бактерія" (Dr. Germ), що завідувала таємною біологічною лябораторією, котра продукувала антракс і пристосувала його як зброю. З помешкання забрано скриньки з документами та трьох невідомих осіб. Р. Тага є дружиною ген. Амера Могамеда Рашіда, колишнього іракського міністра нафти.

Того ж дня американські війська схопили Абу Абаса, ватажка палестинських бойовиків, які 1985 року захопили в Середземному морі італійське судно „Ахіле Лауро". Під час захоплення „Ахілле Лауро" було вбито американця похилого віку, інваліда в кріслі-візочку Леона Клінґгофера, чиє тіло викинули в море. Абу Абас був засуджений заочно італійським судом як автор пляну нападу. Він досі – в американських списках розшукуваних осіб. Впродовж останніх 17 років Абу Аббас і його угруповання – фракція Фронту визволення Палестини – базувалися в Іраку.

США вже від 15 квітня вдаються до перших офіційних кроків з метою створення нової цивільної адміністрації в Іраку, для того влаштовують зустріч поблизу міста Насірія, зводячи разом громадських, племінних і релігійних провідників, які перебували в Іраку за часів правління Садама Гусейна, а також представників опозиції, що повертаються з вигнання. Незважаючи на це, ключове угрупування мусулман-шиїтів вже оголосило про бойкотування зустрічі – з огляду на те, що головуватимуть на ній американці. Провідник Іракського Національного Конгресу Ахмед Чалабі також не братиме участи в цьому зібранні, хоча й відряджає туди свого представника. На зустрічі головуватиме посланець США до Іраку Залмай Халізад, який свого часу був американським посланцем до Афганістану, після поразки у тій країні режиму талібів.

Того ж дня американці оголосили, що виводять з реґіону частину своїх збройних сил. Генерал-майор Стенлі МакКристал сказав, що конфлікт переходить до фази, коли американські військові частини мають очікувати дрібномасштабних боїв зі залишками ворожих угруповань і прибулих бійців з інших арабських країн. Змінюється склад американських військ, які відряджають до Іраку, вони будуть більш придатними для сприяння повоєнній відбудові. США заявили, що головні битви в Іраку вже закінчилися. Пентагон підкреслив, що серед американських військ тепер буде більше фахівців з цивільних справ, інженерів і військової варти.

Повертаються додому два американські авіоносці; за ними вирушить третій. З військово-повітряних сил виводять певну кількість бомбардувальників Б-2.

США заявили, що очолять зусилля у відновленні культурної спадщини Іраку, яка постраждала через масове грабіжництво. Секретар Державного департаменту Колін Павел заявив, що США допомагатимуть знайти викрадені реліквії та відновити Національний музей у Багдаді. В ході грабіжництва, яке почалося з падінням режиму С Гусейна, з музею було викрадено щонайменше 50 тисяч унікальних експонатів часів стародавньої Месопотамії.

Американські військові та працівники іракської поліції почали спільне патрулювання у Багдаді, намагаючись відновити спокій і порядок. Тисячі службовців іракської поліції відгукнулися на заклики повернутися до праці у Багдаді, американські морські піхо-

(Закінчення на стор. 4)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Прощання з журналістами

КИЇВ. – Похорон тележурналіста Тараса Процюка відбувся у неділю, 13 квітня, на Байковому цвинтарі у Києві. Панахида пройшла в церкві Святого Василія Великого на Вознесенському узвозі, у суботу, 12 квітня. Вечір пам'яті Т.Процюка відбувся в понеділок, 14 квітня. Т. Процюк загинув 8 квітня в Багдаді під час обстрілу готелю „Палестина", де знаходилось бюро агентства „Ройтерс", якого він був працівником. Прощання з Олександром Кривенком відбулося у четвер, 10 квітня в Києві, у церкві св. Василя Великого на Вознесенському узвозі. О. Кривенка поховали у суботу, 12 квітня, на Личаківському цвинтарі у Львові. Як відомо, 9 квітня вночі, на трасі Київ-Чернігів – Нові Яриловичі в автокатастрофі загинули президент „Громадського радіо", журналіст Олександр Кривенко та старший співробітник проєктів ОБСЕ в Україні Гізо Грдзелідзе. Автомобіль „Фольксваґен-Ґольф" з'їхав з дороги і вдарився в дерево.

Посол США висловив співчуття

КИЇВ. – Посол США в Україні Карлос Паскуаль 11 квітня висловив співчуття в зв'язку зі загибеллю телеоператора агентства „Ройтерс" Тараса Процюка і президента „Громадського радіо" журналіста Олександра Кривенка. 10 квітня міністерство закордонних справ України звернулося до урядів США та Британії з проханням розслідувати обставини смерти українського тележурналіста Тараса Процюка, який загинув у Багдаді, і покарати винних. Речник МЗС Маркіян Лубківський також повідомив, що офіційний Київ закликав Вашінґтон та Лондон подбати про безпеку журналістів, які працюють у зоні конфлікту в Іраку.

Український уряд має достатньо підстав для розірвання угод з Росією

КИЇВ. – „У зв'язку зі зривом Росією втретє тристоронньої зустрічі Україна-Росія-Німеччина, яка плянувалася на 8 квітня для узгодження умов діяльності міжнародного консорціюму з управління українською ГТС, український уряд має достатньо підстав для розірвання відповідних угод з Росією", – заявив 11 квітня Олександер Гудима, народний депутат і голова підкомітету з питань газової промисловости комітету з питань ПЕК. Він наголошує, що „з поведінки Росії складається враження, що вона володіє 90 відсотками акцій української газотранспортної системи", хоча в угоді, підписаній українським та російським урядами 7 жовтня 2002 року, стверджується, що „умови участи в консорціюмі европейських газових компаній" визначаються з Україною „спільно на основі консенсусу". Українська сторона запропонувала провести тристоронню зустріч в Києві 8 квітня. Німеччина надіслала згоду на участь у зустрічі. Проте Росія знову попросила перенести цю зустріч. Державний секретар з питань европейської інтеґрації МЗС України Олександр Чалий з цього приводу повідомив, що йому невідомі „конкретні причини, чому Росія вважає за доцільне провести тристороннє засідання в другій половині квітня. О.Чалий підкреслив, що відносно консорціюму позиція української сторони залишається незмінною – Україна виступає „за відкритий характер консорціюму і зацікавлена в тому, щоб німецька сторона почала брати участь у відпрацюванні документів, які ляжуть в основу консорціюму".

А. Зленко очолив Раду міністрів закордонних справ СНД

ДУШАНБЕ, Таджикистан. – 11 квітня Глава Міністерства закордонних справ України Анатолій Зленко обраний новим головою Ради міністрів закордонних справ Співдружности незалежних держав. Раніше протягом чотирьох років цю посаду обіймав міністер закордонних справ Росії Ігор Іванов. Засідання Ради міністрів закордонних справ СНД пройшло в Душанбе. Нарада завершилася церемонією фотографування його учасників.

Кримські татари розуміють дії американців в Іраку

КИЇВ. – Посол Сполучених Штатів Америки в Україні Карлос Паскуаль офіційно подякував Меджлісу кримськотатарського народу за розуміння кримськими татарами американських дій в Іраку. Про це 10 квітня повідомила прес-служба Меджлісу. К. Паскуаль назвав позицію представницького органу кримських татар щодо війни в Іраку „збалянсованою та об'єктивною". Раніше Меджліс кримськотатарського народу у своїй заяві вину за початок війни поклав на режим Садама Гусейна, назвавши його „злочинним" та „антимусулманським". Меджліс вітав відіслання до Кувейту українського батальйону радіо-хемічного захисту і закликав уряд США вжити заходів для зменшення жертв серед цивільного населення Іраку.

На Прикарпатті відновлюють гідроелектростанції

ІВАНО-ФРАНКІВСЬК. На Прикарпатті почали відновлювати гідроелектростанції. Малі ГЕС можуть стати основою енерґозабезпечення для всіх областей Західньої України, а для деяких їхніх районів – джерелом повного самоенерґозабезпечення. Головною перевагою малої гідроенерґетики є дешевизна електроенерґії, яку вони виробляють, до того ж, такі ГЕС, на відміну від великих, працюють на гірських річках. Обласна держадміністрація вже обговорила з представниками чеської фірми „Мавел" можливість будівництва таких електростанцій на гірських річках реґіону. Загальний гідропотенціял прикарпатських рік становить 400 мільйонів кіловатгодин.

Рішення Апеляційного суду визнано необґрунтованим

КИЇВ. – Генеральна прокуратура України визнала необґрунтованим рішення Апеляційного суду Київської области про закриття кримінальних справ щодо Юлії та Олександра Тимошенків. Про це 11 квітня повідомила прес-служба прокуратури з посиланням на заступника Генерального прокурора Віктора Кудрявцева. Генеральна прокуратура України має намір оскаржити у Верховному суді одночасно два судових рішення щодо справи Тимошенків. Одне з них Києво-Святошинського районного суду Київської области від квітня минулого року і друге від обласного Апеляційного суду від 9 квітня цього року. В. Кудрявцев назвав ці рішення „такими, що суперечать законодавству". Згадані суди визнали незаконним порушення Генеральною прокуратурою 2001року карних справ щодо провідника бльоку Ю.Тимошенко і її чоловіка, яких звинувачують у контрабанді ґазу і валюти, розкраданні майна в особливо великих розмірах і врученні хабара колишньому прем'єрові П. Лазаренку.

УПЦ Московського патріярхату критикує проєкт пам'ятника П. Могилі

КИЇВ. – Ознайомившись з результатами конкурсу проєктів пам'ятника Петрові Могилі, секретар Київської Митрополії Української Православної Церкви Московського патріярхату протоієрей Віталій Косовський висловив свою думку про проєкт переможця (автор Анатолій Кущ). „Ідея увічнити пам'ять святителя Петра Могили чудова. Але в тому вигляді, в якому це планується зробити, – це безглуздя. Передусім, проєкт не відповідає історичній правді. Фундатор Києво-Могилянської Академії, високоосвічена, мудра, тактовна і толерантна людина зображена автором, м'яко кажучи, в непристойному вигляді. Його вбрання не відповідає ні званню митрополита, ні званню ченця. Вважаю, що перш ніж віддати перевагу якомусь із проєктів, треба було поцікавитися думкою Церкви, бо святитель Петро Могила був, передусім, людиною церковною". Конкурс на кращий проєкт пам'ятника митрополитові Петрові Могилі в Києві проводився на виконання доручення Президента України і Кабінету Міністрів з метою увічнення пам'яті видатного діяча Церкви, політики й освіти. Представлено вісім проєктів. Перше місце 4 квітня журі присудило Анатолію Кущу (архітектор Юрій Тиж), друге – Валерію Медведєву (архітектор Юрій Лосицький), третє – тандему скульпторів П. Дроздовського і М. Обезюка (архітектор А. Гайдамака). Пам'ятник, створений за проєктом переможця, передбачається встановити на Контрактовій площі столиці перед центральним входом в Національний університет „Києво-Могилянська Академія".

Відкрито Інститут політичного провідництва та лінгвістики імені Нелсона Мандели

КИЇВ. – 11 квітня у Міжреґіональній Академії управління персоналом відбулася урочиста церемонія відкриття Українсько-Південно-Африканського інституту політичного провідництва та лінгвістики імені Нелсона Мандели – першого демократично обраного Президента ПАР, лавреата Нобелівської нагороди миру, видатного борця проти расизму. На церемонії студентів та викладачів інституту привітали перший Президент України, народний депутат Леонід Кравчук, голова Комітету Верховної Ради України з питань европейської інтеґрації Борис Тарасюк, народний депутат Левко Лук'яненко, який став Почесним директором цього інституту, та посол Південно-Африканської Республіки в Україні Деларей ван Тондер. У церемонії взяли участь посли Альжиру, Куби, Ніґерії, Палестини, представники Посольств Азербайджану, Киргизстану, Лібії. Цього ж дня Міжреґіональній академії управління персоналом вручено медалю Нелсона Мандели. Цією нагородою відзначено її внесок у міжнародне співробітництво.

Обрано нового голову КУН

КИЇВ. – 13 квітня на VII Зборі Конгресу українських націоналістів головою КУН був обраний народний депутат України Олексій Івченко. Як повідомили у прес-службі Конґресу, участь у зборі взяли 339 делеґатів, а також провідник бльоку „Наша Україна" Віктор Ющенко, голови та заступники голів ряду партій, народні депутати України. Крім того, на зборі обрали головний провід конґресу, етичну і контрольну комісії. Внесені зміни та поправки до статуту і програми КУН. Конґрес українських націоналістів нещодавно залишився без свого провідника, народного депутата Ярослави Стецько. Вона померла 12 березня, на 83-му році життя.

Не повинно бути напруження в українсько- польських взаєминах

КИЇВ. – Відзначення 60-ої річниці волинських подій ні в якому разі не повинно стати причиною напруження в україно-польських взаєминах і зашкодити стратеґічному співробітництву України і Польщі. Така думка прозвучала 10 квітня під час зустрічі глави адміністрації Президента України Віктора Медведчука і глави Бюра національної безпеки Польщі, державного секретаря Марека Сівеця з діячами науки, освіти і культури Волинської области та з представниками релігійних організацій. Зазначалося також, що недопустимо розглядати події 1943-44 років поза контекстом українсько-польських взаємин першої половини XX століття і покладати провину за трагедію лише на одну зі сторін. В. Медведчук і М. Сівець запевнили представників інтеліґенції і духовенство реґіону, що їхня думка обов'язково буде доведена до президентів України і Польщі і врахована в процесі підготування заходів щодо відзначення 60-ої річниці Волинської трагедії.

В. Черномирдіна нагороджено Орденом Ярослава Мудрого

КИЇВ. – Президент України Леонід Кучма нагородив Орденом князя Ярослава Мудрого V ступеня Посла Російської Федерації в Україні, спеціяльного представника Президента Російської Федерації з розвитку торговельно-економічних взаємин з Україною Віктора Черномирдіна. Про відповідний указ Президента повідомили 9 квітня в управлінні пресслужби глави держави. В.Черномирдіна нагороджено за визначний внесок у розвиток двосторонніх взаємин між Російською Федерацією та Україною, вагому особисту ролю у зміцненні дружніх зв'язків між російським та українським народами.

За матеріялами інформаційних аґентств

Конституційні зміни мають здійснитися в 2004 році

КИЇВ. – Президент Кучма у щорічному посланні, з яким він виступив 15 квітня у Верховній Раді, наголосив на тому, що конституційні зміни мають відбутися у період його перебування при владі. До завдань політичної реформи Президент відніс затвердження механізмів формування коаліційного уряду, розпуску парляменту, запровадження пропорційної системи виборів і перехід до двохпалатного парляменту. Він також запевнив, що зробить усе, аби вибори нового президента у 2004 році пройшли цивілізовано, на демократичних засадах та у повній відповідності до чинного законодавства.

Президент закликав депутатів у свою чергу зробити все, аби час, що залишився до виборів, не минув у політичних баталіях, які можуть зашкодити проведенню конституційної реформи. Напередодні представники чотирьох провідних опозиційних сил України скритикували пропозиції Президента щодо політичної реформи, зазначивши, що їхнє втілення призведе до абсолютної влади Президента.

Керівники фракцій „Наша Україна", бльоку Юлії Тимошенко, а також комуністів і соціялістів оприлюднили спільний меморандум, в якому наголошують на потребі політичних реформ. Але пропозиції Президента України Л. Кучми названі у документі небезпечними для суспільства і такими, що ведуть – як сказано – до абсолютизації влади президента. Четвірка також засудила спосіб подання президентських пропозицій, стверджуючи, що громадськість має однобоке уявлення про запропоновані конституційні реформи, оскільки засоби масової інформації майже не висвітлюють пропозицій, альтернативних до президентських.

У Верховній Раді 9 квітня відбулися дебати, присвячені політичній реформі в Україні. Більшість промовців скритикували пропозиції Президента Леоніда Кучми. Найбільшої критики зазнала ідея Президента про двопалатний парлямент. Опоненти звинуватили Л. Кучму в намаганні стати головою верхньої палати, аби і далі контролювати країну.

УНІАН

Пожежа в унікальному архівному сховищі

КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ, Хмельницької обл. – 10 квітня, о 12.30 дня, в сховищі Кам'янець-Подільського міського архіву розпочалася пожежа. В полум'ї опинилися п'ять найцінніших фондів з історії Подільської губернії загальною кількістю 100 тис. справ, що датуються кінцем XVIII - початком XX століть. Через відсутність належних засобів гасіння унікальні історичні документи заливалися водою. Стан справ у Кам'янець-Подільському міському архіві давно викликав занепокоєння у Державного комітету архівів. Два тижні тому звідти повернулася комісія Державного комітету, яка констатувала практично повну відсутність відповідних умов для зберігання документів Національного архівного фонду в тих приміщеннях. Архівне сховище було розміщене на третьому поверсі Францисканського костелу, другий поверх якого займає друкарня.

Напередодні пожежі за результатами праці комісії і відповідно до вимог Закону України „Про Національний архівний фонд та архівні установи" підписано наказ Держкомархіву про зупинення діяльности Кам'янець-Подільського міського архіву. Питання щодо подальшої долі його фондів поставлено на розгляд чергового засідання колегії Держкомархіву, заплянованого на 23 квітня. Але пожежа сталася раніше...

На місце надзвичайної події виїхав голова Держкомархіву Генадій Боряк, який повідомив, що є надія на врятування третини документів. За додатковою інфомацією можна звертатися до прес-служби Держкомархіву, тел.: (380) (44) 277- 45-22.

Прес- служба Держкомархіву

Рештки архівних документів після пожежі

Помер Василь Барка

(1908-2003)

В п'ятницю, 11 квітня, в ранніх годинах помер Василь Барка, один із найвизначніших українських поетів XX століття.

Пригадуються слова В. Чорновола: „В українській стороні ще одна золота обірвалася струна". Саме золота, звук якої відіб'ється жалібним гомоном в українській спільноті - як на рідних землях, так і за кордоном.

Перестало битись зболіле серце поета, який безмежно любив свій нарід, його історію, мову, культуру. Мусимо погодитись зі законом природи, коли людина в призначений їй час відходить з цього світу. Але важко усвідомити, що з відходом у засвіти дорогої особи в нашій громаді залишається порожнє місце, що слова пісні „Відлітають сірим шнурком журавлі..." стають реальністю.

Василь Барка був чесний зі собою. Проголошувані в його творчості ідеї були змістом його щоденного, глибоко релігійного, аскетичного життя. З відходом у засвіти Василя Барки ми прощаємо не лише визначного поета, прозаїка, літературознавця, богослова, мислителя-філософа, але також непересічну людину: чесну, вирозумілу, добру, глибоко віруючого християнина.

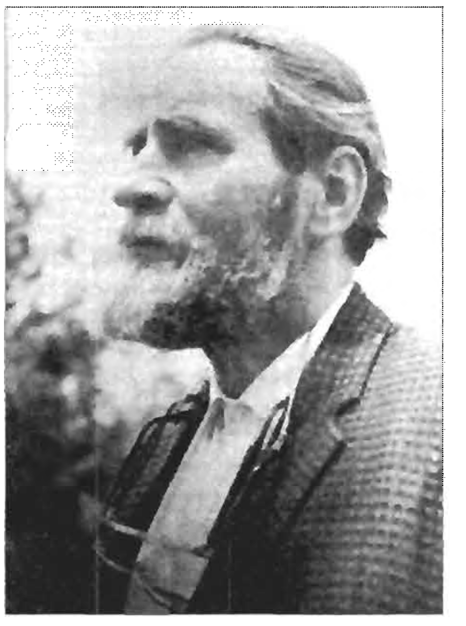
Василь Барка народився 16 липня 1908 року в селі Солониці, Лубенського повіту, Полтавської губернії. Його літературна спадщина, крім рукописів, які з великим трудом вдалось зберегти і примістити в УВАН в Нью-Йорку, це понад 20 книг поезій, романів, повістей, есеїв, перекладів, літературної критики. В місті Рівному (Волинь), у видавництві „Діва" в 1998 році появилась книга „Портрет", автором якої є письменник Микола Вірний-Франщуженко. Це велика, солідна праця, в якій подано біографію В. Барки, перелік його творів та їх оцінку літературознавцями.

Творчості В. Барки притаманна глибока християнська релігійність, часті посилання на Біблію, для видання якої він присвятив багато праці. Йому завдячуємо мовну редакцію, літературне опрацювання „Об'явлення" („Апокаліпси") на підставі давньо-грецьких джерел. Це найповніше ілюстроване видання, що появилось в 1963 році в Римі. В поезіях В. Барки часто знаходимо біблійні мотиви, які у високомистецькій формі віддзеркалюють події з історії нашого народу, зокрема його трагедію під час Великого голоду. Ось лише два рядки:

„Моляться соняшники:
Грім на хмарі Біблію читає...
тополя пошепки: страшний який
твій плач, Ісає!
Моляться соняшники.
Голод; мати немовля вбиває...
тополя закричала: он який
мій рай, Ісає!"

За романом „Жовтий князь" (вийшов також французькою) О. Янчук створив фільм „Голод-33". Екранізований твір В. Барки у великій мірі причинився до успішного референдуму в 1991 році в справі незалежности України.

Автор книги „Портрет" стверджує, що „на Україні видають повільною чергою твори одного із найбільших українських поетів модерністів XX століття – Василя Барки".

С в. п. Василь Барка

Поезія В. Барки – це віддзеркалення його глибокої християнської релігійности і етики, це мова його серця. Тому й основні прикмети його характеру – це незвичайна доброта і скромність, гуманність і побожність, толерантність і пошанування думки другої людини, беззастережне визнання вчення Біблії.

Поезія В. Барки, з погляду звичайного читача – це мережаний килим, часто незбагненного взору, це гаптовані рушники, ткані різнокольоровими нитками-словами. Озвучення, музичне оформлення, мелодійність і чистота вислову, композиція новотворів, як наслідок творчого процесу, власна інтерпретація мови народу – це складові компоненти поезії Барки. В післямові до збірки поезій „Білий світ" Григорій Шевчук (Шевельов) писав: „Поезія Барки – це суцільний переклад дійсности на мову серця". І далі: „В поезію Барки треба вчитатися і головне – вчутися, і тоді ми побачимо світ його очима, і станемо від цього напевно душевно багатші, змістовніші, глибші, світліші". Бути в товаристві В. Барки – це була велика приємність. Його всесторонні знання всього, чим багате людство, не мали меж. А тому кожна розмова з ним ушляхетнювала людину.

Василь Барка останні три роки хворів, розбитий паралічем, немічний, втративши сили з надмірної праці. Самітній, в старечому домі, серед чужого оточення помер, як нуждар і каліка. Він любив оселю „Верховина", власність Українського Братського Союзу, де серед гірської природи прожив 32 роки, де написав більшість своїх творів.

Найкращим вшануванням пам'яті Василя Барки буде видання його творів. Дещо готове до друку, дещо є в рукописах, над упорядкуванням яких працюють члени УВАН в Нью-Йорку.

Василь Барка мав багато приятелів, і я певний, що так вони, як і спільнота наша, яка цікавиться літературою, так тут, в діяспорі, як і в Україні, зі сумом прощається з поетом, який творив для нашого народу, який своєю творчістю збагатив його духовість, культуру.

Василя Барку поховано на цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд-Бруку. Своїм трудолюбним життям і творчістю він заслужив вічну пам'ять в українській спільноті.

Роман Ричок

АМЕРИКА І СВІТ

Папа Іван Павло II збирається відвідати Росію

ВАТИКАН. – Папа Римський Іван Павло II плянує відвідати Росію, і подарувати Московській патріярхії ікону Казанської Божої матері. Представник Ватикану Йоакін Наварро-Вальс заявив 15 квітня, що час та характер цієї візити уточнюються. Взаємини між Римо-Католицькою та Російською Православною Церквами загострилися на початку цього року, коли Ватикан ухвалив рішення про запровадження в Росії чотирьох нових єпископів.

Поразка прихильників незалежности Квебеку

КВЕБЕК. – У Канаді на виборах до парляменту провінції Квебек 14 квітня перемогла Ліберальна партія, отримавши 75 зі 125 депутатських мандатів. На виборах законодавчих зборів цієї франкомовної канадської провінції зазнала поразки Квебекська партія, яка обстоює незалежність Квебеку. Ліберальна партія, контролює загальнодержавний уряд Канади і підтримує нинішню федеративну систему державного устрою. Під час передвиборчої кампанії кандидати від Ліберальної партії пообіцяли упродовж наступних п'яти років, здійснити реформу в системі охорони здоров'я, зменшити податки та державні витрати. Квебекська партія урядувала в Квебеку впродовж останніх 9 років і 1995 року провела референдум у питанні незалежности, який програла з невеликою різницею в голосах. Незважаючи на 9 років урядування незалежників, більшість квебекців прагне залишатися під канадським прапором.

Страждання цивільних у Чечні не припинилися

ВАШІНҐТОН. – Правозахисна організація „Human Rights Watch" 15 квітня ствердила, що немає жодних ознак припинення вбивств, зникнень та побиття цивільних у Чечні – попри заяву Москви, що у республіці після референдуму, на якому проголосували за її нову конституцію, почалася стабілізація. Речник „Human Rights Watch" заявив у Москві, що у складеному чеченським урядом звіті, про який стало відомо організації, стверджується, що рівень вбивств цивільних у Чечні є набагато вищим, ніж будь-де у Росії. Група також закликала ООН розслідувати порушення прав людини у Чечні. Комісія Прав Людини ООН у Женеві на щорічній зустрічі, яка відбулася цього тижня, розглядала резолюцію, в якій висловлено глибоке занепокоєння повідомленнями про порушення прав людини у Чечні. Російська військова присутність повсюдно відчутна в Чечні.

Прем'єр А. Шарон – за скасування ізраїльських поселень на палестинських теренах

ЄРУСАЛИМ. – Прем'єр-міністер Ізраїлю Аріел Шарон заявив 13 квітня, що бажає прибрати єврейські поселення з палестинських теренів з тим, аби досягти справжнього миру. У своєму інтерв'ю ізраїльському часописові „Аарєтц" А. Шарон заявив, що він готовий здійснити кроки, які, втім, за його словами, будуть болісними для нього та всього єврейського народу. Тепер ізраїльське військо охороняє єврейські поселення. А. Шарон додав, що теперішня війна в Іраку постає як вигідний час для побудови нових взаємин між Ізраїлем, палестинцями та цілим арабським світом.

В заповіднику на Алясці шукатимуть нафту

ВАШІНҐТОН. – Палата представників американського Конґресу 11 квітня не схвалила пропозицію заборонити розвідування нафти в одному зі заповідників на Алясці. Захисники довкілля наполягали на тому, що заповідник – то природнє багатство, яке потребує захисту. Проте прихильники свердління, в тому числі Президент Джордж Буш, кажуть, що США мають експлуатувати власні нафтові запаси, щоб зменшити залежність від імпорту нафти.

„Конкорд" припиняє лети

ЛОНДОН. – Надзвуковий літак „Конкорд" після 25 років летів стає історичною релікнією. Згідно з повідомленням 11 квітня, усі 12 літаків, швидкість яких удвічі перевищує швидкість звуку, упродовж найближчих місяців припинять лети. Літаки належать авіокомпаніям „Бритіш Ейрлайнс" та „Ейр Франс". Обидві компанії повідомили, що лети перестали бути прибутковими. Тепер такі знані особи ,як Елізабет Тейлор, Майкл Джексон, Мадонна, Діяна Рос та Стінґ, літатимуть у менш вигідних умовах.

Розшукують втікачів з в'язниці

АДЕН, Ємен. – З в'язниці втекли 10 підозрюваних в організації вибуху на американському есмінці „Коул" восени 2000 року. Втеча була скоєна вранці 11 квітня з в'язниці в Адені – в камері була підпиляна віконна решітка. Єменські спецслужби і поліція розшукують тих, що втекли. Всі десятеро були арештовані після вибуху на есмінці, жертвами якого стали 17 американських моряків. Відповідальність за акцію взяла на себе „Аль-Кайда".

Росія закликає повернути іракське питання під еґіду ООН

САНКТ-ПЕТЕРБУРҐ, Росія. – 11 квітня відбулися переговори президента Росії Володимира Путіна із президентом Франції Жаком Шираком та канцлером Німеччини Ґергардом Шродером. У центрі уваги учасників зустрічі – ситуація в Іраку. Росія, Франція та Німеччина виступали проти воєнної акції США та їхніх союзників. Як заявив 10 квітня в інтерв'ю німецькому телебаченню Ґергард Шродер, Німеччина хотіла б взяти участь у повоєнному відновленні Іраку, якщо воно відбуватиметься під еґідою ООН. Жак Ширак заявив того ж дня, що він задоволений падінням режиму Садама Гусейна і сподівається, що ООН відіграє провідну ролю у нормалізації ситуації в Іраку. Російський президент В. Путін закликав до якнайшвидшого повернення іракського питання під еґіду ООН. В. Путін привітав повалення Садама Гусейна, але сказав, що цього не слід було досягати силовими засобами. В зустрічі в Санкт-Петербурзі мав також взяти участь генеральний секретар ООН Кофі Анан, але в останню мить відмовився від цього.

За матеріялами ЗМІ

Визволений...

(Закінчення зі стор. 1)

тинці, які організовують набір, ледве дають раду з великою кількістю бажаючих. До центрального Багдаду повернувся активний автомобільний рух, але більшість крамниць залишилися зачиненими і в деяких кварталах міста було чути постріли.

Д-р Мухамад Зобайді, призначений американськими збройними силами тимчасовим керівником Багдаду розпочав бесіди з особами для головних позицій нового уряду. Д-р М. Зобайді є представником Іракського національного конґресу – коаліції політичних еміґрантів під головуванням д-ра Ахмада Чалабі.

Командування збройних сил коаліції до цього часу підкреслювало, що все відбувається згідно з пляном, однак не сподівалося такого швидкого його здійснення. Вояки, вишколювані для наступу у різних непередбачених ситуаціях і для можливого застосування до них зброї масового знищення, нечайно опинилися перед потребою бути охоронцями не тільки населення, але урядових, культурних, торговельних, медичних установ і навіть приватних осель.

Після зайняття столиці країни Багдаду наступ на північ продовжувався. У спільному наступі американців і курдів зайнято Мосул, найбільше місто на півночі Іраку. Наступ продовжувався до наступної точки – міста Кіркук щоб замінити курдських бійців, які його зайняли.

Наступним і останнім прицілом був Тікріт, осідок Бат партії Садама Гусейна та місцем його народження. Очікувано сильного опору зі сторони іракців в обороні Тікріту, не було, його оборонці, просто залишивши зброю, розійшлися.

У місцевості Самарі, на південь від Тікріту, до американських морських піхотинців підійшли залишені там своїми старшинами іракські вояки та розказали, де перебувають сім американських полонених ,схоплених 23 і 24 березня, ще на початку воєнних дій в Іраку. Всі семеро були в доброму стані за винятком двох, яким було потрібно негайної перев'язки ран і безмежно раді цій зустрічі. Їх відправлено до Кувейту для докладніших лікарських бадань. Тим часом у північно-західній околиці Іраку, недалеко кордону Сирії, затримано Ватбана Ібрагіма, колишнього керівника Міністерства внутрішніх справ Іраку, зведеного брата С. Гусейна.

Після цього у Вашінґтоні Президент Дж. Буш звинуватив Сирію у наданні захисту іракським чиновникам, які втікали перед наступом американського війська. Він також сказав, що Сирія має хемічну зброю, але зупинився перед можливою погрозою ужити військову силу.

У Багдаді в багатьох районах панує хаос і тривають спорадичні сутички з прихильниками режиму Садама Гусейна, які чинять опір у густонаселених західніх передмістях. З цього приводу американським військам стало складно долати цей опір без ризику значних жертв серед цивільного населення.

Багдад перетворився на місто барикад – в багатьох районах місцеві мешканці перекривають вулиці, щоб оборонитися від банд грабіжників.

Працівники гуманітарних служб ООН скритикували США і Британію за те, що вони не запобігли анархії і хаосові на тлі воєнних успіхів в Іраку. Все ж таки обставини з дня на день змінюються. Американські війська вживають заходів з метою покласти край проблемам безпеки в місті, що породжені грабіжництвом. Влаштовано оперативний центр у готелі „Палестина" в центрі Багдаду. Іракців-професіоналів закликають до допомоги в праці громадських служб.

13 квітня одною із непередбачених подій була капітуляція ген. Аміра аль Сааді – головного хемічно-наукового дорадника С. Гусейна, що є одним із 55 осіб на списку найбільш пошукуваних провідників іракського уряду. День до того, Президент Джордж Буш хоч офіційно не оголосив перемоги в Іраку, але підкреслив, що не має сумніву, що правлінню С. Гусейна настав кінець.

Конґрес схвалив 79 блн. долярів на покриття коштів війни в Іраку.

У Нью-Йорку амбасадор Іраку до ООН Могамед Алдорі сказав своїм співпрацівникам, що залишає становище амбасадора і їде до Йорданії шукати вісток про своїх рідних у Багдаді.

Х. В. - Ф.

До України вже не будуть застосовані санкції

ПАРСИПАНІ, Н. ДЖ. – Міністерство фінансів США – мережа боротьби із фінансовими злочинами – 15 квітня оголосило, що воно зупинило процес уведення санкцій щодо України, оскільки Україна зробила важливі кроки на поліпшення свого режиму боротьби з відмиванням грошей.

Україна викреслена зі списку першочергового предмету занепокоєння у зв'язку з відмиванням грошей. Хоча процес було розпочато, Сполучені Штати Америки не запровадили проти України санкцій після того, як у грудні 2002 року ФАТФ рекомендувала своїм членам вдатися до санкцій.

Міністерство фінансів схвалило зусилля України покращити свій режим протидії відмиванню грошей та очікує ефективного дотримання відповідних законів.

Перший віце-прем'єр-міністер України Микола Азаров, який 12 квітня перебував у Вашінґтоні як голова української делеґації на щопіврічній зустрічі МВФ та світового банку, ще тоді повідомив, що США буде скасовувати статус України стосовно санкцій.

Все ж таки Україна залишається у складеному ФАТФ списку країн і територій, що не демонструють належної співпраці.

І. Я.

Україна не використала свого шансу

Олександер Бураковський

Активна фаза війни в Іраку закінчилася. Коаліція вояків Америки і Англії разом з союзниками отримала переконливу перемогу над режимом диктатора С. Гусейна, за три тижні знищивши його військо. Знищили, підкреслюю це, без заподіяння шкоди мирному населенню. Позбавили влади режим, який багато років абсолютно відверто і цинічно душив свій народ, нападав на сусідні держави, нехтував численними рішеннями і санкціями ООН і її Ради безпеки.

Спростована була за ці три тижні іракська, а нерідко й міжнародна, риторика на тему „всенародної любови і підтримки“ С.Гусейна і його режиму. Міжнародні телевізійні канали в останні дні показували, як населення в різних містах Іраку привітно, просто таки захоплено зустрічало коаліційне військо.

Тим часом ось якою була реакція посла Сирії в Америці, котрий 13 квітня дав телевізійне інтерв'ю американській програмі „Meet the Press“ (Зустріч з пресою). Коли ведучий програми Тим Расерт спитав, чим можна пояснити, що люди на вулицях Іраку демонстрували радість, квітами і вітальними плякатами зустрічали коаліційні війська, посол відповів так: „Вони демонстрували не радість від того, що американці скинули Гусейна, а з приводу того, що Америка перестала кидати на них бомби. А іракець, що тримав плакат з написом ‘Thank you, USA!’, поняття не мав, що він тримає, бо не знав англійської мови“. Це не просто „друга точка зору“ – це наруга над правдою, свідчення глибинного зла.

Щось подібне діялося в багатьох країнах світу, де демонстранти демагогією і цинізмом прикривали свої амбіції і ненависть до Америки, насправді демонструючи елементарне невігластво.

Але не світова реакція на війну в Іраку є темою цієї аналізи, а те, як зреагували в Україні на події в Іраку.

На превеликий жаль, майже вся українська преса представляла лише одну, й то різко антиамериканську точку зору. Газети України, м'яко кажучи, довільно інтерпретували події, нав'язуючи читачам однобоке бачення, не даючи людям можливости самим оцінити ситуацію. Не відчувалося найменшого бажання і не помічалося найменшої спроби представити об'єктивну картину. Більше того: негативне ставлення до подій в Іраку подавали як наслідок „генетичної нелюбови українського суспільства до США“.

Не знайшлося жодної газети протягом трьох тижнів, котра б відверто віддала належне Америці, вояки якої вмирають на землі Іраку не так „за нафту“, „американські інтереси“ чи щоб „продемонструвати волю і силу“, і т. д. (яка країна в світі не має своїх національних інтересів?) – як за свободу і мир, твердо ставши проти тероризму і міжнародної небезпеки.

Сховавшись за „демократичними, правозахисними і пацифістськими“ гаслами, ці байдужі до правди люди досі не можуть зрозуміти, що Америка пішла війною на Ірак не заради влади чи знищення населення, а щоб принести іракцям свободу.

Щодо політиків, то полеміка, пов'язана з відрядженням українського РХБ-батальйону до Кувейту і тлумаченням позиції України щодо участи-неучасти держави в коаліції з Америкою, була показовою. Супроводжувалася вона старими ідеологічними штампами, тенденційним прочитанням міжнародних документів, актів, виступів провідників і представників держав і т. п. Але ніхто з політиків чи з преси не взяв на себе відповідальности точно і повністю перекласти і розповсюдити виступи Президента Буша і представників державного департаменту, щоб люди могли зрозуміти, про що йде мова. Навпаки – вибирали те, що їм підходило, відкидали те, що ні – і фактично все, як в „добрі“ радянські часи: я не читав, не чув, не бачив, але засуджую! Полеміка почалася під час обговорення в парляменті законопроекту щодо відрядження РХБ-батальйону до Кувейту. Після жорстких дебатів парлямент 20 березня 258 голосами (121 проти, 9- утрималися) ратифікував цю угоду. Але, мабуть, злякавшись власної сміливости, відразу ж прийняв „заяву проти агресії в Іраку“.

О.Мороз (голова Соціялістичної партії) був проти відрядження батальйону, тому що „у нас є свій Гусейн, давайте розберемося спочатку з ним“. Ю.Тимошенко трактувала Америку як „професійну банду“. Б.Олійник (КПУ, голова делеґації України в Парляментській Асамблеї Ради Европи) видав такі перли: „Відряджуючи батальйон у Кувейт, ми стаємо на бік здичавілого агресора. І схоже, цей монстр не зупиниться перед застосуванням ядерної зброї“. Є.Марчук (секретар Ради Безпеки України) був такої думки: „Якщо Україна не пошле свій батальйон, то рятувальними роботами будуть займатися інші. Там уже працюють батальйони Чехії й Словаччини. І згодилися послати своїх військових Казахстан, Узбекістан і Молдова“. Такі от „аргументи“ знайшов розумний Марчук, щоб переконати депутатів. А преса віддавала свою газетну площу для образливих висловів проти Америки під виглядом „різних точок зору“.

Ось що написала газета „Поступ“ (28 березня) в статті В.Поліщука та І.Слісаренко: „Дж.Буш–мол. під час виступу у Тампі фактично визнав Україну своїм союзником. Серед 48 ощасливлених опинилася і наша держава. Посол Іраку в Києві в ексклюзивному коментарі заспокоїв нашого кореспондента: ‘Ірак не вважає, що таким чином Україна долучилася до антиіракської коаліції. Офіційний Багдад розглядає Україну як дружню державу і вдячний українському народові за підтримку’. Тобто, Буш, очевидно, помилився. Кажуть, з ним таке буває“. Так, розуміємо: Садам – врівноважений, а Буш – такий собі непередбачний хлопчисько.

Взагалі, багато критиків пов'язують сучасну позицію Америки з постаттю Президента Буша. На мій погляд, це глибоко помилкова думка. В Америці все вирішує „команда“, в якій величезна кількість людей, що „замовляють музику“, уважно прислухаючись до голосів виборців. Я б сказав навпаки: навіть при такому президентові Америка пішла на надзвичайно сміливий, мужній і мудрий крок, почавши цю війну, щоб зберегти міжнародну цивілізацію від знищення.

„Дзеркало Тижня“ (22-28 березня) друкує редакційну статтю „Українському серцю Гусейн міліший, ніж Буш“, в якій пише: „Симпатії переважного числа мешканців України – не на боці Америки і її президента. Окрім генетичної нелюбови до США, в українському суспільстві існує придбана останнім часом у зв'язку із касетним скандалом... 90,5 відс. громадян України не підтримують проведення військової операції США проти Іраку. За підтримку – 2,1 відс.“. Тобто, одна з провідних газет України бере на себе сміливість говорити про генетичну нелюбов українців до Америки. Це б могло сприйнятися, як абсурд, якби не було таким ганебним. Що це за рівень мислення? Чи можна уявити, щоб яканебудь авторитетна американська газета, наприклад, „Вашінґтон Пост“, написала про „генетичну ненависть американців“ до будь-кого?

Газета „Поступ“ 11 квітня пише в статті В.Зайцева і Ю. Луценка: „Диктатура Садама, поза будь-яким сумнівом – саме так, виявилася менш брехливою, аніж американські борці за свободу і демократію“. І далі: „Це нічим не спровокована американська агресія проти Іраку“.

А ось тільки підзаголовки матеріялів, вміщених в Інтернет-газеті „Українська правда“ 10 квітня: „Американці вбили двох арабських журналістів“; „Іракці збили ще два літаки коаліції“; „Американці обстрілюють арабські ЗМІ“; „Іракці беруть у полон журналістів, але поводяться з ними добре“; „Американці вбили десять своїх солдат“; „Чутки про смерть Гусейна – пропаганда Америки„ і т. д. До речі, не подано й словечка про подію, котра коментувалася в той день по цілому світі – повалення статуї С. Гусейна в центрі Багдаду. Цей перелік можна продовжувати безконечно. Як в такому антиамериканському хорі пересічний громадянин України може зробити свій висновок? І чим пояснити такий совєтизм сучасної української преси? Невже й справді причина – в „генетиці“ українців?

Щоденна газета „Новое русское слово“, яка виходить в Нью-Йорку, 10 квітня надрукувала інтерв'ю з М.Фатухі, членом Центрального комітету Іракського Національного Конґресу, який представляє ІНК в Европі. Мова йшла і про можливий наступний уряд Іраку. Він сказав: „В опозиції до режиму знаходиться цілий ряд партій, які мають конкретну мету: повалення диктатури Гусейна. Країна живе 35 років в умовах диктатури. Сьогодні безробіття в країні перевищує 70 відс.. Інфляція за ці роки – 60000 відс. Борг Іраку - 90 мільярдів дол. За час правління Гусейна загинуло понад 1,5 млн. громадян, понад 2 млн. – стали інвалідами. Людину можуть посадити в тюрму тільки за те, що вона дивиться супутникове телебачення... Такі країни, як Росія, Україна та Білорусь були друзями Садама. Вони його підтримували. Так що ніхто їм борги повертати не буде. Вони йому поставляли зброю, хай з ним і розбираються. Новий Ірак не буде шукати ворогів. Ми будемо шукати друзів“.

Журнал „Vestnik“ (2 жовтня 2002 року) надрукував статтю відомого російського поета Наума Коржавіна, який залишив СРСР майже 30 років тому і тепер живе в Америці. Він пише: „Мені все частіше здається, що цивілізація наша гине, у всякому разі, в своїй колисці, в Европі. Леґалізувавши зрадництво, Европа не помітила, що почала зраджувати саму себе. Першим проявом зрадництва була Перша світова війна, Версальський мир. Потім був Мюнхен 1938 року і Друга світова війна. Сьогодні – це... ісламська експансія. 11 вересня почалася війна цивілізацій“.

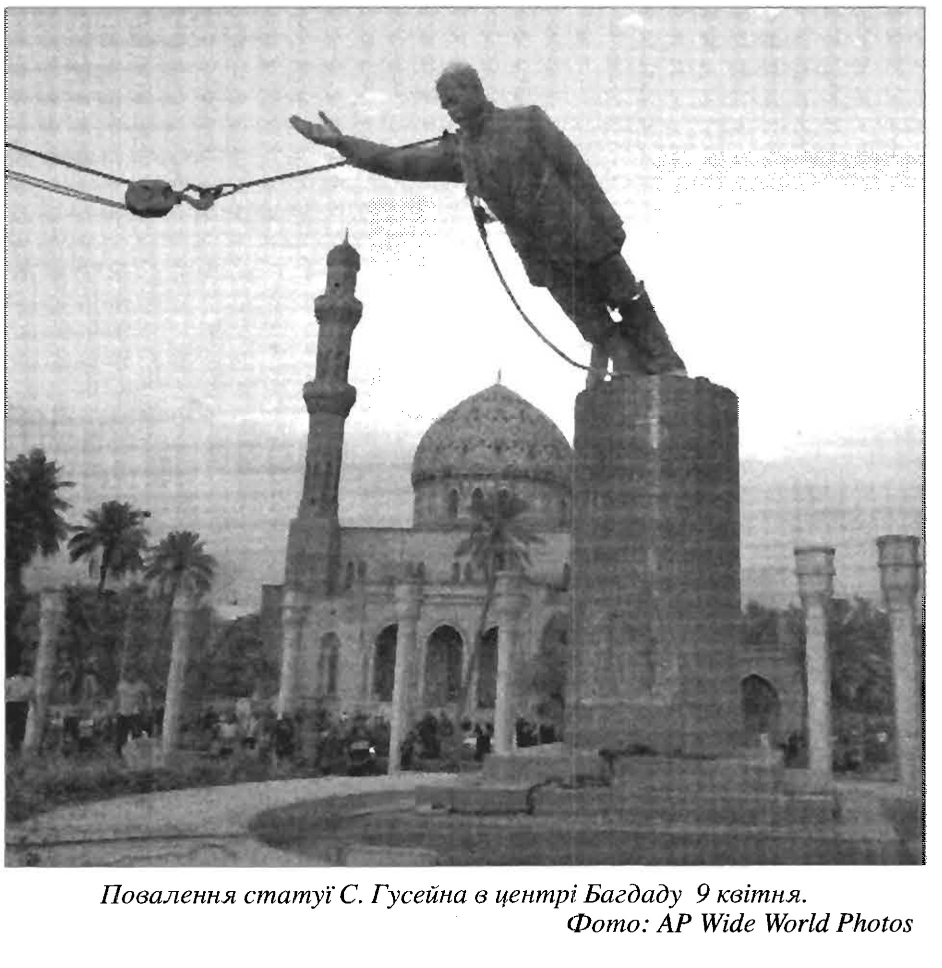
Сьогодні Україна, її провідна еліта, поводиться як дівчина, яка хоче одночасно кохатися і залишитися непорочною. Україна мала шанс проявити мудрість. Тим більше, що це не вимагало порушувати загальнолюдські принципи. Вимагало лише відкинути оброслі мохом стереотипи, подивитися трохи далі свого носа.

В Словаччині, Чехії, Польщі, Румунії, Грузії, де більшість суспільства також живе ще з радянськими стереотипами і вороже ставиться до Америки, лідери держав змогли прийняти радикальне, хоч і непопулярне, рішення і приєднатися до коаліції, а в Україні таких провідників не знайшлося.

Т.Блер зміг не тільки витримати шалений опір парляменту проти війни з Іраком, але й переконав суспільство в своїй рації, а в Україні не знайшлося таких діячів.

Невже досі не зрозуміло, що сидіти на двох стільцях і жити за ідіотичним принципом „хотіли як краще, а вийшло як завжди“ більше неможливо? Бог не буде весь час надавати такий шанс, який мала Україна всього три тижні тому, коли могла різко змінити курс, ставши активним членом антиіракської коаліції. Саме тоді треба було зрозуміти, як ми писали раніше, що шлях України до цивілізованого світу лежить не через Багдад, Париж, Москву, чи Берлін, а через Вашінґтон.

Невже треба, щоб грім вдарив, щоб нарешті знайти своє місце в світі?

Повалення статуї С. Гусейна в центрі Багдаду 9 квітня.
Фото: AP Wide World Photos

Українські заробітчани за кордоном

Тепер кожний п'ятий працездатний українець і українка перебувають за кордоном на заробітках. Уповноважена з прав людини Ніна Карпачова застерігає, що ситуація з дотриманням та захистом прав українських трудових мігрантів є катастрофічною. І буде погіршуватись, оскільки погіршується головний чинник міграції – економічне становище населення. Особливі бідність та безробіття спостерігаються у Закарпатській області, в Криму, на Херсонщині, Луганщині, Волині, тому мешканці саме цих регіонів найчастіше є потенційними заробітчанами за кордоном.

За українськими офіційними джерелами, за кордоном на заробітках нелегально перебуває близько **7 мільйонів** громадян України. Тільки в Росії тимчасово працює близько одного мільйона українців, переважна більшість – нелегально, у Польщі працює близько 300 тисяч громадян України, в Італії – півмільйона, у Чехії – близько 200 тисяч, Португалії - 150 тисяч, в Еспанії – до 100 тисяч. Але заробітчанський хліб є дуже гірким. Часті випадки затримання нелегалів і позбавлення їх волі.

Причому у в'язницях спостерігаються численні порушення санітарно-гігієнічних норм утримання ув'язнених. У Чехії за останні три роки ув'язнені українські заробітчани кілька разів оголошували голодування. Орест з Львівщини, затриманий в Чехії, за повідомленням влади, повісився. Але за твердженням матері, на тілі сина були травми і синці. Таких прикладів – чимало, хоча переважна більшість українських заробітчан на тільки шанує закони країн свого тимчасового перебування, але й відзначається такими позитивними якостями, що Португалія, наприклад, вживає заходів до залишення їх назавджи на своїй землі. Подібне наставлення до українців має влада Італії.

Для того, щоб забезпечити повернення кількох мільйонів осіб, які змушені їхати за кордон на заробітки, треба в Україні створювати робочі місця, добиватися, щоб оплата праці відповідала кваліфікації, зусиллям і забезпечувала належний життєвий рівень. За 180 гривень (35 дол.) на місяць не можна вижити. Але працю дає не уряд, а підприємець, працедавець. Завдання уряду – створити сприятливі умови для українського працедавця.

Центр „Жіночі перспективи" провів серед українських заробітчан Італії соціологічні дослідження, які показали, що понад 85 відсотків заробітчан виїхали до Італії як туристи, переважно на 7-10 днів. З 434 опитаних тільки 3.85 відсотка мали дозвіл на працю. З цих заробітчан 36.7 відсотка мають вищу освіту, працювали в Україні як спеціялісти – лікарі, вчителі, інженери. Їхня праця – прибирання, догляд за хворими, дітьми, праця на будовах і в сільському господарстві. За влаштування на працю заробітчанин платить посередникові 300-350 долярів. Опитування засвідчило, що заробітчани хочуть повернутися додому, до своїх родин, але очікують, що провідники України розлядатимуть проблему заробітчанства у перспективі, тобто поряд зі усвідомленням того, що воно стало фактом, реальністю, сприймуть її як складову міграційної політики України. Мусить бути вироблена державна політика стосовно того, щоб заробітчани за кордоном були підтримані українською державою, а з іншого боку, щоб вони могли реалізувати свої сили, знання, кошти, набуті на заробітках, в рідній Україні. Врешті, це деякі олігархи вивозять свої капітали за межі України, а заробітчани чесно передають зароблені за кордоном доляри, евро і марки у внутрішній валютний обіг України.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про холодні жарти квітня

Дивний цього року цей квітень. Одні дні теплі, привітні, а інші такі холодні, з вітром, що приносить сніг та льодовий дощ. І здається, ці дивні химери весняного місяця навістили не тільки наші східньо-американські місця замешкання, але й рідну Україну.

Кожний раз, коли у напрочуд холодні дні довелося здобути телефонний зв'язок зі Львовом, на наші скарги, що тут „справжня зима", зі снігом та льодовим вітром, у відповідь ми чули: „А у нас також лежить сніг".

І саме в один із цих дивовижно холодних днів початку квітня ми почули у радіо, що немає чому дивуватися – це ж квітень – жартун, що саме в цьому році так неприємно жартує собі із нас усіх.

За давніх безжурних років молодости ми інакше відзначали цей славний „пріма-апріліс" – але ... змінилися часи, то ж змінилися й звичаї.

А все ж це т. зв. „жартівливе" привітання квітня було для нас усіх дивовижне і доволі неприємне. Холодний вітер гуляв вулицями, сніг покрив такі по-весняному радісні квітучі кущі золотодощу, а із сірого неба ніяк не можна було доглянути сонця.

Розуміється, ця непривітливість, котра не пасувала до весняного місяця, настроювала усіх доволі сумно й усе, що можна було почути у розмовах – це невдоволення з погоди і нарікання на цей весняний місяць, що так нас усіх розчарував.

Дарма, що у новинках розповідали, що у Вашінґтоні зацвіли раніше, як завжди, черешневі дерева, що т. зв. літній час прийшов, як завжди, у перших днях цього місяця.

Нам усім було холодно, непривітливо і сіро та ніяк не хотілося вірити, що ми ось вже у цьому радісному весняному місяці, в якому ще і святкуватимемо Свята Великодня.

А тут ще й вістка з України одного квітневого дня принесли сумну новину про смерть аж двох наших товаришів „по перу" – журналістів, що загинули в силі віку та в силі своїх професійних можливостей. Пишучи про них на сторінках нашого тижневика, ми мусіли для себе ствердити, що наша професія ніяк не приносить щастя, і що в останніх роках ми надто багато втрачаємо її молодих і перспективних членів. Чи наскрізь непотрібна і несподівана смерть Сашка Кривенка і Тараса Процюка була ще одним цьогорічним квітневим жартом?

Чи коли вкінці прийде довгоочікуване квітневе тепло – зміняться не тільки химери природи, а також химери сьогоднішнього порядку подій в нашій батьківщині, і ми зможемо з повним переконанням та зі справжньою надією побажати усім нашим землякам наше традиційне „Христос Воскрес – воскресне справді й Україна"?

О-КА

Проблема чистої води – тема конференції в ООН

НЬЮ-ЙОРК. – 24-25 квітня в штаб-квартирі Організації Об'єднаних Націй в Нью-Йорку відбудеться 12-та Міжнародна конференція з питань здоров'я та довкілля „Глобальне партнерство в пошуку глобальних рішень", яку влаштовує міжнародна неурядова організація World Information Transfer (WIT), спільно з Постійним представництвом України при ООН, Міжнародним дитячим фондом (ЮНІСЕФ), Програмою ООН з навколишнього середовища (ЮНЕП) та науковим тижневиком „Physicians Weekly". У зв'язку з проголошенням 2003 року Міжнародним роком чистої води, темою цьогорічної конференції стане обговорення проблем впливу води на здоров'я людини.

Серед доповідачів будуть Генеральний директор Наукового центру радіяційної медицини Академії медичних наук України професор Володимир Бебешко, Постійний представник України при ООН Посол Валерій Кучинський, президент Медичного товариства Нью-Джерсі доктор Марко Олесницький. Участь у ній також візьмуть представники дипломатичних місій країн-членів ООН, офіційні особи Секретаріяту ООН та її спецустанов, а також відомі науковці та представники громадськости.

Конференція є єдиним міжнародним форумом високого рівня в штаб-квартирі ООН, який протягом останніх 12 років присвячує окреме засідання проблемам, пов'язаним з Чорнобильською трагедією. Надзвичайно важливо, щоб українська громада продемонструвала свою підтримку наших зусиль та взяла участь у засіданні з нагоди відзначення 17-ої річниці Чорнобильської трагедії, яке відбудеться 25 квітня 2003 року в першій половині дня.

Участь у конференції безкоштовна, але реєстрація обов'язкова для отримання перепусток в ООН. Бажаючих взяти участь у конференції просимо повідомити факсом (212)-686-2172 або електронною поштою (wit1986@aol.com) ваші імена та контактні телефони.

Постійне представництво України при ООН

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз SVOBODA Published by the Ukrainian National Association

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510, UNA Fax: (973) 292-0900
E-mail: svoboda@att.net Web-site: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Передплата на рік $55.00, на півроку - $35.00. Для членів УНСоюзу $45.00 річно, на півроку - $30.00. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Головний редактор – Ірена Яросевич
Редактори: Ольга Кузьмович, Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

Адміністрація „Свободи"
Адміністратор Володимир Гончарик (973) 292-9800 (дод. 3041)
Керівник відділу оголошень
Марійка Осціславська (973) 292-9800 (дод. 3040)
Передплата - Марійка Пенджола (973) 292-9800 (дод. 3042)

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Читачі інформують, пропонують, дякують...

Політологія, безумовно, була і буде одним з найпопулярніших людських занять. І про це свідчить редакційна пошта, у якій відчутне місце посідають статті з політичних проблем. Голова Наукового товариства „Гуманітарна колегія" **Максим Розумний** у статті „Світове українство і політична криза" стає на захист права на існування самого поняття „українська справа". У своїй статті автор визначає провідні завдання з побудови громадянського суспільства в ході підготування до президентських виборів в Україні 2004 року.

Іван Гнип, Олександер Северин і Яків Аскольд Ємець з Арізони надіслали добірку фактів, які ілюструють становище православних церков в Україні. Автори листа закликають до церковної єдности.

Від директора центру українознавства Київського національного університету ім. Шевченка **Володимира Сергійчука** і голови Київської міської організації Товариства „Меморіял" **Романа Круцика** надійшло Звернення Міжнародної наукової конференції „Три голодомори в Україні ХХ ст.", у якому міститься заклик домагатися визнання трьох голодоморів в Україні геноцидом і притягнення винних до відповідальности.

Сергій Товчигречка з міста Ромни, Сумської области застерігає від впровадження в Україні парляментсько-президентської форми управління, яка, на його думку, призведе до необмеженої влади президента. Автор закликає українців об'єднатися у боротьбі проти нинішнього президента і його прибічників.

Євген Стахів з Нью-Джерзі переслав копію статті В. Вітковського з „Львівської газети", який на зауваження Є. Стахова, що антисемітизм псує у світі образ України, відписує, що не менше його псують також погані шляхи, заробітчани за кордоном, українські провідники.

З Чикаго **Марія Папас** надіслала світлини, на яких вона зображена з Єпископом Інокентієм Лотоцьким і о. Теодором Роблицьким, а також з артисткою Лялею Кучмою.

Голова АГРУ **Божена Ольшанівська** з Нюарку, Н. Дж., надіслала пакет звернень і листів, які засвідчують, що організація „Американці в обороні людських прав" постійно виступає проти порушень прав людини в Україні, Чечні та інших місцевостях. Проблемі Чечні присвячена добірка листів журналіста **Володимира Криловського** з Нью-Йорку до ряду урядових і правозахисних організацій світу.

Роман Волчук з Джерзі Сіти, Н. Дж., переслав копію статті Б. Стефенса „Політичне вбивство" з „Вол-Стріт Джорнел" від 8 квітня, у якій простежується залежність сучасних збройних конфліктів від підривної діяльности комуністичної системи.

Від президента СКУ **Аскольда Лозинського** і почесного голови СФУЖО **Оксани Бризгун-Соколик** надійшло звернення на підтримку проголошеного УКЦ „Року української родини", а директор всесвітньої служби Радіо „Україна" **Олександер Дикий** надіслав Великоднє вітання читачам „Свободи". Директор Інституту досліджень діяспори Ігор Винниченко з Києва подякував за підтримку цієї організації в публікаціях тижневика.

Капітан відомої української шхуни „Батьківщина" **Дмитро Бірюкевич** в інтерв'ю А. Валюху дякує тим, хто підтримує цю експедицію. Серед них Джон Пері з Конектикату, Кен Клінг з Каліфорнії, Фонд допомоги дітям Чорнобиля, Рон Аліано з Норвічу, Кон., Наталка Полок з Гарфорду, сенатор Кристофер Дод та конґресмен Роб Сімонс, губернатор штату Конектикат Джон Роленд та інші.

Осип Панчишин з Чикаго у статтях про С. Петлюру і Є. Коновальця відзначає річниці їхньої пам'яти. Він надіслав також статтю про „зелені свята".

Відомий колекціонер **Андрій Д. Сольчаник** з Пенсильванії прислав число київської газети „Поштовий вісник", яка передрукувала зі „Свободи" статтю Р. Л. Хомяка про українську пошту.

Дмитро Пожоджук з Прикарпаття очікує на підтримку видання його книжки „Українська ввічливість". Адреса автора: присілок Медвежий, 46, с. Космач, Косівського району, Івано-Франківської обл., 78640 Ukraine.

Заступник крайового командира УАВ **Анна Кравчук** повертається до повідомлення про два проєкти УАВ – збирання спогадів американських ветеранів Другої світової війни про участь у ній, а також реєстрацію вояків та ветеранів українського походження американських збройних сил усіх війн та конфліктів („Свобода", ч. 13). На прохання Анни Кравчук подаємо повну адресу УАВ: ***Ukrainian American Veterans, P. O. Box 172, Holmdel, NJ 07733.*** При нагоді зауважуємо, що тижневик подає лише зміст документів громадських організацій, що розсилаються їхнім відділам, а також зазначає, куди слід звертатися за докладнішою інформацією. У даному випадку адреса електронної пошти: uav.reg@att.net.

Серед листів є також поетичні твори. **Микола Горішний** з Линдгорсту, Н. Дж., написав вірші „Першим нашим будівничим в Америці" і до 50-ліття смерти Сталіна. **Іван Павлюк** вірш „Кривавий сніг" присвятив полеглим в Іраку.

Не хочуть сварки з американцем

Американський пастор Євангельської церкви Джо Ружейро перебуває в місійному служінні у Санкт-Петербурзі, в Росії, де з ним в останній день березня сталася неприємна пригода. Пастор Джо розповів про цей випадок для „Свободи". Надіслав нам Андрій Хмельковський з Санкт-Петербургу, Росія.

На вулицях міста я часто бачу численні політичні демострації під червоними прапорами, які організовують комуністи. Особливо велелюдні вони щороку у травні. Цього дня (31 березня) я побачив демонстрацію протесту проти війни коаліції США і Британії в Іраку біля Консульства США. Я проживаю поблизу від американської дипломатичної установи, тож вирішив сфотографувати цю подію для історії, тому пішов з фотокамерою і був стривожений вигуками: „Світ ненавидить Америку!", „Єнки, додому!" Моє авто стояло збоку від демонстрантів, тому я пішов до фасаду, щоб зробити кращу світлину. З досвіду я знав, що телеоператори і фоторепортери, які з'являються з апаратурою біля акцій протесту, наражені на небезпеку, але як американець не міг залишитися байдужим до цієї акції протесту проти Америки.

Коли ж до мене звернулися з вкрай негарними словами, я вирішив відійти до свого авта. Біля нього я побачив групу молоді, яка намагалася пошкодити авто. Бічне вікно було вже розбите. Службовець російської міліції був поблизу, і я погукав його на допомогу. При його появі молодь втекла, а мене було доставлено до центрального осередка міліції, де зі мною розмовляла жінка, яка побувала на навчанні в Нью-Йорку. Досконалою англійською мовою вона розпитала у мене про подробиці цієї події і попросила зачекати у вітальні.

Два офіцери в цивільному запросили мене на перекуску з ковбасою і сиром, запропонували також горілку і чай. Невдовзі до них зателефонувала моя англомовна співрозмовниця і повідомила, що майстер міняє шибу в авті.

Через двадцять хвилин майстер доповів, що відремонтоване авто чекає в гаражі. Двоє в цивільному відпровадили мене до авта, де переконалися, що ремонт виконано і запевнили, що спеціяльні служби Санкт-Петербургу не бажають, щоб з чужинцями в місті сталися якісь неприємні пригоди.

Мудрий голос з минулого

Томас Ман (1571– 1641), відомий англійський економіст-меркантиліст, у своєму творі „England's Treasure By Forreign Trade" висловлює чимало слушних думок та оцінок з приводу тогочасної доби, котрі мають пряме відношення до іракської кризи, свідками якої судилося стати нам.

Пропоную читачам „Свободи" дві думки Т. Мана – оригінальною мовою того часу. Англійці (а також американці) дорожать своєю мовою і з поваги до авторитетних авторів цитують їх, зберігаючи первісну красу слова. Англійці взагалі з пієтетом ставляться до свого минулого.

Ось ці дві думки Т. Мана:

„A Prince who hath store of mony hates peace, despiseth the Friendship of his Neighbours and Allies, enters not only into unnecessary, but also dangerous Wars, to the ruin and overthrow (sometimes) of his own estate...".

(Князь, котрий має нагромаджені гроші, ненавидить мир, зневажає приязнь своїх сусідів і союзників, вступає не лише у непотрібні, але також небезпечні війни, що несуть руїну і (часом) занепад його власного володіння...").

„Therefore a Prince that will not oppress his People, and yet be able to maintain his Estate, and defend his Right, that will not run himself into Poverty, Contempt, Hate, and Danger, must lay up treasure, and be thtifty, for further proof...".

(„Тому князь, котрий не буде поневолювати свій народ, але буде здатен зберегти своє володіння і оборонятиме своє право, котрий не йтиме в бік злиднів, зневажання, ненависти і небезпеки, мусить тримати скарби в недоторканості і бути ощадливим для дальшого доказу...").

Омелян Бей,
Шіпенсбург, Пенсильванія

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Річні збори Округи Північного Нью-Джерзі

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – Округа Північного Нью-Джерзі Українського Народного Союзу, яка об'єднує 19 відділів, провела 7 березня свої річні збори у приміщеннях Головної канцелярії УНСоюзу.

Збори відкрив голова Округи, Радний УНСоюзу Євген Осціславський, який привітав представників поодиноких відділів і членів Головного уряду – предсідника Стефана Качарая, головного секретаря Христину Козак і головного касира Рому Лісович. Відкриваючи збори, Є. Осціславський попросив присутніх однохвилинною мовчанкою пом'янути усіх провідних членів Округи Північного Нью-Джерзі, які відійшли у вічність в останньому році.

Предсідником зборів обрано Андрія Воробця, а секретарем – Лонгина Старуха. Софія Держко прочитала протокол останніх зборів, який присутні прийняли без змін. Членами Номінаційної комісії обрано Дарію Семеґен, Рому Гадзевич і Юліяна Котляра.

Є. Осціславський звітував про діяльність останнього року, підкреслюючи такі гарні моменти, як прогулянку на Союзівку в День Батька та відзначення Дня Незалежности України, що відбулося на запрошення губернатора штату Нью-Джерзі Джеймса МекҐріві у його резиденції. Він також підкреслив організаційні здобутки у звітовому часі, а саме 85 нових членів, забезпечених на суму 2,593,997 дол., з пересічною сумою забезпечення 30,517 дол. На ділі, як він зазначив, Округа здобула друге місце в 2002 році в залученні нових членів, а щодо суми забезпечення була на першому місці.

Від Контрольної комісії звітував Стефан Вельгаш – від свого імені, як також від Христини Бродин, пропонуючи уділити абсолюторію уступаючим членам Округи.

Головний секретар УНС Христина Козак вручила голові Управи чек на 170 дол. – як нагороду за організаційні успіхи. Вона вручила також нагороду Христині Бродин. Як організатор вона посіла друге місце в УНС, залучивши 17 нових членів, забезпечених на 249,000 дол. впродовж останнього року.

Номінаційна комісія запропонувала такий склад проводу Округи на 2003-2004 роки: голова Округи – Євген Осціславський, заступник голови – Юліян Котляр, касир – Володимир Гончарик, секретар – Ніна Більчук, україномовний пресовий референт – Ірена Яросевич, англомовний – Рома Гадзевич, організаційний референт – Христина Вох, координатор – Марія Осціславська, вільні члени – Дарія Семеґен, Лонгин Старух і Марійка Ганущак. Голова Контрольної комісії – Христина Бродин, члени – Стефан Вельгаш, Лідія Цяпка. Володимир Білик і Іван Хомко залишилися почесними головами Округи. Новий провід обрано одностайно.

Розвинулася дискусія на тему, в який спосіб оцінюється організаційні осяги. Місцеві члени Округ уважали, що ця оцінка повинна бути реалістична, тобто можливою до осягнення. Округа вирішила, що число нових членів УНСоюзу на 2003 рік має становити щонайменше 100.

Головний предсідник УНС коротко представив фінансовий стан УНС, стверджуючи, що УНС має тепер менше членів, а з цим і менший дохід. Він підкреслив, що втрати пов'язані з господаркою Союзівки, якої доходи зменшилися з огляду на загальний фінансовий ринок, а дефіцит за обидва видання УНС збільшився в 2002 році, хоча видатки зменшилися. Найкращі новини приніс дім УНС, в якому у минулому році збільшилися приходи за винайм приміщень.

Головний касир Р. Лісович порушила ще раз справи Союзівки, вияснюючи, що члени нової адміністрації працюють завзято, у весняному часі будуть відновлені кімнати та їдальня у головному будинку. Вона повідомила також, що члени Пласту організовують своїх членів для налаштування стежинок. Вона уважає, що треба доконче реклямувати перебування на Союзівці з різних-прерізних нагод більших груп осіб на конференціях, родинних зустрічах, весіллях і т. п. Вона підкреслила, що є також широкі можливості для неукраїнських гостей.

На закінчення загальних зборів було продискутовано плян праці на 2003 рік. Тут стоїть у плянах організування „Ялинки" з програмою для дітей, автобусова прогулянка на Союзівку, участь у місцевих імпрезах для пропагування УНС, як також різні імпрези для здобуття фондів.

Р. Гадзевич
Переклад: „Свобода"

На зборах Округи УНСоюзу Північного Нью-Джерзі

СОЮЗІВКА
КАЛЕНДАР ПОДІЙ

НЕДІЛЯ, 20 КВІТНЯ
Великодній сніданок

26 – 27 КВІТНЯ
„Hudson Valley „Tap New York"
Beer & Food Festival
Спеціяльні ціни на нічліг

НЕДІЛЯ, 27 КВІТНЯ
Великодній сніданок

2 – 4 ТРАВНЯ
Святкування „Cinco de Mayo" та ЗАБАВА

СУБОТА, 17 ТРАВНЯ
Мистецька виставка

19 – 22 ТРАВНЯ
Зустріч колишніх учнів Берхтесгаденської гімназії

СУБОТА, 24 ТРАВНЯ
„Memorial Day Weekend BBQ" та ЗАБАВА

2 – 5 ЧЕРВНЯ
Реколекції священиків Стемфордської Епархії

8 – 13 ЧЕРВНЯ
Зустріч Сеньйорів УНСоюзу

НЕДІЛЯ, 15 ЧЕРВНЯ
День Батька та відкриття сезону концертів української спадщини

21 ЧЕРВНЯ – 3 ЛИПНЯ
Тенісовий табір

22 – 29 ЧЕРВНЯ
Табір Пташат – Перша Тура

29 ЧЕРВНЯ – 6 ЛИПНЯ
Табір Пташат – Друга Тура

Цей календар буде доповнюватися. Дати можуть мінятися.

СОЮЗІВКА • SOYUZIVKA
Ukrainian National Association Estate

По резервації або інформації тел.:

**216 Foordmore Road P.O. Box 529
Kerhonkson NY 12446
(845) 626-5641, ext. 141**

**E-mail: Soyuzivka@aol.com
website: www.Soyuzivka.com**

Поляки і українці під час Другої світової війни

Проф. Тарас Гунчак

Польсько-українським стосункам під час Другої світової війни надали чіткої форми могутні сили, які змінили долі націй унаслідок ґльобального характеру змагання за владу й панування, а також спадщина українсько-польського конфлікту, що мав історичні корені, але поглибився внаслідок зрослих антагонізмів міжвоєнного періоду. Цей конфлікт зростав протягом 1920-их років, і після заснування Організації Українських Націоналістів (ОУН) у 1929 році загострився в конфронтацію між польською та українською громадами.

Слід відзначити, що хоча в 1930-их роках помірковані елементи українського політичного спектру пристали б на автономний статус у рамках польської держави, лідери ОУН, організації, яка втішалася підтримкою західноукраїнської молоді, не схвалювали нічого іншого, як тільки незалежну та суверенну українську державу. Своєю репресивною й антидемократичною політикою супроти українського населення польський уряд мимоволі лив воду на млин радикальних українських елементів.

Отож, 1930-ті роки підготували ґрунт для трагічних польсько-українських подій Другої світової війни. Все помітніша радикалізація в обох громадах призвела до відкритої конфронтації під час війни, внаслідок якої загинули тисячі людей по обидва боки. Без того, щоб заглиблюватися в надмірну кількість подробиць, можна поставити основне запитання: чи існувала будь-яка можливість компромісу між поляками й українцями, народами, які обидва претендували на ту саму територію? На жаль, відповідь на це запитання мусить бути неґативною тому, що кожний компроміс вимагає хоча б готовности застосовувати політику взаємних поступок, а таких умов взагалі не було, принаймні на ранньому етапі війни. Українці були повністю віддані справі здобуття цілковитого суверенітету над всією українською етнографічною територією – в той час, як поляки наполягали на принципі status quo ante bellum, тобто становищі, що існувало до війни. Неспроможні розв'язати територіяльне питання мирними засобами, обидві сторони вдалися до кривавої війни, що скидалася на етнічну чистку. Отож, політичний керівник Української Повстанської Армії закликав поляків покинути українську землю і перейти за Буг. Тим часом поляки, у відповідь на українське насильство, видали летючку, закликаючи українців перейти на Схід – за Збруч.

Кривава війна між цими двома сусідніми народами не була випадковою, а радше результатом взаємного підозріння, антипатії і, насамперед, браку пошани один до одного. Наприклад, принаймні два звіти з Польщі називають українцями тільки тих, хто жив у Совєтському Союзі. До українців, які жили в Галичині, території, яку поляки вважали своєю, вони застосовували принизливу назву „русіні", що нагадувало, так би мовити, кривди з боку українців у міжвоєнний період. Було б наївно вважати, що головні учасники війни, тобто Німеччина й Совєтський Союз, не використовували польсько-українського конфлікту. Друга світова війна, ця боротьба між двома тоталітарними недолюдками, завдала безпосереднього удару українсько-польським взаєминам. Польський звіт з квітня 1943 року натякає на те, що совєти були причетними до деяких найкривавіших дій на Волині. У своїй політиці супроти українців і поляків німці також грали в гру „поділяй і владарюй", таким чином загострюючи уже й без того напружені взаємини між обома народами. Коли, наприклад, українські поліційні відділи (приблизно 5,000 осіб), створені з місцевого населення, покинули свої станиці, щоб приєднатися до українського націоналістичного повстанського руху (19 березня-14 квітня 1943 року), німці організували польські поліційні відділи, створені з місцевого населення і з фольксдойчів [расових німців] з познанського реґіону – ті відділи, які приєдналися до німецьких каральних операцій проти українського населення. Йдучи вулицями міст і сіл Волині, члени цих поліційних відділів говорили польською й співали польські пісні, мало що не провокуючи українську реакцію. Це не означає, що українські акти тероризму проти польського населення були виправданими.

Реальності міжнародних стосунків вимагали, щоб польський екзильний уряд переоцінив своє ставлення до національних меншостей взагалі і до українців зокрема, аби висунути леґітимні претензії до Східних територій довоєнного періоду. Це було зроблено у заявах 18 грудня 1939 року та 24 лютого 1942 року, де сказано, що польський уряд має намір ґарантувати українцям цілковиту рівноправність у кожній сфері діяльности. У тому ж дусі взаєморозуміння й співпраці з меншостями, 31 березня 1943 року Рада Міністрів схвалила резолюцію стосовно українців, де пообіцяла українцям усі права, яких вони будь-коли домагалися б, якщо вони схочуть жити у польській державі. Але саме в цьому крилася проблема – українці хотіли бути незалежними.

Коли ми говоримо про польську або українську позицію, ми, звісно, узагальнюємо і зводимо різні погляди до точки зору більшости. Мета цієї короткої статті не полягає в тому, щоб проаналізувати політичні програми польської чи української груп. Проте, слід зазначити, що детальнішим вивченням цих проблем зайнявся Ришард Тожецький у своїй авторитетній праці під заголовком „Поляки і українці" [Polacy i Ukraincy].

Незважаючи на будь-які обіцянки рівноправности для українців у складі майбутньої Польської держави, польський уряд підійшов до українського питання з домінантної позиції міжнародного учасника гри, який міг вести справу з українцями, як об'єктом східньоевропейської геополітики. І справді, поляки думали, що в них ліпший шанс на те, що вони вийдуть переможцями у їхньому змаганні з українцями за землі колишньої Східньої Польщі. Вони сподівалися, принаймні на початку війни, що цього досягнуть в узгодженні з Совєтським Союзом і за допомогою західніх альянтів.

Що стосується польського ставлення, то доволі показовою є таємна доповідна записка ген. Владислава Сікорського, прем'єр-міністра польського екзильного уряду, яка була надіслана тільки найвищим польським урядовцям. Ця доповідна записка, датована 19-им листопада 1942 року, намагається пояснити, що польсько-совєтська угода 30 липня 1941 року не повинна бути тільки тимчасовою угодою, а повинна також стати „поворотним пунктом у житті обох держав та населень, які живуть у них". Посилаючись на скороминущу співпрацю між Петлюрою і Пілсудським, Сікорський сказав, що все завершилося невдачею. „Повернення до будь-якого варіянту такого роду експериментів було б божевіллям".

Очевидно, політика Сікорского супроти СССР виключала можливість будь-якого польсько-українського діялогу, мета якого – досягнути порозуміння між обома націями. Здається, що єдине, що могли зробити обидві сторони, було якнайбільше розширити вплив свого підпілля в окупованому реґіоні – а ця діяльність призвела до добре задокументованої кривавої конфронтації між поляками й українцями. Водночас польський уряд заохочував польське підпілля до співпраці з українцями й обережного налагодження зв'язків з ними. Ці дії жодним чином не повинні зобов'язувати Польщу політично чи військово, бо тільки уряд може встановлювати зобов'язуючі угоди. Поляки, очевидно, вважали, що час сприяє їм, і тому вони неохоче давали українцям будь-які зобов'язання.

Однак, в уряді були люди з позитивнішим ставленням до українського питання – наприклад, директор Відділу з питань меншин, д-р Олгерд Ґорка, який 21 листопада 1942 року підготував доповідну записку, де закликав уряд Сікорського засудити як фальшиву й недемократичну національну політику Польщі перед Другою світовою війною. „Чи нам це подобається, чи ні, чи польській громадській думці це подобається, чи ні, – писав д-р Ґорка, – залишається факт, що, якщо ми бажаємо воювати політично за повернення усіх наших Східних територій,...ми мусимо публічно й чесно оголосити про основну зміну в нашій політиці супроти українців". Подібний арґумент висунув Станіслав Папроцький у своїй доповідній записці 23 листопада 1942 року. Він уважав, що „не було могутнішого арґументу...на оборону цілісности Польської Республіки…як усвідомлення польсько-українського взаєморозуміння". Те, що радили обидва ці автори, було власне політикою пристосування, яка в майбутньому могла б призвести до примирення між обома народами.

Внаслідок поширення насильства на Волині питання взаєморозуміння з українцями перестало бути суто політичною справою майбутніх кордонів Польщі. Для багатьох воно стало питанням не життя, а смерти. Відгукуючись саме на цю реальність, 11 березня 1943 року провідник польського підпілля ген. Ровецький повідомив Лондон про те, що українці прагнули розпочати спільні військові операції проти німців і совєтів та водночас хотіли сприяти припиненню воєнних дій між поляками й українцями на Волині. На думку ген. Ровецького, українці відмовляться від своїх планів здобуття незалежности в процесі співпраці з поляками. Наприкінці свого донесення ген. Ровецький, натякаючи на те, що польсько-українські переговори не слід далі відкладати, попросив, щоб уряд відправив йому вказівки щодо політичних принципів, яким він повинен керуватися.

Ген. Сікорський неприхильно поставився до прохання ген. Ровецького, тому що він провадив інший курс, заснований на ідеї здобуття територіяльної мети Польщі шляхом міжнародних взаємин, наріжним каменем яких було взаєморозуміння з Росією. Гра Сікорського, в якій ставки були дуже високі, не впливала на ситуацію у східніх територіях передвоєнної Польщі. Там кровопролиття й доноси безупинно продовжувалися. Польське підпілля, заявивши, що Польща наближається до перемоги, типово для взаємин між паном і дрібним чиновником, видало пересторогу українцям, закликаючи їх схаменутися, інакше наприкінці війни вони будуть покарані за їхню кримінальну поведінку. Дуже подібним щодо змісту був заклик до українського народу, що його видала 30 липня 1943 року Крайова Репрезентація політична. Аби уникнути непорозуміння, зміст заклику чітко заявляв, що Польща не відмовлятиметься від своїх Східних Територій. Більше того, автори заклику наказували українцям, що вони не повинні шукати Україну ні в Галичині, ні на Волині, "а на ріці Дніпро, в Києві та в Харкові".

Навряд чи тон і зміст цих закликів могли б сприяти поліпшенню стосунків між обома націями. Зі свого боку українці не виявили такої пихатости, але все ж висунули категоричні претензії до Західніх територій, де українці становили більшість. Саме за таких обставин Митрополит Української Греко-Католицької Церкви Андрей Шептицький, за взаємною згодою з керівництвом бандерівської фракції ОУН, запропонував, що він візьме участь у зобов'язуючих переговорах з відповідними представниками Польщі. Організація Українських Націоналістів, пропонуючи антинацистську й антисовєтську співпрацю, була готова відкласти рішення щодо польсько-українського кордону.

Українська ініціятива надійшла у критичний період. Совєтсько-польські стосунки були вкрай напруженими, зокрема після ексгумації похованць польських офіцерів у Катинському лісі, внаслідок чого Совєтський Союз розірвав свої стосунки з Польщею. Після загибелі у липні 1943 році ген. Сікорського новий керівник польського уряду у Лондоні був змушений шукати нові шляхи вирішення української проблеми, невідкладність якої пояснюється наближенням Червоної армії.

Не було жодної негайної відповіді від поляків на українську ініціятиву. Правдоподібно найголовнішою причиною повільної реакції на неї, як у Польщі так і в Лондоні, була незгода між членами польського керівництва щодо спо-

(Закінчення на стор. 17)

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

В Нью-Йорку відзначили Т. Шевченка дещо інакше

НЬЮ-ЙОРК. – Коли ми всі звикли святкувати у березні роковини Великого Кобзаря на один лад, цьогорічна традиційна академія в Нью-Йорку в його честь, що відбулася 23 березня, була справжньою несподіванкою для численної публіки, що зібралася у залі Народного Дому.

Вона від початку до кінця відрізнялася від традиційного звичаю і програми таких академій завдяки Іванові Бернацькому, Народному артистові України, що був душею імпрези – як режисер і учитель виконавців.

Усі виконавці із своїм учителем і режисером І. Бернацьким після закінчення програми приймають признання публіки.

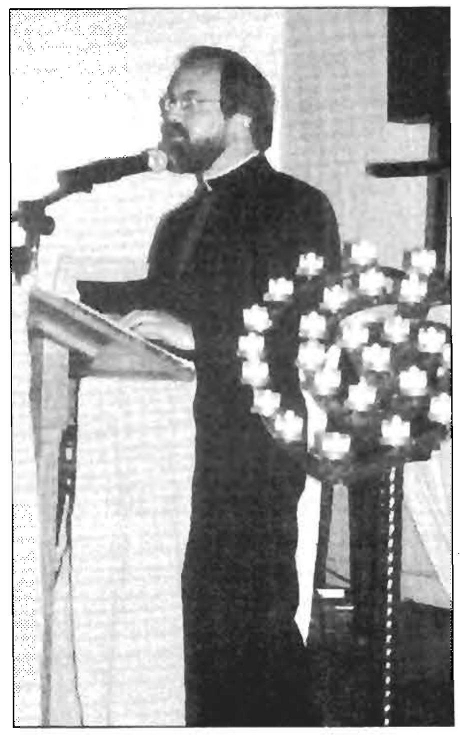
В академії взяли участь члени драматичної студії під покровом УКЦеркви св. Юра в Нью-Йорку, які вив'язалися зі своїх ролей, завдяки своєму учителеві, бездоганно. Тут не було традиційних „точок" програми в яких автори поодиноко виходять одні за одними, щоб виголосити доручені їм поезії. Усі виконавці виступили рівночасно на сцену, прибрану портретом Кобзаря – не у традиційній футряній шапці, а з молодих років поета, з ясним привітливим обличчям. Білий радісний колір домінував також у декорації, як і в одягу виконавців, серед яких найстарший, єдиний професійний актор Володимир Курило розпочав програму „Заповітом", а закінчив поезією „Минають дні, минають ночі". Треба подивляти, що цей відомий актор включився у групу молодих аматорів та тим причинився до успіху програми.

Великою і гарною несподіванкою було виголошення доповіді парохом церкви св. Юра о. Ф. Сандриком, якої змістом були не дуже відомі ранні роки життя поета, із цікавими деталями.

А далі в програмі ішли поодинокі, добре підібрані поезії Великого Кобзаря, які читали молоді члени студії, у відповідному тематичному змісті і порядку. Поруч із молодими виконавцями участь брала також вже відома солістка Любов Щипчик, яка відспівала три пісні до слів Т. Шевченка, при фортепіяновому супроводі А. Малькеєвої.

Усі поезії з чуттям та з вмілістю виголошували молоді члени Студії – Люба Ядлось, Христя Шупер, Марія Немилівська, Андрій Кмета, Степан Біланюк і Людмила Грабовська, яка з драматичною експресією прочитала поему „Відьма" та в ній заблистіла своїм драматичним талантом.

Ціла цікаво підібрана програма відбувалася при відповідному музичному супроводі і освітленні, за які дбав Б. Прятка.

Парох УКЦеркви св. Юра о. Ф. Сандрик виголошує доповідь.

В загальному програма підбранням поезій, білим одягом молодих акторів та такою ж декорацією сцени, у виконанні І. Масної, відповідною музикою – була свіжим і ясним підходом до постаті Великого Кобзаря, який мусів надихнути учасників до інакшого сприйняття його відомої творчости.

Академію спонзорував, як завжди, Об'єднаний Комітет Українсько-Американських Організацій, УККА в Нью-Йорку.

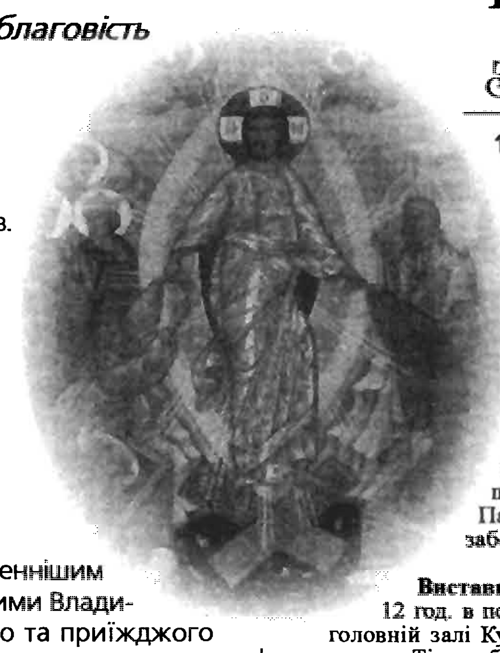
О. Кузьмович

Єпископат та Консисторія Української Православної Церкви в США запрошують всіх Христолюбивих вірних, зокрема нашу молодь, взяти активну участь в ПРОЩІ ПРОВІДНОЇ НЕДІЛІ 2003 року.

St. Thomas Sunday

Провідна Неділя

Прийдіть розділити світло, радість і благовість ВОСКРЕСЛОГО ХРИСТА!

Світла субота: 3 травня 2003

9:30 год. ранку Літургія в церкві-пам'ятнику св. Андрія.

6:00 год. вечора Вечірня і сповідь в церкві-пам'ятнику.

Неділя: 4 травня 2003

9:00 год. р. Зустріч архиєреїв.

9:30 год. р. Божественна Літургія, очолена Блаженнішим Митрополитом Константином, Високопреосвященними Владиками Антонієм і Всеволодом у сослуженні місцевого та приїжджого духовенства.

11:30 год. р. *Після Літургії відбу-деться похід до центрального хреста-пам'ятника і Панахида за спокій душ слуг Божих: св. п. Патріярха Мстислава, Митрополита Іоана та всіх спочилих єпископів, священиків і вірних УПЦеркви, а також за спокій душ жертв ґеноцидного голоду 1932-33 р.р., Чорнобильської трагедії; всіх тих, що життя своє поклали в боротьбі за волю й незалежність України і США, за жертви терористичного нападу на США 11 вересня 2001 р. та жертви катастрофи космічного корабля "Колумбія".*

Нехай душі наших улюблених зі святими спочивають, а пам'ять про них буде з роду в рід!

Зустріч молоді на узбісті семінарії

1:00–2:00 год. попол. Підлітки та молоді дорослі.

2:00–2:30 год. попол. Діти віком від 4 до 12 років.

2:30–3:30 год. попол. Зустріч з нашими отцями Владиками в семінарії за морозивом *(вік учасників не визначено).*

Про паркування авт. Консисторія повідомляє, що паркування авт і в суботу 3 травня, і в неділю 4 травня буде тільки на площі Консисторії при 135 Davidson Ave. Для транспортації бажаючих поміж паркувальною площею і церквою-пам'ятником/цвинтарем щопівгодини ходитимуть спеціальні авта (Consistory vans). **Паркування авт біля церкви-пам'ятника і на цвинтарі суворо заборонене!**

Виставки і продаж різноманітних товарів відбуватимуться в суботу від 12 год. в полудне до 6 год. вечора, а в неділю -від 2 год. до 6 год. вечора в головній залі Культурного центру за попередньо отриманими від Консисторії дозволами. Ті, що будуть пробувати торгувати без дозволу, будуть позбавлені права торгівлі. Продаж товарів не дозволяється проводити під час Св. Літургії та Панахиди.

Музей і Бібліотека будуть відкриті для відвідувачів з 3 год. попол.

Собор Єпископів УПЦ в США, духовенство та Відділ служби молоді закликає дітей і молодь нашої Митрополії збагатити цього року своє життя участю, разом з членами своєї родини, у різних Богослуженнях, особливо в Таїнствах св. Сповіді і св. Причастя. Молодіжні розваги, заплановані на неділю, підкреслюватимуть співвідносини, засновані на нашому відношенні до Христа.

Приватні Панахиди можна служити тільки після закінчення загальної Панахиди біля центрального хреста.

УВАГА: На протязі СВІТЛОГО ТИЖНЯ від понеділка до п'ятниці включно ВІДПРАВЛЯТИ ПАНАХИДИ НА ЦВИНТАРІ НЕ ДОЗВОЛЕНО. Ці дні зарезервовано на впорядкування і приготування могилок до Проводів.

Нова акція Фонду Допомоги Дітям Чорнобиля

ШОРТ ГИЛС, Н. Дж. – Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля (ФДДЧ) почав широкопрофільну кампанію, спрямовану на зниження дитячої смертности серед українських дітей з вродженими вадами серця через інтенсивну програму тренування лікарів, ранню діягнозу і застосування відповідної апаратури і хірургічних інструментів. „Наша мета – знизити смертність дітей наполовину протягом наступних п'яти років", – сказав д-р Зенон Матківський, засновник і президент ФДДЧ та головний хірург при медичному центрі в Юніон, Н. Дж.

За звітами міністерства охорони здоров'я України, щороку в Україні народжується понад 6 тисяч немовлят з вродженими вадами серця. Через брак відповідної апаратури і кваліфікованих лікарів понад 2 тис. із них вмирають до першого року життя. Більшість із тих, що виживають, залишаються інвалідами. Після катастрофи на Чорнобильській атомній станції в 1986 році випадки вроджених вад збільшилися в два рази.

В травні ц. р. ФДДЧ доставить апаратуру для операцій відкритого серця до нового центру дитячої серцевої хірургії у Львові. Другий хірургічний центр був недавно заснований в Одесі з допомогою місцевих спонзорів. Управа ФДДЧ плянує відкрити третій дитячий серцевий центр в східній Україні.

Досі тільки Інститут серцево-судинної хірургії імені Амосова в Києві був спроможний переводити операції серця на малих дітях в Україні. Під керівництвом здібного молодого хірурга д-ра Іллі Ємця, педіятричний центр виконує близько 800 операцій кожного року. Д-р І. Ємець набув досвіду в Парижі, Торонто, Монреалі та Сиднеї, де переходив стажування.

На пожертви 15 тисяч долярів від Любомира Курилка та інші щедрі датки від осередків ФДДЧ в Бостоні, Кергонксоні та Гартфорді ФДДЧ закупив педіятричний апарат для хірургії відкритого серця, який буде доставлений до Львова як частина гуманітарного вантажу Ліси Мілянич та Валерії Бурачинської. У Львові бригада хірургів під керівництвом д-р Романа Ковальського чекає на втілення цього проєкту. Д-р Ковальський теж стажувався в провідних медичних центрах Філядельфії і Бостону, де отримав високу фахову оцінку від своїх американських колеґів.

Минулого листопада д-р Р. Ковальський і д-р І. Ємець провели медичну конференцію для кардіологів, серцевих і дитячих хірургів та педіятрів з 8-ох західніх областей України. ФДДЧ спонзорував конференцію, в якій брали участь понад 300 спеціялістів. ФДДЧ плянує провести подібні конференції в наступних місяцях.

Фонд підготовляє до друку нові переклади підручників для серцевих лікарів і хірургів. Минулого року Фонд надрукував 2,000 копій „Посібника з неонатології", переклад праці докторів Джона Клогерті та Анни Старк з Гарвардського пологового центру в Бостоні.

Управа ФДДЧ надіється, що до кінця першого року після доставлення апаратів Львівський хірургічний центр зможе виконати понад 200 рятівних операцій.

Фонд шукає нових меценатів і спонзорів, які могли б підтримати цю важливу місію і врятувати життя сотень дітей із серцевими вадами. За дальшими інформаціями можна дзвонити на телефон: (973) 376-5140. Всі пожертви звільнені від податків. Їх можна висилати на адресу – CCRF, 272 Old Short Hills Road, Short Hills, NJ 07078.

ФДДЧ

23 квітня: благодійний базар в пам'ять Чорнобиля

Постійне представництво України при ООН за сприянням Генерального консульства України в Нью-Йорку проводить 23 квітня 2003 р. з 11.00 до 3:00 год., в штаб-квартирі Організації Об'єднаних Націй, благодійний базар, присвячений 17-ій річниці Чорнобильської трагедії, найбільшої за маштабами і найстрашнішої за наслідками техногенної катастрофи XX століття. Мета акції – зібрати нові кошти для допомоги медичним закладам в Україні, де лікують дітей з Чорнобильської зони, ще раз привернути увагу міжнародного співтовариства до проблем Чорнобиля.

Участь української громади у цьому важливому заході вже стала доброю традицією. Ми дуже вдячні всім нашим друзям за плідну співпрацю в минулому і сподіваємося на її продовження у цьому році. Кожен з вас може зробити свій посильний внесок у цю благодійну акцію. Це можуть бути як різні сувеніри, книжки, продукти, напої та товари широкого вжитку, які будуть виставлені на продаж під час базару, так і чек на будь-яку суму.

Всіх, хто матиме бажання взяти участь у Чорнобильському базарі, просимо надсилати свої пожертви на адресу Місії України при ООН (220 East 51st Street, New York, NY 10022). Якщо ви надсилатимете чек, вкажіть, будь ласка, що він призначений для Постійного представництва України при ООН на потреби Чорнобильського базару. Просимо також залишити коротку інформацію про себе, щоб ми могли найбільш повно представити всім гостям і учасникам цієї події в ООН список благодійників.

Про свій намір особисто відвідати нашу спільну акцію просимо заздалегідь повідомити Постійне представництво з тим, щоб ми змогли вчасно замовити для кожного перепустку в ООН. Тел.: (212) 759-7003 (дод.100, 125).

Постійне представництво України при ООН

Допомога для Сильвії Гири

Організатори і спонзори сніданку для допомоги Сильвії Гири

ПАСЕЙК, Н. Дж. – Українська Централя, Спілка Українська Молоді та Організація Оборони Лемківщини (3-ій Відділ) провели 16 березня благодійний сніданок громади і збірку „Надія Сильвії". Метою заходу було зібрання коштів на лікування Сильвії Гири, яка має 14 літ, живе з батьками та братом Христофором у Кліфтоні, де ходить до школи „Woodrow Wilson". Сильвія є членом Осередку СУМ у Пасейку, любить народні танці, пісні, забавляється з песиком.

У Сильвії виявили лейкемію (білокрів'я) і вона потребує пересаджения кісткового мозку („bone marrow transplant"). Різні операції та хемотерапія, які переходить Сильвія, є дуже коштовні.

Загальна вартість перебування у лікарні і вартість ліків та хемічних препаратів перевищує 100 тисяч долярів. Фінансові можливості батьків дівчини – Павла і Тереси Гирів – значно скромніші.

Організатори і батьки вдячні усім жертводавцям та всім, хто допомагав у підготуванні збіркового сніданку. Сама збірка принесла майже 21 тис. дол. Рівнож велике спасибі тим, що віддали кров в ім'я Сильвії.

Велика подяка й спонзорам сніданку: „Colonial and Van Houten Pharmacies of Clifton", „Parmalat USA", „Polonia Meat Market of Clifton", „Banas Bakery of Wallington", „Krystyna Bakery of Garfield". На сніданку було розіграно більше двадцяти сертифікатів.

Пожертви на лікування дівчини можна вислати на рахунок (з зазначенням „COTA for Sylvia H.") на адресу: 2501 Cota Drive, Bloomington, IN 47403.

Подальша інформація є в Інтернеті: www.cota.org, де за літерою S слід шукати „Sylvia".

Відкрито авіолінію Київ – Нью-Йорк – Київ

НЬЮ-ЙОРК. – 30 березня авіокомпанія „АероСвіт – Українські авіолінії" розпочала лети за маршрутом Київ – Нью-Йорк – Київ. Вони виконуються щоп'ятниці і щонеділі. Влітку кількість летів поступово зросте до чотирьох на тиждень.

„Лети до Північної Америки „АероСвіт" відкрив за умов серйозного ускладнення ситуації на трансатлантичному ринку перевезень, коли низка авіокомпаній оголосила про обмеження летів на цих маршрутах, - говорить генеральний директор „АероСвіту" Григорій Гуртовий. – Втім, це - свідомий, завчасно спляноване і, головне, ретельно підготовлений компанією крок".

Аналіза проданих перевезень засвідчує, що кожен третій власник квитка на літак із Києва до Нью-Йорка прибуде в столичне летовище „Бориспіль" з-за кордону – з країн Близького Сходу, Південно-Східньої Европи і Середньої Азії. Ще близько 12 відс. майбутніх пасажирів – мешканці реґіонів України, яких доставлять до Києва внутрішніми летами „АероСвіту" та інших українських авіокомпаній. Пасажири, які прилетять із Нью-Йорку в українську столицю, відлітатимуть далі приблизно у тих самих напрямках.

Компанія очікує активізації продажу на рейс після підписання, що відбудеться найближчим часом, угод із низкою українських і зарубіжних авіоперевізників. Вони забезпечать зручні поєднання із трансатлантичним рейсом „АероСвіту" летів до країн Закавказзя (Азербайджан, Вірменія і Грузія), Білорусі, Молдови й Узбекистану, що виконуються авіокомпаніями-партнерами.

Крім того, з 1 квітня вступила у дію спеціяльна угода, підписана „АероСвітом" із компанією „Дельта" („Delta Air Lines"), третім за величиною авіоперевізником США. Цей документ дозволяє українській авіокомпанії продавати за спеціяльними цінами перевезення із 12 найбільших американських міст (Вашінґтон, Чикаґо, Сан-Франціско, Лос-Анджелес, Сієтл, Дітройт, Філядельфія, Атланта та інші) у кінцеві пункти усієї мережі маршрутів „АероСвіту" в Европі та Азії.

„АероСвіт" – це молода українська авіокомпанія, що у жовтні 2002 року відзначила своє 8-річчя. Разом з тим, останні роки „АероСвіт" упевнено виборює першість серед усіх українських авіокомпаній як за кількістю перевезених пасажирів, так і за динамікою зростання обсягів перевезень.

Торік послугами компанії скористалися на 38 відс. більше пасажирів, ніж 2001 року. А протягом цьогорічних січня і лютого обсяги пасажирських перевезень, здійснених „АероСвітом", зросли на 76 відс. у порівнянні з таким же періодом 2002 р. Сьогодні „АероСвіт" виконує лети у більш як 30 напрямках в понад 20 країн світу.

Контактні телефони: (888) 661-16-20, (212) 661-16-20.

Життя у вічному поступі

Олександер Кривенко

Відомий український журналіст Олександер Кривенко загинув 9 квітня біля Києва в автомобільній катастрофі. Похований на Личаківському цвинтарі у Львові, місті свого народження.

Нижче подаю фрагмент великого інтерв'ю, яке я записав із Олександром наприкінці 2002 року для майбутньої книжки про український самвидав кінця 80-их років. Неформально-революційний „Поступ" (1989-1990), а згодом брутально-респектабельний „Post-Поступ" (1991-1995), редаговані Кривенком, – це ніким не здолані висоти української журналістики.

– Сашко, у Львові, наскільки мені відомо, „все" почалося у 1988 році. Які в тебе виникають асоціяції з цим роком?

– Навесні влада дозволила Товариству Лева, членом якого я був, провести мітинґ на площі Ринок, до другої річниці Чорнобильської трагедії. Тривали звичайні виступи, сутеніло, і вже не пам'ятаю, як це сталося, Юрко Волощак, онук леґендарних діячів Комуністичної партії Західньої України і теж активіст Товариства, уперше за післявоєнний час публічно підняв синьо-жовтий прапор. Якщо пам'ять не зраджує, на цьому ж мітингу був піднятий і грузинський національний прапор. Ведучий попросив людину підійти і пояснити, що ж то за прапор – бордовий із чорною та білою смужками. Хлопець підійшов і російською мовою сказав, що він студент з Грузії, член Народного фронту, передає вітання від патріотів республіки. Це був Георгій Ґонґадзе.

– Якою була реакція на підняття жовто-синього прапора?

– Морально ми вже були готові до цього. Перші самопально зроблені синьо-жовті значки ходили вже з 1987 року. Їх склеювали з шматків... шкільних лінійок двох кольорів. Зрештою, у Львові анекдоти про жовто-блакитні прапори і такого ж кольору міліцейські „бобіки" завжди мали місце. Отже, традиція, попри заборони, не переривалась. Ми згадали про Володимира Чемериса, тоді активіста київської студентської „Громади", який приїхав до Львова з синьо-жовтим прапором ще восени 1987-го. Носив цілий день під курткою, але так і не розгорнув... Тоді ж 26 квітня хтось кинув гасло – може, Волощак, а може й Ігор Калинець, може інші, – ось буде демонстрація 1 травня – свято робітників, тож давайте вийдемо своєю колоною з нашими прапорами. Було піднято велику кількість прапорів, були сутички, побиття. Потім події пішли вже рікою. Відтак прапори почали піднімати і в інших містах.

Восени 1988-го в Історичній секції Товариства Лева, до якої я входив, виникла ідея (не хочу її собі приписувати, але, може, так воно й було), так званого „історичного театру". Вважай, що ми його придумали разом з Ігорем Марковим та Тарасом Стецьковим. Почалося з написання сценарію до Шевченківських свят. Це не був концерт, а дійство з елементами театру, де були переплетені тексти 1861 року, події 1912-1917-их та 1930-их років. Прем'єра вистави відбулася на сцені Театра юного глядача у Львові. Потім це дійство ми показували багато разів, хор Товариства співав „Боже великий, єдиний...". Гимн „Ще не вмерла..." вперше на моїй пам'яті пролунав тільки на „Червоній Руті" у Чернівцях (це вже вересень 1989-го).

Турій продавав квитки на ці вистави. Частина грошей з квитків пішла, між іншим, на „Поступ", про що було домовлено з керівництвом Товариства Лева. З цією ж виставою нас запросили до Вільнюса. Там я познайомився з Василем Капканом, активістом Громади українців Литви. І мені здається, це вже був кінцевий етап домовляння про технологію друку „Поступу".

– Давай тепер перейдемо до конкретики. Яким чином Товариство Лева вирішило мати свій бюлетень чи газету?

– Ідея якийсь час брунькувалася. Очевидно, це було під впливом прибалтійської преси, яка потрапляла до Львова.

– Якими каналами? Не пригадаєш?

– Думаю, що одним із каналів був соціял-демократ Євген Патракеєв. Бо з нашого середовища, хто першим поїхав у Прибалтику, здається, восени 1988 року, був Роман Турій. Він десь познайомився із Капканом і саме через нього виходив на „саюдистів". Газетного самвидаву українського тоді не було. Очевидно, це ми самі розробляли технологію. До Шевченківської авдиторії Львівського університету, навпроти якої була катедра, де я працював, ми час від часу забігали пошушукатись: Стецьків, Марков, Турій і я. Виникла ідея робити якийсь „бойовий листок". Ромко Турій зголосився, як єдиний серед нас, хто вчився на журналістиці, робити вісник. Він десь дістав – не пригадую де – інформацію, як мав би виглядати макет, яких розмірів тощо, щоб його можна було надрукувати у Прибалтиці.

Перший макет робився у гуртожитській кімнаті Турія та у мене, я жив в іншому гуртожитку. Пам'ятаю, Турій склав макет на картоні у теку і пішов на літак, який летів у Вільнюс. Потім, коли тираж зріс, доводилося відправляти його поїздом. На все це йшло приблизно дві доби.

– Коли вийшов перший номер „Поступу"?

– Я думаю, що вже під кінець лютого 1989 року був готовий перший номер. І точно пам'ятаю, що близько двох тижнів віддрукований наклад зберігався в одному з приміщень Товариства Лева – у Бернардинському дворику. Там був якийсь „красный уголок", тенісні столи стояли, а вечорами збиралися секції Товариства Лева. Там дивний директор був, старий ветеран, який постійно приходив на історичну секцію.

На 12 березня у Львові було призначено велику демонстрацію. Напередодні ми виступали у Вільнюсі, мені дуже хотілося на мітинґ і рушив до Львова. Коли я на трамваї доїхав до центру, то побачив: щось коїться, туди-сюди бігають групи людей, міліція – ганяється за ними. Це було дивно – ще вчора ми вільно ходили у Вільнюсі з синьо-жовтим прапором, а тут наче повернувся на багато років назад. Одразу після цих подій Рада Товариства мала неформальну зустріч з тодішнім мером Богданом Котиком. Я висунув пропозицію видавати власний бюлетень під назвою „Поступ".

– А звідки взялася назва „Поступ"?

– Я переконаний, що назву нам „продав" Славко Грицак, тоді ще початкуючий історик. Це була ніби апеляція до Франкового досвіду – Грицак нас переконав, що у нього була ідея видавати газету під такою назвою. Грицак запропонував гаслом також словами Івана Франка – „Більше поту – менше крові". Коли Рада тривалий час дискутувала про назву, тільки я, Марков, Стецьків, Гринів, Турій знали, що у Романа в кишені вже лежав квиток до Вільнюса, а в течці... готовий макет! Через кілька днів Турій привіз перший тираж. Він був невеликий – десь три тисячі. Весь наклад довелося сховати. Поштовхом для його поширення стало вістка про те, що в Києві з'явився „Голос відродження" Сергія Набоки. Ну, хлопці, скільки можна, газета старіє! Кияни, бачте, уже зробили, а ми?...

– Власне, а чого чекали?

– Ігор Гринів, який тоді очолював Товариство, був проти того, щоб викидати наш тираж у продаж після розгону мітингу 12 березня. Він вважав, що це може спровокувати репресії. Час показав, що „Поступ" справді виявився маленькою бомбою. Раз на два тижні до Порохової вежі приїжджали люди з усієї області – на рухівський провід, і Ярослав Рибак, секретар Товариства Лева, виставляв у передпокої пару величезних рюкзаків із газетами. Відразу вишиковувалася черга представників осередків НРУ, і він записував у зошит чи продавав по 15-20 копійок, кому скільки треба. Так розпочиналась цивілізована дистрибуція вільної преси. Якийсь відсоток ми готівкою віддавали Товариству Лева. На початку липня 1989-го я залишився без роботи, мене „попросили" з університету. Десь півроку, до початку 90-го, коли мене взяв на роботу Анатолій Сєріков, редактор журналу „Пам'ятки України", я був „професійним революціонером". Влітку 1990 року я виїхав на два місяці до Мюнхену на курси українознавства при Українському Вільному Університеті. І влітку або, швидше, у вересні того року ми припинили випускати самвидавний „Поступ".

– Що стало причиною?

– Вибори у березні 1990 року. Опозиція на Львівщині перемогла. Колишня „Ленінська молодь", відтак „Молода Галичина", якою керував Михайло Батіг, демонстративно перейшла на сторону опозиції. Згодом було створено орган пропаганди обласної ради – „За вільну Україну". І потреба в самвидаві відпала. Але Володя Панкеєв загорівся бажанням робити нормальну газету. Він зареєстрував в обласному управлінні інформації тижневик з такою ж назвою, спокусив на це діло Андрія Квятковського. Я цей період знаю погано, поскільки я став депутатом обласної ради.

Фракція „Молода Україна", до якої я входив, всіляко намагалася увійти у владу. Але під час формування бюджету области Вячеслав Чорновіл з притаманною йому легкістю і „широтою душі" запитав, скільки вам треба на молодіжну політику. Ігор Копистинський набрав повітря в груди й видав – „хоча б мільйон". Чорновіл розсміявся і дав... 40 тисяч.

– А як з'явилася ідея „Post-Поступу"?

– Я і Копистинський, який очолював фонд „Молода Україна", прийшли на засідання ради Товариства Лева з тим, щоб попросити дозволу на використання традиційної назви для загальномолодіжної газети, яка вже не буде органом Товариства. Рада не пішла на компроміс. І тоді, здається, Марек Іващишин сказав – якщо ні, тоді нехай буде „Post-Поступ". Офіційно вийшли шість номерів зареєстрованого „Поступу", редактором якого був Панкеєв. Сьомий номер вийшов вже як „Post-Поступ". Робився він у ніч путчу ГКЧП. І вийшов після його провалу, тобто відразу після 24 серпня 1991 року.

Вахтанг Кіпіані
Фото: УНІАН

Погляд на українську громаду крізь призму статистики

Головний доповідач д-р Олег Воловина (крайній зліва), д-р Петро Гевка, Орися Гевка, Дарія Дика.

Василь Лопух

КЕРГОНКСОН, Н. Й. – На Союзівці 28–30 березня відбулася друга зустріч представників українсько-американських організацій – цьогорічний „Саміт-2003“, на який прибуло 40 учасників. Його ініціяторами, як і минулого року, були молоді інженери Марко Шмериковський та Андрій Вовк.

Тема зустрічі – „Демографія і взаємозв'язки в українсько-американській громаді сьогодні" – стала логічним продовженням минулорічного „Саміту-2002“, який також відбувався на Союзівці і був присвячений проблемі залучення молодої генерації до українсько-американських організацій.

На обох „самітах“ серед учасників були представники різних організацій. Всіх учасників турбують приблизно однакові проблеми: завмирання діяльности організацій, відсутність притоку нових членів, відсутність чітко окресленої перспективи. Такий стан речей обумовлений багатьма чинниками, але, абстрагуючись від дріб'язковости, можна виокремити три основні фактори, які сильно і відносно несподівано вплинули на характер функціонування громади за останні десять років – „незалежність" (Independente) „Інтернет" „іміграція" (Immigration) або „Три І", як їх назвали члени саміту.

Українська громада Америки має багато дієвих організацій, на рахунку яких незчисленна кількість добрих справ. Чисельна плеяда науковців, професіоналістів, простих робітників у копальнях, на будовах, фабриках своєю працею творили добре ім'я всьому українству. Та з плином часу громадське життя зазнало докорінних змін. В силу різних причин для багатьох українських організацій настав час, коли незадовільний стан речей дійшов свого апогею. Окремі організації припинили своє існування, а інші стоять на межі закриття. Це викликало стурбованість у багатьох українців, що є активними у громаді. Треба признати, що вже були неподинокі випадки з намаганнями активізувати громадські осередки, створити нові організації та інше. Не можна сказати, що ті спроби були безрезультатними, бо зміни вже є примітними, але це тільки початки оновлення, тому пошук нових форм праці триває.

Ці саміти є одним із прикладів такого пошуку. Зрозуміло, що ці зустрічі мають регіональний характер, але подібні ситуації виникають і в інших регіонах Америки. Стає очевидним, що настане момент, коли можна буде провести загальноамериканську зустріч.

Минулорічна ж зустріч показала, що для розуміння сучасного стану української громади потрібно знайти відповіді на такі запитання: „Як змінилася демографічна ситуація української громади в Америці за останнє десятиліття?", „Чому молоді люди повинні вступати до українських організацій?", „Якою повинна бути співпраця українських організацій?", „Наскільки українська преса, радіо, телебачення, а тепер ще й Інтернет сприяють збереженню цілісности громади, забезпечуючи інформаційний взаємозв'язок між її членами?".

Зрозуміло, що водночас дати відповідь на всі ці запитання є просто неможливо. Тому, цілком логічно, що при підготуванні цьогорічної зустрічі тему підказало питання про оцінку сучасного демографічного стану та регіонального розміщення українського населення в Америці, а також про стан та проблеми української преси. Матеріяли переписів населення США, які проводяться кожних 10 років, дають можливість мати глибоку аналізу розвитку української громади. На жаль, ґрунтовних досліджень соціяльно-демографічного стану діяспори ми практично не маємо. Можливо, за винятком якихось окремих фраґментів оцінки демографічних даних. Проте впродовж останніх років спостерігаємо, як діяспора все частіше стає об'єктом досліджень з боку науковців діяспори та науковців в Україні. Одним із не багатьох науковців, які вивчають соціяльно-демографічні питання діяспори, є д-р Олег Воловина – президент компанії „Informed Decisions, Inc.“, який виступив з головною доповіддю в суботу, 29 березня.

Зокрема він зазначив, що українська громада, будучи доволі чисельною, вже на початку дев'ятдесятих років стояла на шляху згасання. Довгоочікувана незалежність принесла нам всім велику радість, а разом з радістю прийшли нові несподівані клопоти. Багато організацій, втративши основну мету – боротьбу за незалежність, не зуміли визначити для себе нову стратегічну мету і стали на шлях стагнації. А другою важливою несподіванкою, яка застала діяспору на сполох – масова леґальна та нелеґальна еміграція з України.

Розглядаючи соціяльно-демографічні аспекти діяспори, ми бачимо, як політичні зміни в Україні вплинули на стан української громади в Америці. Так ось, за результатами перепису 2000 року загальна кількість українського населення в Америці становить понад 893 тис. осіб. У період між переписами 1990 року та 2000 року чисельність української громади зросла на 152,224 осіб, тобто на 20 відс. до 1990 року. Зрозуміло, що зростання української громади відбувається не за рахунок природного приросту населення, а за рахунок емігрантів нової, „четвертої" хвилі, яка активно почалася у 1994 році, після появи нового імміграційного закону. Якщо брати до уваги кількість українців Америки у 1990 році – 740,803 осіб та у 1980 році – 730,056 осіб, то бачимо, що в це десятиліття кількість українців збільшилася тільки на 10,747 осіб, тобто всього на 1,5 відс. (див. діяграму).

Проте, як зазначив доповідач, підхід до визначення кількісного показника національної групи населення не такий простий, як видається на перший погляд. Саме тому особливий інтерес викликають запитання, які були в анкетах перепису – „походження", „мови, які ви знаєте", „країна народження і рік іміґрації до США, якщо народжений за межами США". Ці та інші питання потрібні не тільки для вивчення чисельности, але й для розуміння характерних тенденцій розвитку громад. Наприклад, в 2000 році майже 900 тисяч осіб визнали своє українське походження, але тільки 115 тисяч з них відповіли, що знають українську мову.

Результати переписів про національне походження громадян Америки широко використовуються державними структурами для реґулювання іміґраційної політики, соціяльно-культурних запитів національних груп та інше.

З таким же успіхом ці дані можуть і повинні використовуватися організаціями в тому числі і організаціями української громади.

Найчисельніші групи українського населення проживають у Нью-Йорку (148,700), Пенсильванії (122,291), Каліфорнії (83,125), Нью-Джерзі (73,809), Ілиної (47,623), Огайо (47,228), Мишиґені (46,350), Фльориді (42,754) та Вашінґтоні (30,057).

У дев'ятьох штатах українське населення нараховує від 10 до 25 тис. осіб., а в 29 штатах – від 1 до 10 тис. осіб. Найменше заселеними штатами є Південна Дакота (875), Мисисипі (723), Вайомінґ(572), а також Пуерто Ріко (105).

Особливе зацікавлення викликає той факт, що найбільш динамічний приріст українського населення спостерігається у штатах Вашінґтон (1990 рік – 10,814; 2000 рік – 30,057), Аляска (1990 рік – 962; 2000 рік – 1,580), Каліфорнія (1990 рік – 56,211; 2000 рік – 83,125), Кольорадо (1990 рік – 6,984; 2000 рік – 10,709), Фльорида (1990 рік – 33,792, 2000 рік – 42,754).

Водночас у двох штатах кількість українців зменшилася: в Пенсильванії (1990 рік – 129,753; 2000 рік – 122,291) та Род Айленді (1990 рік – 3,530; 2000 – 3,331).

Окрім загальної оцінки сучасного стану кількости українців в Америці, д-р Воловина представив окремі елементи більш об'ємного дослідження на прикладі аналізи результатів перепису 1990 року. Все це викликало жваву дискусію, в якій взяли участь Олесь Кузьма (Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля), Орест Ганас (Асоціяція „Кобзар"), Дарія Дика (НТШ), Рома Лісович (УНСоюз), д-р Роман Барановський, Ганя Кріль (Інтернет-портал „Брама"), Ірена Яросевич (тижневик „Свобода"), Рома Гадзевич (тижневик „The Ukrainian Weekly"), Лариса Кий (УККА), Влодко Артимишин (телеканал „Контакт"), Орися Гевко (УОКЦентр, Філядельфія), Ігор Воєвідка (Лікарське товариство), Роман Процик (ФКУ),та інші.

Сьогодні важко зрозуміти, якою буде українська громада і як довго триватиме нова еміграція. Звичайно, все залежить від різних обставин: зміна іміґрційних законів та іміґраційної політики США, соціяльно-економічного стану в Україні, розвитку міжнародних подій тощо. Якщо ж абстрагуватися від можливого впливу різних факторів, то ми можемо припустити, що еміграція з України може бути доволі тривалою. Це пояснюється тим, що значна частина українців,

(Закінчення на стор. 15)

Зростання чисельности українців у США (1980 - 2000 р.)

УКРАЇНА І СВІТ

Історія, написана кров'ю

До 60-річчя Першої дивізії УНА („Галичина")

Шістдесят років тому галицька земля проводжала своїх добровольців, які йшли на поклик громадського проводу, щоб боротись за волю України. Цей поклик попереджували за неповна два роки окупації злочинні вчинки комуністичного режиму – сотні тисяч свідомих українців було вивезено в Сибір, а з вибухом совєтсько-німецької війни було вбито десятки тисяч українських патріотів. Все це диктувало українським патріотам рішення вступити до дивізії „Галичина" – в очікуванні зіткнення Москви із Заходом.

У пекельній битві під Бродами з переважаючими силами ворога дивізія засвідчила перед цілим світом, що за ідеал суверенної і незалежної України, який передається з покоління на покоління, вона буде боротися аж до остаточної перемоги.

Повоєнні роки в Україні виявили ще гірше соціяльне поневолення, а в парі з тим русифікацію й руїну українських надбань.

Історія дивізії „Галичина", як й УПА, писалась кров'ю її жертв, що зобов'язує наших істориків, учителів, вихователів молоді поширювати її в правдивому світлі серед громадянства, а особливо серед молоді, яка не мала змоги довідатися про справжні цілі і завдання цієї військової формації.

Тому що історія Дивізії „Галичина" в Україні була представлена режимними історикажи фальшиво, ми закликаємо наших літераторів, науковців в Україні й поселенні організувати поминальні Богослужіння за полеглих, семінари, „круглі столи" і конференції для висвітлення її правдивої історії в часі війни й після неї.

Важливо підкреслити, що дивізійники брали активну участь у розбудові духовного й культурного життя української спільноти в поселеннях і на рідних землях.

Звертаємося до державного керівництва України зі закликом відзначити всіх борців за суверенну і незалежну Україну державним визнанням, без огляду на мундир, в якому вони боролись.

За президію СКУ –
Аскольд Лозинський,
президент
Віктор Педенко,
генеральний секретар

Праця для рідної Лемківщини

Наприкінці 1976 року, з ініціятиви д-ра Івана Гвозди, тодішнього голови Світової Федерації Лемків та завдяки старанням голови Крайової Управи Організації Оборони Лемківщини Мирона Мицьо, була покликана до життя Фундація дослідження Лемківщини в Америці. 10 лютого 1977 року ФДЛ була офіційно зареєстрована, а 12 березня цього ж року відбулися перші збори, де було вибрано Раду директорів, котру очолив Мирон Мицьо. 14 серпня 1981 року Фундація одержала статус неприбуткової, звільненої від податків.

Основними завданнями ФДЛ є: зберігати ідентичність, культурне надбання і традиції лемків і Лемківщини як невід'ємної частини України (по обох сторонах Карпат); забезпечувати фінансово і морально науковців чи студентів, які досліджують проблеми Лемківщини або спеціялізуються в ділянках, що посередньо чи безпосередньо відносяться до лемкознавства, як також інституції, які сприяють науковим дослідженням в таких ділянках; публікувати і розповсюджувати публікації вищезгаданих напрямків; для виконання завдань – організовувати збірки фондів у формі готівки, майна та приймати допомогу у формі дарунків, посмертних дарів і т. п.

Від часу заснування ФДЛ минуло 26 літ. Багато доброго здійснено. Зокрема за час головування Мирона Мицьо ФДЛ фінансувала й видала книгу Антона Вариводи „Дерев'яна архітектура українських Карпат"; третє, четверте і п'яте число „Анналів Лемківщини" (редактор – д-р Іван Гвозда); наукову працю Тадеуша і Малгожати Лопаткевичів „Мала сакральна архітектура на Лемківщині"; журнал-квартальник „Лемківщина", який почав появлятись з останнього кварталу 1979 року. (З початком 1993 року видання журналу „Лемківщина" ФДЛ передала Крайовій управі Організації Оборони Лемківщини).

На адресу Товариства „Лемківщина" в Україні безкоштовно вислано майже тонну видань. Від 20 листопада 1993 року ФДЛ очолив Володимир Кікта й за його головування, до 12 листопада 2000 року, ФДЛ спонзорувала: „Пропам'ятну книгу 1947 рік" (ред. Богдан Гук); „Акція Вісла", автор – д-р Евген Місило, переклад з польської, яку видало НТШ у Львові; „Різьбярство Лемківщини", автор – Роман Одрехівський, книгу видано у Львові.

Від 12 листопада 2000 року головою стає Стефан Гованський. Під його керівництвом, до 2 березня 2003 року, ФДЛ завершила видання книги „Аннали Лемківщини", число VI", до якої матеріяли про акцію „Вісла" упорядкувала Марія Дупляк; спонзорувала книгу „Наша Лемківщина" – вірші й поезії, автор Василь Хомик, яка знаходиться в друку у Львові і буде видана літом цього року. В пляні є спонзорувати видання книги „Трагедія Лемківщини", автор д-р Галина Щерба зі Львова.

2 березня 2003 року відбулися 10-ті загальні збори Фундації дослідження Лемківщини, на яких вибрано нові органи ФДЛ (голова Стефан Гованський). Фундація дослідження зробила багато, але не спиняється на досягнутому. Фундація дослідження Лемківщини звертається до всіх українців доброї волі, зокрема до вихідців з Лемківщини та їхніх нащадків з проханням підтримувати Фундацію своїми щедрими пожертвами, допомогти їй продовжувати цю корисну працю.

Всі пожертви на Фундацію Лемківщини звільнені від державного податку. Пожертви висилати на таку адресу: „The Lemko Research Foundation". c/o William Harhaj–Treasurer, 87 Williard Street Garfield, NJ 07027. Адреса Фундації: The Lemko Research Foundation, Inc. C/o Steven Howansky – President; 43 Wilton Woods Rd., Wilton, CT 06897-1121. Тел.: (203) 762-5912. Електронна пошта: TheLemkoResearchFdn@aol.com

Стефан Гованський

На складі Фундації Дослідження Лемківщини є багато книг, які можна замовляти:

1. **Дерев'яна архітектура українських Карпат** 30.00 ам. дол.
(альбомний формат, тверда оправа)
2. **Аннали, ч. 4. Матеріяли про Лемківщину** 15.00 -"-
(тверда полотняна оправа, 256 стор.)
3. **Аннали, ч. 5. Матеріяли -документи про Лемківщину** 20.00 -"-
(тверда, полотняна оправа, 256 стор.)
4. **Аннали, ч. 6. Матеріяли-документи про акцію „Вісла"** 20.00 -"-
(тверда, полотняна оправа, 267 стор.)
5. Марія Остромира. Лемківщина в огні. Повість. 10.00 -"-
(тверда, кольорова оправа, 264 стор.)
6. **Т. і М. Лопаткевич. Мала сакральна архітектура Лемківщини.** 25.00 -"-
(тверда, полотняна оправа, 490 стор.)
7. **„1947" Пропам'ятна книга.** 20.00 -"-
(тверда, полотняна оправа, 648 стор.)
8. **Акція „Вісла". Документи.** 20.00 -"-
(м'яка оправа, 561 стор.)
9. **Роман Одрехівський. Різьбярство Лемківщини.** 10.00 -"-
(м'яка оправа, 259 стор.)

До замовлення просимо ласкаво додати 3.00 ам. дол. (до кожної книжки) на покриття коштів пересилки.

Пожертви і замовлення слід висилати на таку адресу:
The Lemko Research Foundation, Inc.
C/o William Harhaj – Treasurer
87 Williard Street, Garfield, NJ 07027

26 квітня: музика М. Скорика в університеті Конектикату

Піяніст Віктор Марків, професор музики в університеті Нью-Гейвену та університеті штату Конектикат, 26 квітня виступить з концертом, представляючи твори визначного композитора України Мирослава Скорика американській академічній громаді. В програмі: Друга соната для скрипки й фортепіяно, Карпатська рапсодія для клярнету й фортепіяна, Третій фортепіяновий концерт, три джазові п'єси для фортепіяна на чотири руки, два твори для фортепіяна-сольо: „Партіта, ч. 5", і „Бурлеска". Концерт відбудеться о 3-ій год. по полудні, у „Ван Ден Мейден Рісайтел Гол", в Сторсі, Кон.

Погляд...

(Закінчення зі стор. 13)

які приїхали до США на підставі „зеленої карти", ставши через 5 років громадянами США, мають право зробити подання на воз'єднання родини: батьки будуть запрошувати дітей або навпаки. І це дає підстави вважати, що впродовж наступних 15-20 років українська громада матиме постійне поповнення, бо новоприбулі першого покоління завжди будуть менше схильні до асиміляції.

Звичайно, щоб мати різносторонню аналізу сучасного стану української громади в Америці, потрібно проводити об'ємні дослідження не тільки демографічного стану та характеру міґраційних тенденцій, але потрібні також і соціологічні дослідження. Це доволі коштовна справа, але вкрай потрібна.

Звичайно, з погляду громади можна поставити запитання: „Кого ми вважаємо українцем?" На це запитання виникає більше нових запитань, аніж відповідей. Оскільки різні покоління українців, проживаючи в одній і тій же місцевості, народжувалися у різних державах – Австрії, Польщі, Румунії, Словаччині, Росії, Радянській Україні.

Велика кількість українців народжені поза межами сучасної України. Народжені у сім'ях з змішаних шлюбів. Чи всіх тих, хто розмовляє українською мовою і тому подібне.

Очевидно, пошук відповідей на такі запитання може викликати доволі гострі дискусії. Але у статистичних таблицях буде тільки число, величина якого залежатиме від коректно поставлених питань, від рівня обізнаности населення зі змістом питань в анкеті. Окрім того, величина статистичних чисел залежатиме від активности самих членів громади. Тому так важливо, щоб українська преса та існуючі організації вели широку роз'яснювальну працю про те, чому є важливо, щоб у переписі брали участь не тільки громадяни Америки, а також власники „зелених карт" і навіть ті, хто проживає в Америці з порушенням візового режиму, тобто нелеґали.

Це важливо тому, що від рівня чисельности національної групи залежить величина коштів, спрямованих на підтримку та розвиток соціяльно-культурних запитів національної меншини. До національних груп, особливо в місцях компактного проживання, звертаються за підтримкою політики та підприємці, і громада має право мати з цього взаємну користь.

Неформальна зустріч на Союзівці – це пошук нових шляхів збереження українства на американській землі.

Красуня Всесвіту відвідає українську громаду

Юстина Пасек

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. – 3 травня Юстина Пасек, Красуня Всесвіту („Miss Universe") 2002 року, відвідає Український Освітньо-Культурний Центр у Факс Чейзі, біля Філядельфії. Вона візьме участь у цілоденному заході для допомоги у поборюванні недуги СНІД в Україні. Молоденька Красуня Всесвіту народилася в Харкові, її батько українець, а мати з Панами. Вона виросла в Панамі, але тепер, коли стала Красунею Всесвіту, постановила допомагати жертвам СНІД-у у цілому світі. Особливо однак лежать її на серці сироти і бездомні діти України. Біля 20 відсотків української дітвори і молоді у віці 15 до 29 років заражені СНІД-ом. Україна має тепер найвище число заражених і є шостою країною світу щодо кількости захворювань на СНІД. Більш як 75 відсотків нових заражень приходить з уживання наркотиків, зокрема серед молоді.

У зустрічах із Красунею Всесвіту плянується цілоденна конференція на тему проблем СНІД-у і великий вечірній бенкет для зібрання фондів. Почесними гостями бенкету будуть, поруч Красуні Всесвіту, посли України і Панами.

За квитками та інформаціями слід телефонувати на: (215) 663-1166.

Орися Гевка

Христос...

(Закінчення зі стор. 1)

ними, підбадьорив їх, щоб вони не боялися. Не бійтеся і не переживайте за те, що робиться зараз, бо Ісус Христос з нами, і ми покликані свідчити про Нього у сьогоднішньому світі. Ми це зробимо, якщо будемо рішучими, повними надії людьми, які несуть підбадьорення і впевненість усім!

Я закликаю всіх жити життям, сповненим надії, помножувати Христовий мир і любов через усе, що ми робимо і говоримо. Ми покликані втішатися і ділитися Христовим миром на землі. Ми з вами є спадкоємцями цього Христового миру в нашому житті. Дайте Його мирові пишно розквітнути спершу у вашому серці, а тоді в усьому навколишньому світі. Живіть у мирі з самим Господом Ісусом Христом, Який любить Вас і хоче, щоб ви перебували в мирі з самим собою. Відкиньте те, що не дає мирові поселитися у вашому серці. Подолайте в собі усі перепони. А тоді святкуйте Христовий мир зі своїми найближчими, друзями і спільнотою. Робіть найбільший наголос на позитивних аспектах життя, вдихайте надію у всі ваші взаємини. Тоді Христовий мир всередині вас розквітне і забуяє у вашому житті і житті тих, хто оточує вас.

Кожній парафіяльній спільноті потрібні люди самовіддані й сповнені надії. Такі люди є обличчям парафіяльної громади, запорукою її зростання й розвитку як парафіяльної родини. Бог обдаровує кожну парафіяльну родину багатьма талановитими особистостями, які допомагають одна одній, даючи надію й підтримку, приводять інших до близькости з Богом. Парафіяльний священик покликаний бути в парафії найбільшим прикладом надії й проникливости; однак і він сам потребує любови і підтримки надійного і відданого християнського оточення, якщо він є справді дієвим провідником. Ви і я покликані жити як брати і сестри в Воскреслому Христі, передаючи Його мир і любов один одному. Сьогоднішній світ спраглий цього. Ми з вами є спраглі.

Чи є ви людьми, які здатні вдихнути надію в інших? Чи ви прихильні до інших і корисні їм? Як свідки Христа, ви уже є носіями дару уділення Його миру і любови іншим – ви несете дар життя через дарування надії і поживи братам і сестрам в Христі. Згадайте, що зробив Господар своїм слугам, які закопали свій талант і запропастили його. І пам'ятайте, як щедро Він винагородив тих, хто примножив його своєю обдарованістю. У щоденному житті, при спілкуванні з найближчими і незнайомцями, оберіть шлях і творення, як особа сповнена надії і поживи для інших. І тоді Ви заживете життям, яка знає, що таке мир в Ісусі Христі, бо Христос Воскрес!

Моє серце сповнене миром і любов'ю до вас, я молюся за те, щоб ви пізнали Христовий мир і прославляли його у всьому, що робите і говорите. Особливо я молюся за те, щоб наші парафіяльні спільноти служили пристановищем для багатьох, хто шукає Христового миру й любови, щоб кожен з нас робив усе можливе, щоб вдихнути Його мир у світ, який оточує нас.

Христос Воскрес!

†Стефан Сорока,
Митрополит-Архиєпископ

Його воскресіння...

(Закінчення зі стор. 1)

порожній, ми відкинули привид страху і хмару сумніву і зодягнулися у передбачення вічного життя.

Сьогодні світ, той самий світ, що був освячений втіленням Господнім, повитий темрявою, загрозою війни, стражданням і безнадійністю. Йому треба почути, що камінь відвалений, відвалений не для того, щоб випустити Христа, а для того, щоб кожний з нас міг увійти у гріб і отримати Світло, бути осяяним радістю Воскреслого Христа; світові потрібно, щоб діти Божі були живими свідками того, що життя є вічне; світові треба пригадати, що життя має ціль - Божу ціль. Як послідовники Воскреслого Христа ми вже не можемо шукати живих між мертвими. Життя не можна замінити на вартості світу – багатство, могутність чи славу. Життя є дорогоцінне, і нам слід стреміти до досконалости, щоб зазнати радощів, що виходять із опорожнілого гробу.

Несучи перед собою знамено правдивости Христового Воскресіння, ми закликаємо людство відкласти діла темряви, зодягнутися у збрую Світла та ходити, тримаючись струнко, у денному світлі. Перемога Пасхи відкриває нам, за допомогою нашого морального і духовного життя, нове життя у Христі.

Одностайно і одним серцем ми розділяємо радісну новину Христового Воскресіння з вами і з нашими братами в Україні, які, незважаючи на століття утисків, залишились відданими Христові та нашій вірі і її правилам, прийнятим преподобним просвітителем України Володимиром. Тій вірі і правилам, що їх віками переховували й обороняли незчислимі сонми святих України. Нехай Бог милостиво дарує нашим братам в Україні справжню церковну єдність, до якої вони стремлять. А ми їх у цьому стремлінні до єдности підтримуємо.

Така єдність – це дар, що буде даний у повноті Божого часу. Його можуть отримати лише ті, які до цього приготувались, звертаючи увагу на досконалість і чистоту віри та побожність - чесноти, часто занедбані у наші часи.

Ми, що покликані бути ієрархами Нареченої Христової - Його Непорочної Церкви, і на яких покладена Христом страшна і свята відповідальність керувати нашою Святою Українською Православною Церквою у ці тяжкі часи, коли наші зобов'язання щодо Його життєдавчого Євангелія і наша непохитна вірність святому православному християнству переходять тяжкі випробування, вітаємо вас радісним привітом:

Христос Воскрес!

Воістину Воскрес!

† **Василій,** Митрополит Української Православної Церкви Канади;

† **Константин,** Митрополит Української Православної Церкви в США та діаспорі;

† **Іван,** Архиєпископ Української Православної Церкви Канади;

† **Антоній,** Архиєпископ Української Православної Церкви в США;

† **Всеволод,** Архиєпископ Української Православної Церкви в США;

†**Іоан,** Архиєпископ Української Православної Церкви в Діяспорі

† **Юрій,** Архиєпископ Української Православної Церкви Канади;

† **Єремія,** Єпископ Єпархії Української Православної Церкви Південної Америки.

Поляки і українці...

(Закінчення зі стор. 9)

собу ведення справи з українцями. Відомо, наприклад, що далекосяжні концесії та ґарантії, які уряд у Лондоні запропонував українцям своїм рішенням 31 березня 1943 року, викликали певну занепокоєність серед поляків Південносхідного реґіону (Галичини). На їхню думку, ці обіцянки були рівнозначні наданню українцям статусу територіяльної автономії.

Розкол між урядом у Лондоні та польським підпіллям чітко віддзеркалений у тому факті, що підпільне керівництво модифікувало урядове рішення, датоване 31-им березня, і опублікувало його у формі Заклику до українського народу 30 липня 1943 року. Вищезгаданий заклик рясніє звинуваченнями, погрозами й категоричними вимогами. Він практично звів нанівець позитивні пропозиції рішення 31 березня. Якщо уважно прочитати заклик, то можна дійти висновку, що метою підпільного керівництва було образити й антагонізувати саме тих людей, з якими лондонський уряд прагнув дійти якогось модус вівенді. Переконливим доказом факту, що підпілля не було готове вести переговори з українцями у справі Східніх територій, була відставка ген. Казімєжа Савіцького, командира Реґіону III польського підпілля, який не погоджувався з інструкціями уряду про те, як трактувати українське питання. Ген. Савіцький вважав, що основою польсько-українських переговорів повинно бути польське ставлення до питання Східньої України, беззастережна позиція щодо питання цілісности польських Східніх територій Волині та Галичини, підпорядкування питання меншостей на цих територіях польським державним інтересам, повернення польського майна довоєнного періоду, покарання тих, хто чинив злочини державі й населенню під час війни, і т.д.

Це була справді трагічна ситуація, в якій опинилися обидві нації, коли поляки й українці збагнули, що потребують одні одних для досягнення своїх національних ідеалів, а водночас мучили себе, займаючи позиції, які могли тільки віддаляти одну націю від іншої. На конференціях, що відбулися між 1943-1945 роками, учасники висловлювали емоційну й безкомпромісну позицію щодо територіяльної справи, в той час, як інші питання стали лише другорядними. Тільки учасникам конференції, що відбулася у Львові в березні 1944 року, вдалося піднести дискусію на вищий рівень. Згідно з протоколом цієї конференції, обидві сторони погодилися, що існування суверенних держав Польщі та України було взаємним інтересом, а для безпечного майбутнього обох націй – історичною конечністю. Представники обох сторін погодилися, що кордони між двома державами визначать суверенні держави Польщі та України. Слід зазначити, що виникли деякі розходження в поглядах, що відображено у протоколі конференції. Наступні наради було проведено на основі договорів, досягнутих у березні 1944 року.

Навіть у той час, як продовжувалися конференції між поляками й українцями, звинувачення й взаємна ненависть залишилися домінантним елементом стосунків між обома народами. Ворожість польського населення до українців у Східній Галичині була віддзеркалена не тільки у взаєминах між окремими людьми, але також у підпільній пресі. Будь-який натяк на концесії відкидали апріорі звичайні мешканці. Керівництво українського підпілля, у відповідь на тривалу ворожнечу між обома народами, опублікувало в лютому 1944 року заклик до українських поліціянтів не служити знаряддям німецького імперіялізму, що прагне використовувати польсько-український конфлікт. Автори заклику, в якому переліченi різні кривди, заподіяні поляками, критикують „польських імперіялістів" але водночас застерігають українців від будь-яких актів насильства супроти польського народу, тому що німецькі й більшовицькі імперіялісти використовуватимуть польсько-український конфлікт у своїх власних інтересах.

Наближення Червоної Армії до довоєнних польських кордонів викликало занепокоєння польського політичного керівництва. Стало зрозумілим, що західні альянти не будуть підтримувати польські територіяльні претензії, і що Червона Армія визначить межі совєтської сфери впливу. Мабуть, тому поляки нібито поставились більш прихильно до українців. Йдеться про проєкт, що виник в офіційних польських колах під назвою „Нотатка щодо українського питання", датований 10-им січня 1945 року. У документі, який був написаний з наміром представити його на Ялтинській конференції, сказано, що уряд повинен заявити, що він трактує українців як рівноправних і як спільного господаря спільної держави. У документі також сказано, що уряд повинен на наступному скликанні Сейму схвалити закон, який перетворив би Польську Республіку в дуалістичну державу, що складалася без Польщі та Галицько-волинських земель. У новій державі, назви якої ще не було, польська й українська мови втішатимуться цілковитою рівноправністю.

Незважаючи на надзвичайні поступки, ця доповідна записка, що була самокорисливим пляном збереження польської присутности у Східніх територіях, підкреслює, що совєти, „прагнучи [заволодіти] Східньою Польщею і Волинню, завжди говорять від імені українського народу. Ми мусимо зробити все, щоб викрити в міжнародній громадській думці політику совєтів супроти українського питання".

Очевидно, що не було жодної реальної можливости дійти погодженості між поляками й українцями, адже обидві сторони добивалися цілей, які взаємно виключали одна одну. Поляки прагнули відтворити незалежну Польську Республіку в межах кордонів, які існували до Другої світової війни. Метою українського націоналістичного руху було створення незалежної української держави в межах етнографічної української території. Як результат, поляки й українці воювали за ту саму територію, і ні поляки, ні українці не були готові досягати компромісу. Проблема залишилася невирішеною на час війни.

В. Жириновський: „Ющенка вб'ють або він виїде в еміґрацію"

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – У ході сесії Парляментської асамблеї Ради Европи в Страсбургу, Франція, член російської делеґації, заступник голови нижньої палати Державної думи Володимир Жириновський 1 квітня дав інтерв'ю „Українській правді", яке ми подаємо у викладі з окремими цитатами, перекладеними українською мовою. Автор публікації Сергій Лещенко зауважує, що, за будь-якого ставлення до сказаного Жириновським, не можна не визнати, що він - феномен російської політики. Інша справа, що через абсурдність його промов ніхто не сприймає його всерйоз. Київська газета „Бізнес", яка теж передрукувала інтерв'ю, пише: „Чому ми вирішили надати трибуну В. Жириновському? „Що у тверезого на думці, те у п'яного на язиці". Устами віце-спікера нижньої палати російського парляменту говорить саме такий „п'яний". Він озвучує погляди на Україну істотної частини російських політиків, які „тверезі" і менш балакучі".

„Майбутнє України – СССР"

В. Жириновський вважає, що політичні скандали останнього часу змусили Л. Кучму шукати зближення з Росією. Економічний союз Росії, України, Білорусі та Казахстану переросте у політичний і буде створена нова союзна держава СССР – Союз свобідних суверенних республік, де провідником буде президент Росії, а президенти України і Білорусі – його заступниками. Президент Казахстану очолить уряд.

В. Жириновський: „Українська мова ніколи не стане світовою. Гривня нікому не потрібна. Хто ваші „Запорожці" купуватиме? Чи ковбасу? Львівський автобус? У вас же шахти завалюються, Деревина ж – з Росії, з якої укріплюють шахти. А ми вам не дамо! Щоб ви не суперечили, Київ зробимо столицею союзної держави. Москва буде торгівельний центр, Петербурґ – культурний, Мінськ – спортовий або військовий, зробимо там об'єднане військо. Усе! А Київ – політична столиця. Переїдемо до Києва жити!"

„Европа не хоче України"

В. Жириновський: „Харчів в Европі вистачає. Ваша ковбаса і сало не потрібні Европі. Місця праці там зайняті. Ви вже сьогодні стоїте – дівки на панелі у нас, а парубки будинки будують для багатих росіян. Ви не підете – вірмени побіжать до нас. Їх візьмемо, а вас не візьмемо, І ви поздихаєте у Европі. І населення до нас перейде. У вас немає нафти й газу. Ви сьогодні незалежні, бо ми вам не вирубили рубильник, а коли ви вступите до НАТО і СТО, ми усе відключимо! Де ви купите нафту й газ? Ніде! Усе! Кінець вам! Будете як молдавани стояти на російській панелі. А росіяни в Україні будуть терпіти, гадаєте? Вони зажадають автономії. І все – Рада Европи і Евросоюз примусять вас надати незалежність росіянам. Російська республіка в Україні. Будете змушені підкоритися! Чернівці у вас забере Румунія, Львів – Польща, Закарпаття – Угорщина. З чим ви залишитесь? З чим? Київ, Полтава, Жмеринка. Оце все, що у вас буде. Вам треба швидше у Москву бігти, а ви чогось там баритесь. „Ми – незалежна держава!" У вас є економіка, щоб бути незалежними? Що у вас є? У вас є ваше військо? Що воно може? У вас Крим заберуть турки, що будете чинити? І усе інше заберуть! Сидітимете в Києві? Лапу смоктатимете? Один шлях – на Москву! Іншого немає. Ми вже ходили з вами на Берлін у 1945-му, нас звідти викинули. Думаєте, ми вас будемо намовляти? Ми не будемо, ми поставимо кордон. Ви нас змусите поставити кордон. Бо ваш вступ до НАТО, СТО і ЕС – ми закриємо кордон. І вам кінець."

„Президента призначить Москва"

В. Жириновський: „Кремль підтримуватиме на президентських виборах того, хто буде ближчий до Росії. Наша розвідка дасть точні дані. Найшвидше, ваш донецький голова уряду. У Вірменії ми підтримали Кочаряна і він переміг. Коли б підтримали Демирчяна – він би переміг. Це Москва все вирішуватиме. А Ющенка чекає доля Коштуниці і Джинджича. Його або вб'ють у Києві, або він виїде на еміґрацію. У нього дружина – американка? Ось туди і поїде! Такі, як Ющенко, приходять до влади в багатій і ситій країні. У злиденній країні до влади приходять комуністи, фашисти або націонал-патріоти. Комуністів ви мали, фашистів немає, тому націонал-патріоти в особі Кучми або його ставленика. Я постійно раджу нашому парляменту частіше їздити до Києва. Тепер же рік Росії в Україні! Ми повинні там бути присутні! Галушки люблю... Борщ український з часничком, пампушечками... Варенички з вишнями... З сирком, з картопелькою, зі сметаною...".

„Твориться нова модель світу"

В. Жириновський: „Ви не поспішайте. Ще НАТО розсиплеться. ООН розсиплеться. Рада Европи закриється. Руйнується стара модель світу, встановлена у 1945 році. Найближчі 5-10 років буде нова модель. А ви живете старими категоріями. Буде десять супердержав: нинішня вісімка і Китай. Індію додамо. Канаду можна відкинути. Можна додати Австралію. Нова Ліґа націй. Україні там місця не буде. Тільки у складі Росії, разом з Росією. Европейського союзу не буде. НАТО не буде. ООН не буде. Нічого не буде. Криму у вас не буде. Донбас впаде".

Л. Хм.

НОВІ ВИДАННЯ

Персоналії і теорії української економічної думки

Вже кілька десятиліть український професор Степан Злупко вивчає розвиток економічної думки в Україні. Нещодавно у Львові видана його нова книга „Персоналії і теорії української економічної думки", (упорядник – Ярослав Злупко, Львів, 2002, 528 стор.), в якій конкретизовано і розширено спектр розвитку української економічної думки від VI ст. до сьогодення.

Перша монографія вченого, присвячена українській економічній думці, вийшла у світ у 1960 році. У ній розглядалися економічні програми політичних партій Галичини кінця XIX – початку XX століть. У 1969 р. він видав монографію „Економічна думка на Україні", що здобула широкий відголос у Польщі та США.

Після того у творчості вченого була перерва, бо дослідження з історії української економічної думки комуністичний режим не тільки не заохочував, але всіляко обмежував. В умовах української державності Степан Злупко видав низку цінних досліджень української економічної думки, зокрема монографії „Сергій Подолинський – вчений, мислитель, революціонер" (1990 р.), „Іван Франко – економіст" (1992 р.), „Михайло Туган-Барановський – український економіст світової слави" (1993 р.), „Українська економічна думка. Хрестоматія" (1998 р.)", „На чатах рідної землі" (1999 р.) – про економічні погляди Євгена Храпливого, „Економічна думка України: від давнини до сучасності" (2000 р.), „Основи історії економічної теорії" (2001 р.) та ін.

У цих виданнях С. Злупко доводить, що українська економічна думка нерідко прокладала нові шляхи у розвитку економічного знання. Це стосується передусім економічної теорії, економетрії, статистики, фінансової науки.

Праці С. Злупка з економічної думки України здобули гідне поцінування з боку вітчизняної наукової критики і за кордоном. Дане видання має ту особливість, що в ньому поміщені вже раніше публіковані матеріяли про українських економістів з науковою і просвітницькою метою. Вони різні за обсягом і повнотою висвітлення наукового спадку окремих економістів, але це не применшує їхньої цінності, тому що вони збагачують і персоніфікують українську економічну думку. У книзі відображено генетико-еволюційну тяглість розвитку вітчизняної економічної думки, починаючи від Анахарсія – мислителя з Подніпров'я VI ст. до н. е., на думки якого посилалися Платон, Арістотель, Сенека, І. Франко та інші мислителі.

Українська економічна думка в усі періоди була представлена оригінальними особистостями і творами. У період Київської Русі створено знамениту пам'ятку „Правду Руську", яка за своїм економічним змістом досі дивує дослідників. У пізнє середньовіччя українські вчені стояли на рівні вимог европейського відродження, що засвідчує творчість Станіслава Оріховського-Роксолана (XVI ст.).

Великою теоретичною мудрістю відзначалися в часи Гетьманщини праці Ф. Прокоповича, С. Десницького, Г. Сковороди. У цій праці вперше з позицій сьогодення широко висвітлені економічні погляди Тараса Шевченка, заглибленість в український економічний світогляд Павла Чубинського і економічна програма Михайла Драгоманова.

Це можна сказати і про християнсько-демократичні погляди Андрея Шептицького і Тита Войнаровського.

Праці М. Добриловського, М. Біди, І. Коропецького уведені у контекст соборної української економічної думки, в якій виділяються теорії українських економістів кооперативної ідеї С. Бородаєвського, Б. Мартоса, О. Луцького, Ю. Павликовського.

Особливі симпатії дослідника – на боці тих українських економістів, які торували нові шляхи в розвитку економічної науки, примножували своїми дослідженнями славу українству у світі, – В. Каразина, М. Балудянського, І. Вернадського, Київської політекономічної школи, видатних статистиків Д. Журавського, Ф. Щербини, М. Птухи та ін.

Віддаючи належне їх таланту і внеску в економічну науку, дослідник найбільше уваги приділяє новаторським теоріям Сергія Подолинського, Миколи Яснопольського, Павла Чомпи, Євгена Слуцького і особливо Михайла Туган-Барановського. Всі вони творили в останній третині XIX і першій третині XX ст., коли економічна наука перебувала в пошуках нових парадигм. Вони збагатили світову економічну науку новими теоріями.

Сучасному поколінню українських економістів є на кого спертися у розбудові української економічної перспективи. Такий головний висновок можна зробити на основі монографії, яка укладена із національно-соборницьких позицій.

Додаткову інформацію про творчий доробок і життєвий шлях професора Степана Злупка, його нову книжку можна отримати на веб-сайті за адресою: www.zlupko.net.

Т. З.

Під Північним сяйвом

(Хроніка Пласту в Мінеаполісі, Мн. 1950–2000).

В моїх руках книжка, в твердій обкладинці – хроніка Пластової станиці, видана завдяки Пластовій групі, якої головою є ст. пл. Ада Метз, писарем – пл. сен. Катря Гуцал та скарбником – пл. сен. Зенко Степчук. Голова Пласт-прияту – Степанія Тисовська, касир Ніна Бунік.

Враховуючи те, що ми тут, на середньому заході, живемо малими скупченнями, роздріблені, часто керувалися релігійними чи партійними приналежностями, то Пласт, як соборна організація, намагався всіх об'єднати, бо як інакше пояснити, що впродовж півстоліття пройшло через Станицю понад 300 осіб української молоді – членів-пластунів та 150 приятелів пласту. Впродовж півстоліття несли в серцях „Пластову іскру" станичні: Дмитро Штогрин, Славомир Луців, Володимир Мінкович, Зенко Степчук, Богдан Крамарчук та Катруся Долішна-Арчер, Степан і Юрко Луцик, Іван Дорощак, Мирон Павлишин, Мирон Крамарчук, Іван Колодницький та Юліян Павлишин.

Рівнож пластуни чи члени Пластприяту, які безперервно, ретельно виконували різні обов'язки: Юліян і Слава Павлишини, Катря і Богдан Гуцали, Ждана, Євген та Ігор Човгани, Іванка Крог-Степчук, Юрко і Нестор Давидович, Надя Дорощак, Степан та Стефанія Тисовські, Ольга Гамота. Званням „Добродій Пласту" були нагороджені: Дмитро Радявський, Марія Кукурудза, Ольга Луцик, Дмитро Таращук, Петро і Ніна Буніки, Ірена Плювак, Марія Паньків та Мирослава Тучапець.

Більшість пластунів після закінчення студій роз'їхалися світами, по Америці і Канаді у пошуках праці. Багато вже відійшло на „Вічну варту".

Щоб увіковічнити роки молодості, даруємо кожному членові Станиці книжку „Під Північним сяйвом". Її поява є заслугою нашого скарбника пл. сен. Зенка Степчука, котрий взяв добровільно на себе і виконав це важливе завдання. Він не тільки зробив архіварний список усіх членів, насвітлив історичні факти, але й включив близько 200 світлин. Допомагали у виданні книжки Славомир Луців, Дмитро Татарин та Мирон Крамарчук.

Катря Гуцал своїм спомином „Ми зберегли іскру" насвітлила тяжкий труд придбання власної Пластової домівки. Хочемо вірити, що книжка „Під Північним сяйвом" стане вартісним додатком до історії української діяспори та гордістю кожного пластуна. Пластовий обіт та „іскру" передаємо новим поколінням з вірою, що вони „Працю й невдачі, всі злидні й недолю, приймуть як завдання великої гри. З життям поборються, як з трудами у полі. Минуть обережно зрадливі яри".

Сподіваємося і дуже хочемо вірити, що наші труди, бажання та зрозуміння увінчаються успіхом там, де є найбільша потреба. Тож нехай наша цеглинка йде на відбудову світового маштабу організації.

Запрошуємо всіх, хто був членом Пластової станиці в Мінеаполісі, Мінесота, і бажав би отримати безкоштовно цю хроніку півстоліття „Під Північним сяйвом". Звертатися на адресу: Zenon Stepchuk, 1495 Thornhill Lane, Woodbury, MN, 55125.

Пл. сен. Катря Гуцал

Енциклопедія сучасної України

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – Перша загальноукраїнська енциклопедія, що подає цілісний багатогранний образ України XX століття. 25-томне видання міститиме понад 65 тисяч статей, біля 40 тисяч ілюстрацій, а також кольорові вклейки. Тираж кожного тому становитиме 10,000 примірників. Координаційне бюро Енциклопедії сучасної України (КБ ЕСУ) – науково-дослідна та науково-методична установа Національної Академії Наук України, створена 1998 року з метою підготовити до друку ЕСУ.

До фінансування проєкту „Енциклопедія сучасної України" вдалося залучити Міжнародний фонд „Відродження", Фундацію приятелів енциклопедії України (США) та внески окремих осіб і установ в Україні та діяспорі. Головна редакційна колегія запрошує до співпраці спонзорів та меценатів, які розуміють важливість енциклопедичних видань для утвердження Української держави.

В 2001 році в Києві появився 1-ий том ЕСУ. Підготування його до видання велося в основному за рахунок недержавних коштів. Цей том ЕСУ (літера „А") містить 2732 статті, 1628 ілюстрацій, 50 таблиць та схем, 12 карт. Крім того, за чотири роки діяльности КБ ЕСУ створило словник енциклопедії, що нараховує 63689 позицій, з яких підготовлено 38,706. Окрім того, зібрано ілюстрації до 18,411 статтей. Координаційне бюро ЕСУ співпрацює з Канадським інститутом українознавчих студій Альбертського університету, Бібліотекою Конгресу США, осередками НТШ в США, Канаді, Австралії, Франції, Польщі. Має

своїх представників в Росії, Латвії, Швеції, Швайцарії, Австрії, Словаччині, Бразилії, Аргентині. Тепер КБ ЕСУ підготовляє до друку 2-ий та 3-ій томи ЕСУ, а також укладає словник і готує концепцію „Національної Енциклопедії".

Перший том ЕСУ можна замовляти за адресою: Координаційне бюро ЕСУ НАН України, вул. Володимирська, 54, к.517, Київ, 01601 Ukraine. Тел.: 380.44.221-67-84, тел./факс 224-19-34. Електронна пошта: esu@esu.com.ua

„Людина доброї волі“

До 200-річчя від народження Олександра Духновича

Про життя і творчість найвидатнішого культурно-освітнього діяча українського Закарпаття XIX століття Олександра Духновича написано багато, останнім часом переважно об'єктивно, хоч до сьогодні не видано всієї його спадщини та остаточно не досліджено жодної з важливих ділянок його багатогранного та заслуженого життя.

У 2003 році минає 200 років від народження цього діяча, який за останніх сорок років не випадає з поля зору дослідників. Навіть навпаки – інтерес до його життя та діяльности зростає, а результати досліджень стверджують, що його значення для українського Закарпаття (і для всієї України!) було і є більшим, ніж ми дотепер думали й припускали.

Чим саме Олександер Духнович, „людина без сумніву доброї волі і не малих здібностей“, проте „невлічимо заплутана у язикові та політичні доктрини“ (Іван Франко, „Стара Русь“, ЛНВ, т. XXXII, с. 384) заслужив собі, що ми плануємо гідно відзначити його ювілей?

Серед дотеперішніх оцінок значення життя й діяльности Олександра Духновича можна знайти різні, навіть протилежні. Одні, ще коли він жив, вважали його „отцом словесности і зачинателем народности нашої“ („Орел Татранський‘), і що мовою і хистом своїх творів „він доганяє і руських класиків“ (Іван Раковський), інші називали його „другим Мойсеєм“, „пророком“ тощо, аж до таких, які впевняли, що всі закарпатоукраїнські письменники XIX століття (в тому числі Духнович – Ю. Б.) „не полишили нічого корисного для рідного народу, а змарнували себе самих, спричинились немало до застою на цілі десятки літ нашого народно-культурного розвитку“, що „своєю творчістю створили вони той ретроградний напрям, яким пішла ціла плеяда більше і менше талановитих людей Закарпаття“. (Іван Созанський), що „нещирою була їх (закарпатських письменників – Ю. Б.) любов і праця до свого власного народу“, що їхня любов до народу „се іронія і безприкладна в якім-небудь другім народі гіпокризія“, що вірші Духновича не становлять „найменшої літературної стійкости“, що все це, разом узяте, – „макулятура, не література“.

Пізніше оцінки творчости закарпатських письменників та культурно-освітніх діячів, також і Олександра Духновича, ставали об‘єктивнішими, хоч аж до 50-их років XX століття не було бодай трохи усталеного погляду на справжню вартість та реальні заслуги життя і творчости тих діячів та на їхнє значення в справі збереження і розвитку культурно-національного життя українського Закарпаття. На перешкоді цьому було перш за все відірваність українців Закарпаття від життя українського народу та москвофільські погляди закарпатських і російських політиків та дослідників Закарпаття, які виходили з невизнавання самого існування українського народу (а звідти і його мови, історії, культури, літератури) та зі значної переоцінки „допомоги“ Закарпаттю з боку російської політики та культури. Бо хоч (у згоді з Іваном Франком) визнаємо, що орієнтація Закарпаття на Росію пробуджувала сили на боротьбу проти мадяризації та підтримувала бодай „таке-сяке“ літературне життя, все-таки москвофільське невизнавання самого факту існування українського народу було тою непереборною перешкодою, яка не давала реальної можливости працювати на користь того, кого існування не визнавалося. Однак і т. зв. радянський період дослідження історії та культури Закарпаття (після приєднання його частини до України у 1945 році) довго не давав об‘єктивних оцінок кращим діячам минулого.

В нелегкій боротьбі з впливом оцих тенденцій, коли найменша критика москвофільства сприймалася як критика політики Радянського Союзу, коли кожна спроба довести, що і в „попів“ могло бути щось позитивного, що й „буржуазна“ інтелігенція могла розуміти потреби народу і хоча б потроху якщо не боротися, (бо „боролися“ тільки комуністи), то хоча б працювати для народу, спільними зусиллями чехословацьких (зокрема пряшівських) та українських „радянських“ (зокрема закарпатських) дослідників (зокрема протягом 60-их років XX століття) було досягнено не одного успіху.

Від початку 60-их років XX століття було видано монографію про Духновича як видатного педагога (М. Ричалка), мою монографію про Духновича як невтомного та жертвеного культурно-освітнього діяча та письменника. Однак після подій 1968 року в Чехословаччині, а від початку нової хвилі русифікації – і в „радянській“ Україні, в окремих дослідженнях про Закарпаття знову можна зустрітися з необ‘єктивними, тенденційними, москвофільськими оцінками окремих явищ та національного характеру корінннного населення Закарпаття, зокрема знову з переоцінкою величезного російського впливу та значення російської культури та літератури для розвитку літературного та культурного життя українського Закарпаття.

Таку тенденцію можна помітити навіть у колективній двотомній праці істориків Закарпаття (керівник – проф. Гранчак, „Нариси історії Закарпаття“, Ужгород, 1997, 1998), яка окремо від українського народу, його мови, історії та культури визнає ще існування окремого русинського народу, його мови, історії та культури.

Видатний та найзаслуженіший представник українського Закарпаття – може й справді не тільки XIX століття – О. Духнович в дечому до сьогодні залишається неперевершеним. Проте в ряді інших аспектів творчости чи діяльности він вже давно не є найкращим, та й від початку був консервативним, значно обмеженим, проте, в цілому, Шевченком він ніколи не був, бо – для кого???

Шевченком для всіх українців, в тому числі також для всіх русинів-українців Закарпаття, як і для всіх русинів–українців у Польщі, Румунії, Югославії чи будь-де інде у світі був і є тільки Тарас Шевченко. Нашому народові, як і кожному іншому народові у світі потрібні нові геніяльні діячі, проте другого Шевченка для нашого народу (чи для його окремих частин) не було, не буде і не треба!

Та повернімося до суті справи. Чим же все-таки Олександер Духнович актуальний ще й у наш час, чим він потрібний українському народові, його історії та культурі ще й сьогодні?

Перш за все нетяжко переконатися, що українська література Закарпаття, в тому українців Чехословаччини, має в своїй історії кращих поетів та прозаїків, фолкльористів, етнографів чи істориків, ніж О. Духнович. В Духновича є („гарні“) патріотичні й ліричні вірші, він є автором перших („непоганих“) драматичних творів, кількома творами (повістю, нарисом та оповіданням-алегорією) він представив себе також у прозі, однак в літературній творчості він хоч і був у свій час „зачинателем“, пізніше навіть „зразком“, і його твори на довгий час відігравали важливу патріотичну та педагогічну функцію (зокрема в шкільних підручниках, на яких виховувалося кілька поколінь закарпатців), великим чи видатним художником слова, навіть як письменник лише Закарпаття, ніколи не був і, тим більше, не є сьогодні. Подібно він не був і не є ні видатним істориком, географом, фолкльористом чи етнографом, хоч з проблематикою тих наук йому довелось зустрічатися.

Неясною і остаточно не висвітленою залишається також роля О. Духновича в питаннях літературної мови для закарпатських русинів-українців. Незаперечним є факт, що від половини 1840-их років він вживає і обстоює народну мову в літературних та інших творах для потреб народу, що в своїй літературній та культурно-освітній діяльності навіть пізніше він не переходить з народної на церковнослов'янську мову (як помилково твердили деякі дослідники його життя й творчости), проте в питаннях літературної мови в „наукових“ творах його позиція, зокрема під кінець життя, такою ясною та однозначною вже не була. Нема виразних автентичних доказів про його перехід на російську літературну мову, нема безсумнівних доказів про його неповагу до народної мови, (якою він пише свої літературні твори до кінця свого життя), проте прихильники москвофільства скористалися приватними листами і надрукували з них окремі „виїмки“ (автентичні чи перероблені?), бо не могли примиритися з тим, що така високоавторитетна особа, яким О. Духнович між русинами Закарпаття без сумніву був, не бере активної участу у підтримці їхньої орієнтації, отже, надрукували ті „виїмки“ як доказ, що й він стоїть на таких самих позиціях, як вони. На такому (побудованому на витягах з приватних листів) москвофільстві високозаслуженого діяча Закарпаття утверджували та до сьогодні утверджують своє москвофільство всі дотеперішні українські москвофіли Закарпаття, Пряшівщини та інших частин українського народу.

Зовсім інакше виглядає вартість величезної і багатогранної культурно-освітньої діяльности Олександра Духновича між українським населенням історичного Закарпаття. Досить ознайомитися з основними фактами його життя та головними сферами його діяльности – і ми не зможемо не помітити і не зрозуміти, що у цій сфері він був (найчастіше) і першим, і (часто) єдиним, і (надового) видатним, і навіть (до сьогодні) неперевершеним діячем.

І це може означати лише одне – те, що ми працюємо гірше, ніж працював Духнович, що ми активно а часто й успішно працюємо лише в окремих ділянках духовного життя народу, в той час як Духнович працював на кожній ділянці, на якій міг допомогти народові чи окремим людям, що ми не є настільки сміливими та відважними, яким був Духнович, не є настільки жертовними, яким був Духнович, не віримо настільки в силу свого народу і не відчуваємо таку велику потребу працювати для його захисту, – для збереження його історичних надбань та для його подальшого розвитку, – не віддаємо всього себе і все, що маємо для потреб нашого народу, як все це відчував, усвідомлював і робив Олександер Духнович.

По-друге, в організаторській, видавничій та багатогранній практичній культурно-освітній діяльності Олександр Духнович таки справді був великим. Видати чудову, демократичну і доступну дітям і неписьменним їхнім батькам „Книжицю читальную для начинающих“, яку видав Олександр Духнович у 1847 році і протягом кількох років пару разів перевидав загальним тиражем – до десять тисяч книжок, і все це за свої гроші, і всі ті книги дослівно роздати учням в руки прямо у школах; видати таку на європейському рівні прогресивну та демократичну і доступну як народним учителям, так і батькам школярів „Народну педагогію в пользу шкіл і учителей сельських“, яку видав Духнович; самому „71 систематизувати (заснувати – Ю. Б.) школу“; заснувати першу спілку українських письменників – „Літературноє заведеніє Пряшевськоє“ і залучити 72 членів, заснувати видавництво при цій спілці і видати десяток книжок, розпочати видавати літературні альманахи, народні календарі, молитовники, катехизиси, „короткі землеписи“ та „общії історії“ для молодих русинів; допомагати селянам викупитися з панщини; радити батькам як здобувати засоби для посилання дітей у школи та як краще ґаздувати; утримувати у своєму мешкані галицьких студентів і допомагати їм, – і так далі, і так далі – майже за кожну з наведених діяльностей інші народи високо поважають своїх діячів-патріотів, а ми за всю ту величезну і заслужену роботу, разом узяту, аж дотепер все ще належно не поцінували його.

І по-третє, умови життя і діяльности в час Духновича і в наш час настільки відмінні, – інколи кращі, інколи й гірші, – розвиток окремих галузей економічного, суспільно-політичного чи й культурно-національного життя настільки змінився і пішов своїми специфічними шляхами, що сьогодні майже неможливо бути універсальним діячем на народному полі. І тому, мабуть, ми вже ніколи не перевершимо того скромного попа, людину без сумніву доброї волі і не малих здібностей, хоч і невлічимо заплутану у політичні та язикові доктрини.

Тому цей наш останній могикан – Олександер Духнович – заслуговує нашої найвищої, щирої і правдивої оцінки і поваги за всю свою життєву діяльність на користь українського Закарпаття, а тим і на користь всього українського народу.

З нагоди 200-річчя від народження Олександра Духновича Україна мала б сказати вагоме слово не стільки про історичні заслуги та значення ювіляра для колишнього Закарпаття, скільки про необхідність зберігати історію та культуру тієї частини українського Закарпаття, якій Олександр Духнович віддав все своє життя.

Проф. Юрій Бача,
Пряшів, Словаччина

МАНДРІВКА В ІСТОРІЮ МОВИ

„Нам це чудне і навіть смішне"

Нехай читачі пробачать за те, що в наших „мандрівках" нема наперед визначеної послідовности і чітких цих на шляху. Ми ще повернемося до наукових гіпотез і версій щодо мовної дійсности праукраїнців, але тепер зупинімося в порівняно недалекому минулому, побіля тих явищ і процесів, котрі ще й сьогодні мають деяке тривання, і ми, переступивши у XXI сторіччя, якоюсь мірою, усвідомлюючи це чи ні, заангажовані в них.

Маємо на увазі присутність у живій українській мові все ще свіжих слідів бурхливого культуротворчого виру, в якому у діялектичній єдності і боротьбі – якщо й не „протилежностей", то все ж деяких мовних різниць між сходом і заходом України – народжувалася наша сучасна літературна мова.

Українська історіографія називає кінець XIX сторіччя „добою соборности". То був час, коли розділені чужими імперіями східні і західні українці у творчому, духовному сенсі взаємно переступали цей кордон, почуття єдности, всеукраїнства з умів і середець видатних особистей нашої культури, зокрема і особливо літератури, переходило в суспільну свідомість, відкриваючи нові перспективи у справі переростання етносу в зрілу европейську націю. Схід і Захід були двома легенями одного народу. Схід заходові освітлював дорогу генієм Шевченка і Лесі, талантом і ерудицією Драгоманова, захід прийняв ці дари і розвинув в особі Франка та цілої когорти будителів. Коли над українським сходом нависла ніч антиукраїнської цензури, Галичина, користуючись умовним демократизмом габзбурзької освіченої монархії, давала життя творам з Великої України.

В цих життєдайних взаєминах народжувалася спільна, загальноукраїнська літературна мова. Народжувалася повільно і не без муки, адже це ще й сьогодні так: ми легше відмовимося від нової сорочки, ніж від слова, перейнятого від матері і батька. А тим часом все ясніше усвідомлення значення єдиної літературної мови змушувало і схід, і захід від чогось відмовлятися і приймати щось нове, незвичне. „Великоукраїнська" – мова Кобзаря – мала самозрозумілий пріоритет. Хто хотів творити в руслі традиції, „мусів, – писав Іван Франко, – зачинати від Котляревського, Квітки, Шевченка, Марка Вовчка, Нечуя-Левицького, мусів бачити, що тут, у мові тих письменників, лежить основа того типу, яким мусить явитися вироблена літературна мова всіх українців".

Одначе ж, основа не виключає істотних доповнень. Мова українського заходу, попри свою діялектну барвистість, запропонувала у спільну національну скарбницю багато корисного і незамінного. Про вплив Галичини на українську літературну мову, про галицький варіянт української мови читаємо тепер у науково глибоких і літературно яскравих дослідженнях вченого зі світовим ім'ям – Юрія Шевельова, мовознавця Святослава Караванського, філологічні переконання і моральний авторитет якого кувалися в горнилі совєтських тюрем і ҐУЛаґів, та інших вчених.

Проте не перестає дивувати, що це східньо-західне взаємозбагачення супроводжувалося гострими науковими і психологічними конфліктами, що корисне і незамінне з обидвох боків приймалося не відразу, а в завзятих мовних битвах, щедрих і на драматичні, і на комічні моменти.

До одного поля битви можемо близько підійти завдяки шляхетному проєктові д-ра Максима Тарнавського з Канади – він вмістив в міжнародній комп'ютерній мережі працю Івана Нечуя-Левицького „Сьогочасна часописна мова на Україні", котра побачила світ у 1907 році в декількох числах київського журналу „Україна" і негайно стала предметом нищівної критики. Відповідаючи шановному „чоловікові, що подарував нашій літературі такі перлини белетристики, як 'Кайдашеву сім'ю', 'Хмари', 'Причепу' " та інші позначені яскравим талантом твори, Іван Франко ще того самого року у „Літературно-Науковому Віснику" експресивно, не завиваючи своєї оцінки у гарний папірець, зареагував на правописні переконання І. Нечуя-Левицького:

„...Годі перебрати всі баламутства д. Нечуя. Скрізь йому недогода, скрізь він бачить полонізми, навіть у таких словах, що взяті з інтернаціонального засобу термінів (*тека, рахунок*); галицькі і чернігівські форми: *більше, менше, иньше* вважає застарілими, а нарешті, з правдиво комічним запалом накидається „на тучі та хмари" значків, які кладе нова фонетика над різними буквами. Все те, як кому, може буде забавно читати, але вказує тільки на одно, що д. Нечуй не має так само ніякого поняття про розвій нашого правопису, як про розвій самої мови...".

Нижче подані цитати з міркувань І. Нечуя-Левицького дають уявлення про характер його правописних узагальнень і патос усієї його праці:

„Галицька наукова й часописна мова, кажучи загалом, дуже пошкодила нашому пісьменству, а найбільше – сьогочасному часописному українському пісьменству. Через йії вплив ця часописна мова вийшла напхана польськими й галицькими провинціяльними й стародавніми словами, ще й подекуди з чудною синтактикою. Вона одхилила од українського пісьменства широку публіку...".

„В наші часи Галичина, покористувавшись сякою-такою вольністю друку в Австрії, вже виробила нову вищу пісьменську мову, на котрі в галицько-українських гімназіях і на університетських кафедрах вже йдуть наукові лекції. Але нам, українцям, брати ту вищу мову, переймати йії з усіма словами суспіль (сплошь) і користуватися нею – неможна...".

А ось дещо з конкретики:

„В українські часописні літературі вже пропав і род. пад. множ. числа в рядку слів серед. рода. Скрізь бачимо галицький падіж (так само ж польський): *оповідань, писань* („Зоря", 5); *читань, зібрань, речень, прохань* (Гр, Дум.7); *историчніх убрань* („Слобожанщина"); *значінь* – замісць: ***оповіданнів, писаннів, убраннів*** і т. д. Цей польський падіж, вкупі с тим і галицький, для нас надто вже чужий, як от галицьке – *піль, весіль* (***полів, весіллів***), але його просто таки зумисне пропагандують наші усі пісьменики...".

„Старомосковське та й староруське – ***також*** (*такожде*) додержалось в нас до нашого часу тільки в Галичині. Усі часописні пісьменики неначе змовились викинуть український приіменник – ***од***, навіт в приставках, і натомісць пишуть галицьке й подільське ***від***: *відкопує, відсік, відповідь, відвічальний*. Цей ***від*** для нас українців таки добре маскує дієслови, так що часом треба спинитися й подумати, що там замикається в слові під тією машкарою. Через цей від неначе накинуто покривало на українську мову, котре дуже заважає і в читанні і в розумінні слів: *обида, кривда, скривдить* (***образа, образить***), *жадать* (польське – *прагнуть*), *жаданий, бажаний*; а в пісьні сьпівають: „*Голубко кохана, Олесю жадана!*". Замісць – ***ярий колір*** – пишуть усі польське слово – *яскравий*. Слово – *ярий колір* є в Старіцького в „Заклятому скарбі". Замісць – ***ярий чоловік*** – пишуть *шалений*. Окрім того скрізь в часописні мові вживається галицьке й великоруське слово – *лиш, лише*. Ціх слів нема в українській мові, а замісць йіх кажуть – ***тільки***...".

„...Окрім того я дивлюсь як на непотрібне, вживання отаких стародавніх галицьких слів: – *роспука, сей, ся, отсе, чим раз, одяг, позаяк, також, податки, відсотки* (проценти), *пересічно, відносини* (стосунки), *кроки, ступни* (ступні), *данина, отверто* і т. д. Навіщо вони? Хіба ж таки в нас нема одповідних слів? Невже наша мова така убога? А широка публіка йіх не розуміє і через те нарікає на часописну мову...".

„...В газетах і журналах скрізь пишуть: *ходити, робити, оглядаєшся, дивишся, бачитися, дивитися, дивлячися, турбуючися, зустрічаючися, зупиняючися*, – неначе на Україні нігде нема форм: ***дивисся, робить, дивиться, дивлячись, стрічаючись, спиняючись***. Цей кінець в рядку слів – ***ся***, як *дивлячися*, взято з галицької мови. В Галичині – ***ся*** пишеться окроми од слова; виходе на кінці не – ***сь***, а ***ся***: *борючися, дивлячися*. І нам це чудне і навіть смішне...".

І. Нечуй-Левицький тут же пропонує замінити те, що для нього „чудне і смішне", звичним для його вух, „правильним". І звичайно ж, виходить не менш смішне і чудне. Професор Ю. Шевельов згодом писав про це у праці „Вплив Ґаличини на нову українську літературну мову" (1946 р.): „Дуже легко помітити недосконалість багатьох запропонованих Ів. Нечуєм-Левицьким заступників. Одні з них цілком іґнорують стилістичноемоційне забарвлення слів. Заміна незграбний на зателепуватий, уникати на одмикувать, перешкоджати на перебаранчати, недоторканість на незачіпання означає заміну слова з асоціяціями книжно-абстрактних стилів на фамільяризми, а подекуди навіть вульгаризми...

Ще частіше варіянти Ів. Нечуя-Левицького спрощують літературну мову, відкидаючи істотні відтінки значень. Та ж не те саме *штучний* і *робляний*, *попит* і *запит*, *злочинець* і *лиходій*, *брудний* і *нечистий*, *образа* і *кривда*. Багато в його списках галицького є хибного. Ледве чи можна вважати за галицькі такі слова, як *здібний, відмовити, страдник*. Непевні такі приклади, як *майже, сумніватися, подібний*. Іноді Ів. Нечуй-Левицький пропонує явні русизми (*взрив* замість ***вибух***), а особливо цікаві ті випадки, де він замість того слова, яке вважає за галицьке, пропонує сам якраз галицьке слово (*добуток, стосунки, почасти назвище*). Проте, взявши все це до уваги і відповідно суворо-критично до них ставлячися, реєстри галицизмів, складені Ів. Нечуєм-Левицьким, становлять інтерес для дослідника. Годі шукати в них філологічних знань і обґрунтованости, але мовне відчуття сучасника, що добре знав мову своєї (правда, вузької) території в осередку України – Надросянщини, в них безперечно виявилося. І хай ми відвели б навіть третину, навіть половину цих слів, довівши, що вони зовсім не прийшли до української літературної мови з Галичини, але і решти вистане, щоб побачити, яка все таки величезна питома вага галицьких елементів у лексиці сучасної української літературної мови, особливо в сфері абстрактних понять".

Тим часом тоді, на початку XX сторіччя, мовні процеси розвивалися за своєю логікою – схід і захід, взаємозбагачуючись, берегли і обстоювали кожен своє, так що гостра рецензія Івана Франка не похитнула певности д. Нечуя, і він невдовзі, через два роки, пише другу статтю проти „засилля" галицизмів в тогочасній українській літературній мові.

Та про це – вже в наступній нашій „мандрівці".

Петро Часто

СПОРТ

Лещетарська „формула успіху”

Чи люблять студенти зиму? Холодний вітер, купи снігу, мороз... Нелегко студентові взимку. Важче кудись притулитись, вивільнити позитивну та негативну енергію. Та є один вихід із буденної метушні – гірські лещета. Саме ним і користаються студенти.

Славсько – найпопулярніше лещетарське містечко. Тут найбільше студентів зі Львова. Добираються туди потягами та електричками. Потім цілісінький день сніговими ганяють крутими схилами карпатських гір або ж вивчають початкові елементи лещетарського вміння. День обов'язково закінчується вдало. У вагоні потягу впродовж усієї дороги чути враження про день, що минув.

Такою пригодою був і Пластовий лещетарський табір, про який розповідає пл. сен. праці Юрій Гладкий, ВБ.

Андрій Міськів,
Львів

Лещетарський табір Станиці Львів, що мав статус Крайового, відбувся від 4 до 7 лютого у Славську на Сколівщині.

Найцікавішим було представлення Ватаг, на які були розбиті учасники лещетарського табору. Це було неперевершене видовище, створене юнацтвом, яке будь-коли доводилось бачити на пластових таборах. Кожне представлення було вершиною мистецтва мініятюрних вистав. Тонкий гумор і глибокий зміст реплік наповнювали кожну виставу, були майстерно поєднані з лещетарством, заняттями на схилі, працею інструкторів та проводу. Постійно стояв гучний сміх. А коли на „сцену” з своїм представленням постав провід табору у складі коменданта ст. пл. скоб Остапа Вихопня, ВБ, бунчужного ст. пл. скоб Микити Васильченка та писаря пл. розв. Андрія Міськова, то свій дебют провід мусив повторити 5 чи більше разів. Треба було бачити, якою радістю світились очі учасників під час цих вистав.

Загалом на лещетарському таборі, як тепер говорять було 68 осіб, а самих учасників – 50.

Провід чи то „дріт” з булавою – був шестижильним. Інструктори, що постійно бігали коло золотих „чайників”, зупинились також на шістці. Одиницею була представлена КПС України в особі незмінного пластуна-фотографа Дасіка (Богдана Яцишина).

Успіхом можна вважати і підтримку Львівською Станицею залучення на табір пластунів з краю. З легкої руки ст. пл. скоба Тараса Полихати, ЦМ, табір набув крайового рівня і на ньому перебували учасники з Києва, Вишгороду, Ужгороду, організації „Скіф” і, звичайно зі Львова. Українські Карпати підкорює вся Україна.

Коли ж табір розпочався, головними діячами стали інструктори. На кожного припало від 7 до 10 учасників. Мабуть, ланка інструкторів з лещетарства була найдосвідченішою на цьому таборі. Орест Дубиняк – член Карпатського Лещетарського Клюбу, тренер з гірських лещет, має досвід праці зі збірною колишнього СРСР. Юрій Рочняк – член КЛК, має курси і сертифікат зі школи лещетарства в Австрії, ст. пл. прих. Дмитро Дубиняк – член КЛК закінчив школу інструкторів лещетарства – 2, -3 і -4, ст. пл. вірл Люда Білик, ТГР-ШІЛ – 2, -4, , О. Муха – ШІЛ – 2, -3 і, не будучи в Пласті, відпрацювала на таборі самовіддано і на високому рівні. І на додачу до цієї когорти пл. сен. пр. Юрій Гладкий, ВБ, котрий збирав до купи таку чудову ланку інструкторів. Неможливо висловити подяку Орестові Дубинякові, котрий за день навчання „чайників” може заробити до 200 гривень. А тут – чотири дні доброчинної роботи для Пласту!.

З року в рік при проведенні лещетарського табору Львівській Колибі Ватаги Бурлаків доводилось здійснювати карколомні викрутаси, щоб точно вписатись в той час, коли у Славську є досить снігу. У попередні роки сніг появлявся перед початком табору і зникав з його завершенням. Цього ж року, з Божою поміччю, „в'їхали” на табір з великою кількістю снігу. А під час табору його постійно досипало. Падати у такий пухкий сніг – задоволення!

Пробний похід новачків.

До першого ставання на лещета – всі герої. Лещетарі-початківці гордо прямують на схил у незвичних черевиках. Інструктори – трохи зосереджені: пробують передбачити перші хвилини учасників з лещетами на снігу. Ось і схил. Перші пояснення і перші спроби вдіти лещета. Перше обурення: чому у мене не виходить така дрібниця? Бадьорий настрій поступово спадає. Наступна вправа трохи складніша. Перші ознаки паніки: „А у мене нічого не виходить і не вийде...”. Заняття тривають. Симтоми легкого розпачу: „Я це ніколи не зможу...”. Але пластуни не були б пластунами, якби не вміли долати перешкоди.

Нарешті у другій половині дня можна робити спробу піднятись вгору на витягу. Наступний крок – з'їхати долі стрімким схилом. Стоїть страшенний гуркіт. Стукіт лещетарських черевиків, брязкання лещет і паличок, замків і кліпс на черевиках. Учасники повертаються на базу! І не можуть повірити у те, що не загинули „в снігу на схилі під сосною”. І єдине бажання у всіх: впасти на ліжко і не рухатись.

Обід-вечеря. Перші гутірки, вечір відпочинку, і вже всі, відійшовши від напруги першого дня, ожили, розцвіли і годі зупинити юнацтво від обміну враженнями, відчуттями, пережитими на схилі. І так кожного дня – чотири дні підряд. Ще понад п'ять десятків пластунів, починаючи з нуля, навчились їздити на гірських лещетах з найстрімкіших схилів у Славську.

Закриття табору. Збірка, звіт, хорунжі, прапори, гимн. Вручення таборових футболок і відзнак.

Через свою специфіку (зима і необхідність проживання та харчування на базі) лещетарські табори є дорогими, і основне їхнє завдання – навчити пластунів, котрі перший раз стали на лещета їздити, полюбити цю вмілість і цей зимовий відпочинок. Нам потрібні лещетарі-патріоти на схилах Українських Карпат. Щодо проведення таборів для просто „повозитись” чи навчитись професійно володіти лещетами – то це непродумана трата грошей. Це індивідуальна можливість пластуна, гуртка чи куреня, котрі можуть зібратись і майнути в гори на лещета.

Учасники Лещетарського табору у Славську.

„Тризуб” – чемпіон Східньої Пенсильванії

У неділю, 23 березня, на „Тризубівці”, футбольна команда УСО „Тризуб” грала на своїй площі проти відомого суперника – команди „Ферайніґе Ерцґебірґе”. Чаша чемпіона Східньої Пенсильванії, золотаво відбиваючи сонячні промені голубого неба, чекала на свого власника поза межами площі.

Сама гра була дуже хвилююча та надзвичайно цікава: жодна команда довго не могла забити ґоля, аж доки німці не скористалися з карного. До кінця гри лишилося лиш сім хвилин часу, але наша команда не здалася – її футболісти забили два чудові ґолі за три хвилини часу.

„Тризубівці” раділи, аж доки суперники не забили ще одного м'яча, але відразу блиснув вільний стріл з ноги Ігора Шатина поза „стіною” суперників просто в сітку. Час закінчився. Виграв „Тризуб” – 3:2. Чаша перейшла в українські руки.

Наступні змагання УСО „Тризуб” – гра проти чемпіона штату Меріланд – відбулися 13 квітня на „Тризубівці”.

Євген Луців,
президент

ТОВАРИСТВО СВЯТА СОФІЯ в ЗСА

З нагоди

СВІТЛОГО ПРАЗНИКА

ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСІННЯ

пересилає радісний привіт

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Главі Української Греко Католицької Церкви, Блаженнішому Патріярхові Любомирові-Кардиналові Гузару, Синодові Владик нашої церкви, Священству, Монашеству, Главі Матірного Товариства Свята Софія, Преосвященному Владиці Глібові Лончині, Крайовим Товариствам Св. Софії, Українському Патріярхальному Світовому Об'єднанню, Крайовим Патріярхальним Товариствам, Жертводавцям на Патріярший Фонд та Українському Народові на Рідних Землях і на поселеннях.

ХРИСТОС ВОСКРЕС! ВОІСТИНУ ВОСКРЕС!

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

з нагоди

СВЯТ ВОСКРЕСІННЯ ХРИСТОВОГО

ПЛАСТОВА СТАНИЦЯ в НЮ-ЙОРКУ

б а ж а є

всім підприємствам та добродіям,

які підтримують пластову молодь

ВЕСЕЛИХ СВЯТ!

СТАНИЧНА СТАРШИНА

ЩИРІ ПОБАЖАННЯ

З НАГОДИ ПРАЗНИКА

ВОСКРЕСІННЯ ХРИСТОВОГО

КЛІЄНТАМ, УСІЙ

УКРАЇНСЬКІЙ ГРОМАДІ

з а с и л а є

LVIV EXPRESS SERVICES

OKSANA INTERNATIONAL

1111 East Elizabeth Ave.
Linden, New Jersey 07036 **(908) 925-0717**

Христос Воскрес!

Веселих Свят

ВОСКРЕСІННЯ ХРИСТОВОГО

Родині, Приятелям і Знайомим

— б а ж а ю т ь —

ІРИНА і ЯРОСЛАВ

КУРОВИЦЬКІ

Нью-Йорк, Н.Й.

ВЕСЕЛИХ СВЯТ

ВОСКРЕСІННЯ ХРИСТОВОГО

– б а ж а є –

FIRST AVENUE MEAT PRODUCTS

Великий вибір ковбас та інших м'ясних виробів, як також імпортованих товарів з Европи

HOMEMADE KIELBASY AND COLD CUTS

140 – 1st Avenue (between 8-9 Streets), New York, NY 10009

(212) 777-4583

Відкрито від понеділка до п'ятниці **8 AM – 7:00 PM**
в суботу **8 AM – 6:30 PM**

Easter

Greetings

from

KUROWYCKY MEAT PRODUCTS, INC.

124 First Avenue
New York, New York 10009
212-477-0344
e-mail: Kurowycky@aol.com

The best-known meat market to the American and International consumer.

"Kurowycky Meat Products, the excellent Ukrainian meat market" – The New York Times, January 20,1999

Featured on "The Martha Stewart Show"

"The Kurowyckys have been running their Ukrainian meat market on First Avenue since the 1950s. All of the meat is cured and smoked on the premises. You'll not find better hams or sausages anywhere in New York." – Citysearch.com

JAROSLAW KUROWYCKYJ JR., PRESIDENT

ВЕЛИКОДНІ ТЕЛЕРАДІОПЕРЕДАЧІ ГОДИНИ УКРАЇНСЬКИХ МЕЛОДІЙ РОМАНА МАРИНОВИЧА

Нью-Йорк:	Неділі	20 і 27 квітня	Год. 9:30 веч. – WNXY-TV, русло 35.
	Середа	23 квітня	Год. 8:30 веч. – WNYE-91.5 FM.
Філядельфія:	Неділі	20 і 27 квітня	Год. 8:30 веч. – WYBE-TV, русло 35.
Чикаго:	Понеділки	21 і 28 квітня	Год. 7:00 веч. – WFBT-TV, русло 23.
Сакраменто:	Суботи	19 і 26 квітня	Год. 7:00 веч. – KVIE-TV, русло 7.

Веселих Свят Воскресіння Христового всім вельмишановним глядачам і слухачам, спонзорам і добродіям, і всьому Богом береженому українському народові його правлінню та Церквам і товариствам

б а ж а є

РОМАН МАРИНОВИЧ З РОДИНОЮ

Ukrainian Melody Hour
P.O.Box 2257, Washington, DC 20013
Tel.: (202) 269-1824 • 529-7606 • Fax: (202) 638-5995

Ваші Фінанси під Вашою Контролею

Світ Фінансових Послуг через Інтернет

Selfreliance.Com

Довідайтеся, як ці послуги разом допоможуть Вам полагоджувати Ваші банкові справи.

☑ Безкоштовне чекове конто*
може заробляти дивіденду

☑ VISA дебит картка*
доступ до конта з майже кожної ATM
(може бути за додатковим коштом)

☑ VISA кредит картка*
шість різних видів, включно з трьома Platinum

☑ Автоматичне нанесення платні
електронічно через федеральну банкову систему ACH

☑ Автоматичне нанесення платні
електронічно через федеральну банкову систему ACH

*Існують певні обмеження. Потрібно внести аплікації і подання на ці послуги. Зайдіть до одного з наших 9-ти бюр і довідайтеся, як Ви можете більш вигідно використовувати наші послуги - тільки для наших членів!

Selfreliance.Com

В околиці Чікаго

Home Office*	2332 W. Chicago Ave.	773-328-7500
Chicago NW*	5000 N. Cumberland Ave.	773-589-0077
Bloomingdale	300 E. Army Trail Rd.	630-307-0079
Palatine	761 S. Benton St.	847-359-5911
Palos Park	8410 W. 131st St.	708-923-1912
Munster, IN	8624 White Oak St.	219-838-5300

Ню Джерзі

Jersey City*	558 Summit Ave.	201-795-4061
Newark*	734 Sandford Ave.	973-373-7839
Parsippany*	2200 Rte 10W	973-451-0200

*** Full Service Offices**

Your Savings Insured to $100,000
NCUA
National Credit Union Administration, a US Government Agency

Самопоміч
Українсько-Американська Федеральна Кредитова Спілка

Selfreliance
Ukrainian American Federal Credit Union

У пам'ять Вероніки Цегельської

У Філядельфії 10 січня 2003 року упокоїлася у Бозі св. п. Вероніка Цегельська, на 92-му році життя.

Вероніка, дочка відомих галицьких громадян, народилася у Львові, в родині Романа та Ірени Дроздовських. Вже з дитячих років відзначалася музичними здібностями та голосом, який розвинувся з віком у кольоратурне сопрано.

Закінчила учительську семінарію у Львові матурою, як також Український музичний інститут. Але як українка не могла отримати учительської праці у Львові і, за підтримки Митрополита Андрея Шептицького, отримала її у Тарнобжеґу, у Польщі, рівночасно продовжуючи музичні студії у Варшаві.

Вона невдовзі стала відомою в Польщі як кольоратурне сопрано, а повернувшись до Львова, стала активною в українському музичному світі.

У 1930 році одружилася з д-ром Юрієм Цегельським, сином відомого українського політичного діяча Лонгина Цегельського. Д-р Ю. Цегельський, автор відомої книги „Саґа роду Цегельських", багато місця в цій книзі присвятив своїй дружині.

У 1949 році родина Цегельських з двома малими дочками, Анізією і Олею, переїхали до США і поселилися у Філядельфії, де Вероніка розгорнула широку громадську, музичну і політичну діяльність і стала відомою серед мистецького світу як сольова та хорова співачка. Своїми виступами вона ширила знання про Україну серед американців. Працювала на громадських засадах в СУА, УККА та Патріярхальному русі.

У 1983 році родина Цегельських переїхала до Маямі, Фльорида. Вероніка співпрацювала з Патріярхальним товариством і отримала особливе відзначення від Патріярха Йосифа. Рівночасно далі працює в СУА, де впродовж декілька каденцій була головою 17-го Відділу. Покійна виховала в українському дусі обидві доні – Анізію Ірену Ковальчук і Олену Марію. Обидві доні також обдаровані музично, здобули вищу професійну освіту і своєю працею ширять правду про Україну в американському світі.

Похоронні відправи сл. п. Вероніки відбулися 18 січня 2003 року у Філядельфії, а похоронили сл.. п. Вероніку на Українському католицькому кладовищі у Факс Чейс. Похоронні відправи провів о. Петро Семенич.

Хай цих кілька рядків будуть квітами на могилу сл. п. Вероніки Цегельської.

Лідія Я. Гладка

За мову і зміст посмертних оголошень і подяк редакція не відповідає

Ділимося сумною вісткою з колишніми учнями української реальної гімназії в Ляндсгуті, Баварія, що дня 4 квітня 2003 р. у місті Маямі, Фльорида., на 96-му році життя відійшов у вічність

бл. п.

проф. ЕДВАРД ЖАРСЬКИЙ

визначний педагог і громадський діяч.

Наше щире співчуття висловлюємо його дружині шановній пані Дарії та дочці Христині Шох з родиною.

Учні восьмої кляси, опікуном якої був проф. Жарський.

ШКІЛЬНА РАДА при УККА
зі смутком повідомляє українську громаду, що
4 квітня 2003 р. відійшов у вічність

бл. п.

проф. ЕДВАРД ЖАРСЬКИЙ

(1906-2003)

довголітній науково-громадський діяч та педагог, член НТШ.

Покійний проф. Е. Жарський був одним з організаторів Шкільної Ради та головою Шкільної Ради в роках 1953-54 та 1961-77. Він був автором підручників з географії України.

Вічна Йому пам'ять!

Висловлюємо щирі співчуття шановній Дружині та Родині.

ШКІЛЬНА РАДА при УККА

Ділимося сумною вісткою, що 3 квітня 2003 р. відійшла у вічність на 85-му році життя наша найдорожча ДРУЖИНА і МАМА

бл. п.

ОКСАНА СЕРЕДЮК

з дому БРИКОВИЧ

нар. в Тернополі, Україна.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в суботу, 5 квітня 2003 р. в українській католицькій церкві св. Йосафата у Воррені, Миш. Тлінні останки Покійної будуть поховані в Тернополі, Україна.

Залишені у смутку:
чоловік – БОГДАН
син – ЯРОПОЛК і дружина ЛЮБА із сином АНДРІЄМ
та ближча і дальша родина в Америці і Україні.

Вічна Їй пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що в суботу 5 квітня 2003 р. померла на 80-му році життя колишня мешканка „Українського Села" в Самерсет, Н.Дж.

бл. п.

РАЇССА СКІЦЬ

з дому САХНО

Була активною членкою Сестрицтва при українській православній церкві св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж. і добровільно допомагала в Центрі сеньйорів у Данелен, Н.Дж.

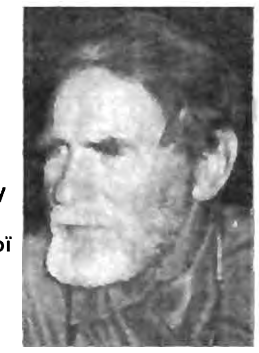
Багато років працювала оператором машин в TRW у Mountainside, NJ.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися у середу, 9 квітня 2003 р. в українській православній церкві св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н.Дж., а відтак на церковному цвинтарі.

У глибокому смутку залишилися:
дочка – ОЛЬГА САВУК, North Brunswick, NJ
сини – ЮРІЙ, Hopewell Township
– ВІКТОР, Somerset, NJ
брати – ГРИГОРІЙ САХНО, Sidney Center
– ІВАН, Cresskill
кол. муж – ВОЛОДИМИР

Вічна Її пам'ять!

В життя приходиш чистий і красивий,
з життя ідеш наморений і сивий...
(Л. Костенко)

У ніч на 11 квітня 2003 року в старечому будинку в м. Ліберті , шт. Нью-Йорк, на 95-му році в океан вічности відійшов визначний український письменник, педагог, публіцист, автор великої літературно-філософської і поетичної спадщини, вершник неба

Василь БАРКА

(Василь Костянтинович ОЧЕРЕТ)

народжений 16 липня 1908 року в с. Солониця Лубенського р-ну на Полтавщині.

ПАРАСТАС ВІДБУВСЯ 13 квітня в м. Порт Джервіс, НЙ, похоронні відправи у церкві св. Володимира в Ґлен Спеї відслужив священик УПЦ о. Нестор Коваль.
Тіло Покійного спочиває на Українському Православному цвинтарі у С. Бавнд Бруку, Н. Дж., де його поховали у вівторок 15 квітня 2003 року.

Із близьких лишилися:
син – ЮРІЙ у м. Майкоп на Кавказі
внучки – ЄЛЕНА й ОКСАНА в Англії
родини братів – ІВАНА в Україні та
– ОЛЕКСАНДРА в Сибіру
друзі і численні шанувальники в різних країнах світу, зокрема, в його рідній Україні.

Світла Йому пам'ять!

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК у США
Ділимося сумною вісткою, що 11 квітня 2003 р. на 95-му році життя перестало битися серце
ПИСЬМЕННИКА, МИСЛИТЕЛЯ, ВЧЕНОГО

бл. п.

ВАСИЛЯ БАРКИ

(ВАСИЛЯ КОСТЯНТИНОВИЧА ОЧЕРЕТА)

дійсного члена УВАН у США, лавреата премії фундації Тетяни і Омеляна Антоновичів і Малої премії ім. Т.Г. Шевченка

Висловлюємо співчуття синові Юрію Васильовичу Очерету та його родині.

У глибокому смутку члени та Управа УВАН у США

Піду додому, в чорний кут,
однаково – і там, і тут –
несплакана сльоза горить.
Засну, побачу сон: блакить,
відкриє вічний світлий звід...

Василь Барка

Ділимося із приятелями та знайомими болючою вісткою, що 5 квітня 2003 р. з волі Всевишнього відійшла у вічність на 97-му році життя наша найдорожча МАМА, БАБУНЯ і ПРАБАБУНЯ

бл. п.

ІРИНА ШИМАНСЬКА

з роду КОТОВИЧІВ

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 9 квітня в українській католицькій церкві св. Дмитрія. Покійну поховано на цвинтарі Park Lawn в Торонто.

Складаємо щиру подяку о. П. Івахову за переведення похоронних відправ і прощальні слова, а пансіонові ім. Івана Франка дякуємо за дбайливу опіку.

У глибокому смутку:
дочка – БОГДАННА МАЦЬКІВ з дітьми ХРИСТИНОЮ, МАРТОЮ і ОЛЕНКОЮ з родинами
дочка – ДАРІЯ ЕЛИЇВ з мужем ЗЕНОНОМ і дітьми ВІРОЮ, МАРТОЮ, ОЛЕКСАНДРОМ, ЮРІЄМ і ПЕТРОМ з родинами.

Вічна Їй пам'ять!

РЕКЛЯМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • Марійка Осціславська 973-292-9800 #3040